

Reggeli Újság

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NOVISZAD, KRALJA PETRA UL. 30 I. EMELET
Telefonszám: 21-37, éjjel 20-58
SZUBOTICA, Kralja Petra Park 10. Telefon 6-70

Noviszad, 1932. évi május hó 1

VASÁRNAP

XIII. évfolyam

102. szám

Előfizetési ára 1 hónapra 28 dinár, 3 hónapra 80 dinár. — Külföldön 1 hónapra 40 dinár. — Egyes szám ára hétköznapokon 1 dinár, vasárnap 2 dinár
Megjelenik hétfő kivételével mindennap reggel

A japán kormány bejelentette, hogy egyelőre nem írja alá a fegyverszünet megkötésére vonatkozó előzetes megegyezést

A bombamerénylet egyik sebesültje meghalt, a többiek állapota változatlanul súlyos — A népszövetség rendkívül közgyűlése megkezdte tanácskozását a kínai-japán viszály eisimitásáról

Sanghaiból jelentik: A katonai diszfelvouláson történt bombamerénylet egyik sebesültje, dr. Kavabata, a sanghai japán egyesület elnöke, tegnap behalt sérüléseibe. Uyeda tábornok jobb lábának ujjait a kórházban amputálták. Sigemicu kínai japán követ állapota életveszélyes, Nomura tengernagy valószínűleg elveszti szemévilágát. A többi sebesült állapota súlyos, de nem életveszélyes.

A kínai kormány hivatalosan részvételt fejezte ki a japán követségen, ennek ellenére a helyzet rendkívül komoly.

A japán kormány hivatalosan bejelentette, hogy a fegyverszünet megkötésére vonatkozó előzetes megegyezés mára tervezett aláírását, legnagyobb sajnálatára, kénytelen elhalasztani.

A nyomozás nagy erővel folyik a borzalmas merénylet körülményeinek tisztázására. A koreai, aki a bombát dobta, az ugynevezett koreai és kínai nemzeti szövetség tagja. A szövetség a kantoni kormányelnök befolyása alatt áll. A nyomozás eddigi eredményei szerint kétségtelennek látszik, hogy

a merényletet Kantonban készítették elő

Mialatt Sanghaiban és Tókióban újból a lehető legkritikusabb a hangulat, Genfben összeült a Népszövetség rendkívüli közgyűlése, hogy rendezze a kínai-japán bonyodalmat. Feladata meglehetősen nehéz. Tegnap délelőtt Hymans belga külügyminiszter elnöki megnyitójában ismertette a Sanghaiban és Genfben folytatott tárgyalásokról szóló jelentést és

megelégedésének adott kifejezést afelett, hogy a közeli időpontban kilátás van a fegyverszüneti egyezmény aláírására.

Az elnök egyidejűleg határozati javaslatot terjesztett elő arról, hogy létesítsenek Sanghaiban nemzetközi vegyes bizottságot. A bizottság a Sanghaiban különösen érdekelt hatalmak, valamint a japán és kínai kormány képviselőiből állana és adott esetben szótöbbséggel hozná meg döntését. A két fél által vállalt kötelezettségek végrehajtása tekintetében.

— 0 —

MacDonald utolsó kísérlete a leszerelési értekezlet megmentésére

Amerika három pontból álló tervezetet terjesztett a konferencia elé — A francia félhivatalos szerint Tardieu készségesen hajlandó résztvenni a leszerelési konferencia tárgyalásain

A leszerelési konferencia jövőjét illetően meglehetősen bizonytalan a helyzet. Tardieu váratlan távolmaradása kétségtelenül megnövelte azt a pesszimista felfogást, mely már az értekezlet bevezető vitái után elkerülhetetlennek látta a konferencia teljes csődjét. A nagyhatalmak képviselői azonban átérzik a súlyos erkölcsi kárt, amivel a konferencia csődjének nyílt bejelentése járna és minden igyekezetükkel azon fáradoznak, hogy kivezető utat találjanak, a súlyos elmentések és nézeteltérések tömkelegéből.

A nagyhatalmak még Genfben időző képviselői péntek délután bizalmas megbeszélésre ültek össze. MacDonald angol miniszterelnök indítványozta, hogy

a leszerelési értekezlet főbizottsága halassza el június 10-e tájára a politikai vita folytatását és időközben a kormányfők üljenek össze értekezletre,

melynek az lenne a feladata, hogy megvesse a nagyhatalmak megegyezésének alapjait. Az angol miniszterelnöknek az a felfogása,

hogy hae gyszer a nagyhatalmak megállapodtak egymással, akkor a megegyezéshez a többi állam is csatlakozik.

Megállapodtak abban, hogy a megbeszéléseket a Népszövetség tanácsának ülése után pünkösd körül, május 12 és 13-a között tartják meg Genfben.

Amerika tervezetet nyújtott be a leszerelési értekezlet további munkálatainak megjelölésére.

Az Echo de Paris genfi tudósítója szerint a tervezet a következő pontokat tartalmazza:

1. Franciaország és Olaszország csatlakozzék az 1930. évi londoni tengerészeti egyezményhez.
2. Tiltsák el bizonyos támadóegységek használatát.
3. Szállítsák le az egyes államok katonai létszámát.

A francia félhivatalos Havas iroda érdekes cáfolatot közöl, a genfi értekezlet teljes elnapolásáról szóló hírekkel kapcsolatban. A jelentés megállapítja, hogy ilyen terv fel sem merült és a delegációk vezetői egyhangulag szükségesnek tartják, hogy az egyes kormányok között legközelebb újból megkezdődjenek a megbeszélések. Tardieu azt kívánja, hogy a kormányelnökök minél több személyes érintkezést tartanak fenn egymással, éppen ezért már az értekezlet megnyitására megjelent Genfben és több ízben hosszabb ideig ott tartózkodott.

Stimson, MacDonald, Brüning, Grandi és Tardieu általános megbeszélését, csak Tardieunek Genfből történt elutazása után határozták el és

a francia miniszterelnök szerencsétlenségre közbejött megbetegedése semmi befolyással nincs a tárgyalások folytatására,

melyekben a francia miniszterelnök készségesen hajlandó résztvenni, a francia válaszok lezajlása után.

A Daily Herald genfi levelezője szerint a négy nagyhatalom pénzügyi szakértői

befejezték a dunai államok helyzetének megvizsgálását.

A jelentés nem tartalmaz határozott tervezetet, csupán az érdekelt államok pénzügyi és gazdasági helyzetét ismerteti és megállapítja, hogy alapos gazdasági rekonstrukcióra van szükség.

Kirabolták Pu-Yi volt kínai császár anyjának sírját

A sírablók 12.000 millió dinár értékű ékszert raboltak

Londonból jelentik: Ismeretlen tettesek kirabolták Pu-Yi volt kínai császár és az új mandzsu kormány államfő anyjának sírját. Li herecgnőt annakidején egy parkban temették el és a holttest mellé helyezték a császári család mesésértékű ékszereit és gyöngyeit.

A sírablók 12.000 millió dinár értékű ékszert raboltak

Pekingi jelentés szerint letartóztattak két gyanúsítottat, akikről megállapították, hogy pegingi régiségkereskedővel állottak összeköttetésben és hirszerint a sírből elrabolt kincsek egy részének eladásáról tárgyaltak vele.

A mosolygós miniszterelnökök: Mac-Donald, Brüning és Tardieu a genfi leszerelési konferencián. Ez a kép Tardieu elutazása és váratlan lemondása előtt készült.

A szubotical törvényszék felmentette a brutalitással vádolt topolai rendőrszervezetet

A vádlott azzal védekezett, hogy be sem juthatott a fogházba

A szubotical törvényszék tegnap délután második folytatásos főtárgyalását tartotta Tanaszin Paja topolai rendőrszervező ügyében. Tanaszint azzal vádolja az államügyészség, hogy a múlt év májusában előállította az őrszobára Trombitás János topolai földművest és úgy összeverte, hogy súlyos sérüléseket szenvedett. Trombitás orvosai láttelepet vétezt fel sérüléseiről és megtette a feljelentést a rendőrszervezőellen.

Tanaszin a tárgyaláson azzal védekezett, hogy nem is ő, hanem két rendőr állította elő Trombitást, aki botrányt csinált az egyik kocsmában. A fogda kulcsai a rendőröké voltak és így ő be sem mehetett a fogdába és nem is bántalmazhatta Trombitást. Trombitás János ezzel szemben terhelően vallott, a kihallgatott tanuk viszont lényegtelen vallomást tettek, amelynek alapján a bíróság bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat.

Május elsejétől nem hiteleznek a szubotical teksztilkereskedők

Létrejött a megegyezés az összes nagy cégek között

A szubotical teksztilkereskedők, mint már jelentettük, mozgalmat indítottak, hogy üzletük zavartalanulásának biztosítására a megváltozott viszonyok kényszerítő hatására teljesen megszüntetik a hitelüzleteket és a jövőben csak készpénzért adnak el árut. Ebben az ügyben több értekezletet tartottak az érdekelt kereskedők és tegnap létre is jött közöttük a megállapodás. A megegyezés szerint május elsejétől az összes nagyobb helybeli teksztilkereskedő cégek megszüntetik a hitelüzleteket. A kereskedők nagyobb büntetési összeget állapítottak meg arra az esetre, ha valamelyikük meg szegné a megegyezést.

A megállapodást a következő cégek írták alá: Vujkovic Pero, Sár Sándorné, Ivics Alekszandar, Koch Árpád, Baeslija és Vukovic, Jovic és Miloszavljevics, Poljakovic és Zomborevics, Vukovic Martin, Vidakovic M. Veco és fiai, Reich Karlo, Csovic Vince, Peeseries Danilo, Panesis Mária és Schill Jakab kulai szövetlerakata.

A kereskedők elhatározták, hogy ismét hitelezni fognak vevőiknek, amint a viszonyok megengedik.

Dr. Dungyerszki Gedeon a Privilegizált kiviteli részvénytársaság igazgatósági tagságáról nem anyagi okok miatt mondott le

Hamis hírek terjedtek el a lemondás hátterével kapcsolatban

A Budapesten megjelenő „Pesti tőzsde” című közgazdasági hetilap legutóbb feltűnést keltő cikkben foglalkozott dr. Dungyerszki Gedeon noviszádi nagyiparosnak a Privilegizált kiviteli részvénytársaság igazgatósági tagságáról történt lemondásával, amelyhez különféle kommentárokat fűz. Felhatalmaztak bennünket annak közlésére, hogy

ezek a kommentárok, amelyeket szá-

mos külföldi és belföldi lap is átvett, minden alapot nélkülöznek.

Dr. Dungyerszki Gedeon nagyiparos és nagybirtokos valóban lemondott a Privilegizált kiviteli részvénytársaság igazgatóságában viselt tisztségéről, ennek azonban semmiféle anyagi háttere nincs és csupán azért történt, mert dr. Dungyerszki nem értett egyet a részvénytársaság működésével és az új rendeletekkel.

Hetvenmillió dollárt örökölt egy szubotical rendőrbiztos családja

Az örökhagyó egy volt szubotical husvágó sorsjegyen nyerte vagyona alapját — A reménykedő örökösök minden okmányt megszereztek és elküldték egy amerikai ügyvédnek, aki vállalkozott az örökség megszerzésére

Az utóbbi időben sok mesébeillő váratlan amerikai örökség híre járta be a sajtót, de nem igen fordult elő, hogy a reménykedő örökösök hozzá is jutottak volna a milliókhoz. Egyedül Szubotican legalább ötven olyan ember él, aki amerikai nagybácsik millióira tart igényt és okmányokkal, családfakkal igazolja az örökös nélkül elhalt dollármilliomossal való rokonságát.

Szubotican most újabb örökség híre tart izgalomban egy családot és a család nagyszámu ismerőseit. Maga az örökségi ügy részleteiben rendkívül érdekes és az érdekelt család szerencséje is annyira valószínű, hogy egy amerikai ügyvéd már vállalkozott is rá, hogy saját költségén megszerzi a szubotical örökösöknek a 70 millió dollárt. A zágrebi kivándorlási iroda és az amerikai konzulátus útján már hivatalos lépések is történtek, úgy hogy most érhető érdeklődéssel várják Szubotican az ügy fejleményeit.

Az előzmények több mint százhusz évre nyulnak vissza. Az 1820-as évben született Szubotican szegény munkáscsaládból Pintér Simon, a későbbi milliomos, aki idehaza kitanulta a husvágó mesterséget és magánházakhoz járt disznóvágásra. Tizenkilenc éves korában megnősült, majd csakhamar be kellett vonulnia katonának és tizenkét évig szolgált Pólában a tengerészeknél. Amikor leszerelt, kellemetlen meglepetés várta itthon. Hosszu távolléte alatt felesége

mást szeretett meg és elhagyta Pintért, aki bánatában zsebébe tette disznóölő kését és vándoruttra kelt. Éveken át bolyongott Magyarországon, majd Németországba vetődött utána pedig, nem tudni hogyan, kijutott Amerikába. Hosszu ideig nem adott életjelt magáról, évek múltán pedig, amikor levelet írt egyik szubotical rokonának, már dús gazdag ember volt. Pintér Simon, aki mint utólag megállapították, Amerikában eleinte mint egyszerű munkás kereste a kenyerét, majd megtakarított pénzen sorsjegyet vásárolt és kihuzta a lutrit. Ezen a pénzen vállalkozásba kezdett, gyárakat alapított és halála előtt Detroit egyik leggazdagabb embere volt. Egyetlen fia, Pintér Enok örökölte a vagyont, ő azonban hozzátartozók nélkül halt meg és ez a vagyon a kamatokkal együtt hetven millió dollárra (négy millió dinárra) emelkedett. Pintér Enok legközelebbi hozzátartozói Bukvics Iván szubotical rendőrbiztos és Franciskovic Balázs, a Városi Kávéház félreeső helyének agondozója. Az örökösök először a zágrebi kivándorlási irodával, majd pedig az amerikai konzulátussal léptek érintkezésbe és miután az összes igazoló iratokat megkapták, a szubotical plébánián megszerezték az elhalt Pintér keresztlevelét és egyéb adatait és azokat beküldték egy a konzulátusnak, mint dr. Szilaski Dusan ohioi ügyvédnek, aki levélben értesítette őket, hogy saját költségén kisürgeti az örökséget.

APOLLO, április 28–30, május 1-én

IVAN MOŽUHIN

első tonfilmje: „SERGEANT X”

Rendkívül érdekesítő, izgalmas, német attrakció a francia idegenlégió életéből.
Írta: V. Strizevskij. Rendezte: Aleksander Volkov.

Főszereplők: IVAN MOŽUHIN, TRUDE v. MOLO

Azonkívül a legújabb FOX JOURNAL

Kezdet 3, 5, 7, 9 órákor

Amit az olvasó mond:

1.

Igen tisztelt Szerkesztő Ur! Miután a „Napló” hasábjain krokodil könnyekkel végigáztatott cikkében elsírta keserves panaszait és egekét verő fájdalmát, engedje meg, hogy cikkéhez hozzászóljak és megindokoljam, hogy miért kellett Önnek a „Hipnotizmus egyszerű tana” című könyvecskéért „din. 32. fizetni”.

Először is én nem mondtam senkinek sem, hogy a könyvecskét ingyen küldöm. Lehet ugyan, hogy a hirdetésemből egyesek így gondolták, de hát én mindenkinek világosan megírtam, hogy mennyibe kerül a könyvecske. Már most, akinek a levelemben feltüntetett ár nem konvenált, vagy pedig nagyon taláta az összeget, legfeljebb nem rendelte meg a könyvet.

No, de ugye ezzel még nem indokoltam meg, hogy miért kellett din. 32. számítani a könyvecskéért. Hogy adós ne maradjak ezt is megmagyarázom.

„Eccerü, de naccerü”.

A „Napló”-ban nagyon sokszor olvastam, hogy a „Naplóban hirdetni biztos siker”. És ezt oly sokszor olvastam, hogy vég eredményben is elhittem. Elhittem, hogy ha a „Napló”-ban hirdetek, akkor ugy elárasztanak megrendeléssel, hogy az árut ingyen lehet adni, csupán a hirdetési és portóköltségre kell a megrendelőknek felszámolnom néhány dinárt, amit ez esetben azok szívesen meg is fizetnek.

De sajnos tévedtem, mert a „Napló”-ban nyolcszor megjelent hirdetésem oly minimális eredményt ért el, hogy a hirdetés árát és postaköltséget alig néhány megrendelőre voltam kénytelen szétvetni.

És ezek után még Ön, mint a „Napló” egyik főszerkesztője sir legjobban. Hiszen elvégre a hasznót Önöknek küldtem be.

Megvallom hasonló támadást vártam a „Napló” részéről már csak azért is, mert közel din. 50.000 kitevő hirdetésemet, melyről több ízben tárgyaltam a „Napló”-val nem a „Napló”-nak adtam fel.

Igenis nem a „Napló”-nak adtam fel a hirdetésemet már csak azért sem, mert az utóbbi időben legalábbis én azt tapasztaltam, hogy a „Reggeli Ujság”-ban megjelenő hirdetésem sokkal eredményesebbek.

Jelzem azon nem is esodálkozom, mert a „Reggeli Ujság” az utóbbi időben oly rohamosan fejlődik és csak 1 dinárba kerül, hogy majdnem mindenki azt olvassa.

No, de lehet, hogy a „Napló”-nak semmi köze az Ön cikkéhez. Önnek lehet, hogy ez csak egyéni ténykedése. Előre kell bocsájtanom, hogy gyönyörű! Nem a cikkét értem, hanem a gonyolódását. No, de hiszen a Szerkesztő Uron is sokat nevezhetek. Tudniillik azon, hogy Ön is mint újság szerkesztő „beküldte a 32 dinárt”. Elismerem, hogy Önben is „van humor és egy esipetnyi kajánság”. De várjunk csak! Miért nevessek emiatt a Szerkesztő Uron? Ön mégis csak „of potyóresz” jutott a könyvhöz. Mert legalábbis Öntől nekem semmiféle pénzküldemény nem érkezett, viszont én sem küldtem Önnek könyvet.

Tulajdonképpen, hogy is áll most az ügy? Ön nem küldött nekem pénzt, én nem küldtem Önnek könyvet és Ön mégis az ellenkezőjét állítja. Tehát itt valami nincs rendben.

A következő eset foroghat fenn. Az egyik megrendelőm megkapta a könyvet, valószínűleg figyelmesen átolvasta s mindjárt ki is akarta próbálni, hogy vajjon mit merített a könyvecskéből. Úgy látszik Önt választotta médiumnak és beszugerálta Ön-

Az izmos munkás férfikezek

részére is az
Albus
mosdószappan
a helyesen megválasztott
igazi tisztítószer.

Dús, lágy és tömör
habjától a kezek
pillanatok alatt
tiszták és
finomak lesznek.

A newyorki rádió üzenetet közvetített egy banditavezérnek, a Lindbergh-gyerekek elrablása ügyében

A rádióállomás az ügyészség parancsára közvetítette az üzenetet

Newyorkból jelentik: A rádió stúdiójában tegnap megjelent egy ismeretlen fiatalember és arra kérte a rádió vezetését, hogy éjjel 11 órakor közvetítse azt a rádióüzenetet, melyet az ismeretlen írásban magával hozott. Az üzenet

felszólítja Fleisher ismert banditavezért hogy lépjen érintkezésbe Lindbergh ezredes ügyvédjével, semmi bántódása nem lesz.

Fleisher banditavezért régebb ideje gya-

nusítják a Lindbergh csecsemő elrablásával. Ismeretlen kijelentette azt is, hogy Fleisher a jelzett időben

feltétlenül hallgatni fogja a rádió műsorát

és így az üzenetet is tudomásul veszi. A fiatalember az üzenetet egy előkelő ügyvéd megbízásából adta le.

A newyorki rádióállomás az ügyészség utasítására közvetítette az üzenetet.

2.

A „Reggeli Ujság” t. Szerkesztőségének. Kérjük a tekintetes Szerkesztőséget, hogy a b. lapjuk legközelebbi számában alábbi sorokat közölni sziveskedjék:

A „Napló” április 27-i számában megjelent a szuboticaí zsidókörház évi jelentése. E jelentés többek között felemlíti, névszerint az összes ott működő orvosokat. Kimaradt azonban dr. Dennenberg Hauser Hilda és dr. Vig Kálmán alorvosok felemlítése, pedig az ő feladatuk a betegek kezelése, állandó felügyelete és ápolása. Ezen feladatukat oly lelkiismerettel és feláldozó módon teljesítik, hogy mi betegek, akik a két kiváló orvos kezelésében részesültünk, fájjaljuk e tőlük megvont csekély elismerést. Kiváló tisztelettel: Számos kórházlátogató.

Szenta, 1932. április 28.

Kollár Ferenc
banküzlet tulajdonos, Szenta

KÜLPOLITIKAI FIGYELŐ

Nagy terveket kovácsolnak a diplomácia üllőin

Terv-csatározások az egész fronton — A legújabb nagy ágyú: dunakonföderáció — Az ujkori keleti határgrófság — Csekélyke tizenegy milliárd — Marad a memorandum

A német-francia megegyezés nem sikerült a múltban. Sem a francia-porosz, sem a világháború után. Mondják, hogy a május első hetében lezajló francia választások még meghozhatják a megegyezést. Ha Heriot győz, akkor újból remény lehet arra, hogy a francia és német nép egymással meg egyez.

Tervbombák robbannak

A közelmúltban tanui lehettünk egy diplomáciai tervágyu harcnak, mellyel kezdetét vette a diplomáciai tüzéségi aktatűz a gazdasági válság megszüntetésére, helyesebben talán új hatalmi csoportok létrehozására.

Ausztria fölvetette az osztrák-német vámuniót. Micsoda diplomáciai esata lett ebből! Az osztrákok kénytelenek voltak végül is elhallgatni s egyelőre visszavonulni s a tervből nem lett semmi sem.

Jött nemsokára az öregágyú. Hoover, Amerika elnöke egyéves adósságfizetési szünetet adott. Ez a bomba még nagyobb szót, pedig a tengerentúlról lötték Európába. A francia diplomácia a legerősebb pergőtűzzel felelt rá s elnyomta az amerikai tervbomba hangját. Egy-két ország diplomáciája még próbált beleavatkozni a harcba, de azután elhallgatott az is s a diplomáciai harcukon beállt a csend.

A csend irtóztató... de a gazdasági válság annál hangosabbá vált. Mi lesz hát most?...

Irtóztatos dörrenés reszkedett meg a levegőt

A diplomácia terén nagy meglepetést okozott a legutolsó francia bombaterv: a dunai konföderáció. Háborus nyelven szólva negyvenkettes ágyúból lötték ki. Irányítója a francia miniszterelnök, Tardieu. Hatalmas dörgéssel megreszkedtetette a diplomaták harcterét.

Utazások, szöcsaták jártak nyomában. Tardieu négyszemközt tárgyalt róla MacDonald, Benes, Walkó, Marinkovics külügyminiszterek beszédekkel válaszoltak reá. A lengyel követ Párisban azonnal a külügyminiszteriumba szaladt. A lengyel külügyminiszter hirtelen Párisban temett. Bulgária háttérbeszorítva érezte magát. Róma ellenjavaslattal felelt. Valójában azonban nem tudta senki sem, hogy mit akar a terv.

Először Ausztria, Csehország, Magyarország, Jugoszlávia, Románia vámuniójára gondoltak. Kimaradt belőle Lengyelország és Bulgária. Ezért sietett a lengyel külügyminiszter Párisba s Bulgária ezért emelte fel tiltakozó szavát. Ezután még a két megsértődött államot is belekapcsolták, ami a terv módosítását jelentette. Újabb magyarázat, már előnybiztosító (preferenciális) szerződést emlegettek vámunió helyett. Genfben nagy esetepaté kezdődött a dunakonföderáció tárgyalásán, melyet összekapcsoltak a leszerelési konferenciával. Tardieu belebetegedett, Brüning, MacDonald s az amerikai Stimson összebujtak. Stimson pesszimistává lett. Végül úgy állapodtak meg, hogy — ne tessék mosolyogni — minden dunai állam készítsen memorandumot s csak azután tárgyalnak róla a nagyhatalmak.

A legutolsó jelentések Genfből már arról számolnak be, hogy a leszerelési konferencia szétszéledt. Utazik mindenki haza. Vajjon mi lesz a sorsa a készitendő memorandumoknak?!

Fel kell újítani a keleti határgrófságot.

Nagy Károly idejében létezett ez a határgrófság, amely Franciaországot elválasztotta a népvándorlás népeitől. Ezt kell most felújítani, Francois Delaisi, egy francia politikus véleménye szerint.

Allama pedig a következő államokból: Fin-, Észt-, Lettország, Litvánia, Lengyelország, Magyarország, Jugoszlávia, Románia, Bulgária, Görögország. Tíz ország. Az Északi tengertől a Földközi tengerig, 3000 kilométer hosszúságban.

Az ujkor határgrófsága Nyugateurópa és a szovjet között. A németek azonban sokkal találóbb nevet adtak neki, átlátva a francia szándékot: Elnevezték: „Zwischen-europa”-nak.

Delaisi egész Európát három részre osztja. Első az északi Európa Anglia, Francia-, Németország, Skandináv félsziget, Dánia és Csehország egy része. A Balti tengertől a Fekete tengerig Szovjetország, a második Európa. A harmadik a már említett „Keleti határgrófság”.

Ezrek, milliók, milliárdok

Nézzünk a térképre, számítsunk és néz-

REUMA?

Csodakút Gyógyfürdő, Sztárakanizsa
Kérjen díjmentes prospektust. 0173

zünk szembe a tényekkel.

A kanadai buza olesőbb mint a dunai államok buzája. Ez tény. Miért? Kanadában jobbak az utak és vasúti hálózati viszonyok. Ott száz hektár területen 3000 méter müüt és 286 méter vasut van, a harmadik Európában csak 578 méter müüt és 117 méter vasut van. Ha öt év alatt 400.000 kilométer müutat és vasutat építenének, akkor a kanadai buza versenyképessége megszűnnék.

Azonkívül ki kellene építeni három vízi utat: 1. Danzigtól Kattovicen át Bécsig. 2. A Njemen folyótól Grodnon, Strijen, Dnjeszteren át a Fekete tengerig. 3. Visztula-, Elba-, Odera-, Dunát összekötő csatornákat kellene megcsinálni.

Igy az első Európa 230 millió lakója értékesíthetné ipari, a 150 millió lakosu Szovjet és a 90 millió lakosu harmadik Európa versenyezhetne a tengerentuli búzával.

Az egész terv megvalósításához elég volna 11 milliárd frank, amit nemzetközi kibocsátási kötvényekből lehetne fedezni. Biztosítékul pedig le kell kötni a vasutak, vármok, adók jövedelmét.

A dunakonföderáció terve pedig ezek után eljutott a memorandumig, a fegyverzési konferencia pedig a további fegyverkezésig. (i. r.)

Az ir parlament törvényjavaslatot fogadott el a király iránti hűségeskü elörléséről

Ha Anglia a vasököl politikáját akarja alkalmazni, tegye meg nyíltan, a világ színe előtt — mondotta De Valera

Londonból jelentik: A dublini parlament több mint 12 óra hosszát tartó viharos tárgyalás után, a kora reggeli órákban 77 szavazattal 71 szavazat ellenében, tehát 6 szótöbbséggel, másodszeri olvasásban elfogadta De Valera törvényjavaslatát, a király iránti hűségeskü eltörléséről. De Valera a következőket mondotta:

— Az én szavam éppen annyit ér, mint Thomas dominiumügyi miniszteré.

Nem félek az Angliával folytatandó tárgyalásoktól, de csak az egységes Írországról fogunk tárgyalni.

De Valerának ez a kijelentése arra céloz, hogy nem ismeri el Ulster függetlenségét. A hűségesküiről — mondotta tovább De Valera — semmi szín alatt sem tárgyalok. Ha Anglia a vas ököl politikáját akarja alkalmazni, tegye meg nyíltan, a világ színe előtt.

Május másodikán kezdődik meg a bécs-zágreb-beográdi repülőforgalom

Az ut ára Beográdtól Bécsig 1040 dinár

Zágrebből jelentik: Bécs-Zágreb és Beograd között május másodikán, hétfőn kezdődik meg a rendszeres légi összeköttetés. Ezen a vonalon a jugoszláv repülőgépek, valamint az Austroflug és a Cidna repülőgépei közlekednek.

A repülőgép Bécsben az asperni repülőtérrel naponta reggel nyolc órakor startol (kivéve az ünnepnapokat), Zágrebba 10 óra 25 perckor érkezik. 10.45 órakor indul tovább és Beográdba 13.15 órakor érkezik. Beográdból a repülőgép 13.45 órakor indul, Zágrebba 16.15 órakor érkezik, 16.40 órakor indul tovább és Bécsbe 19 órakor érkezik meg. Beográdból Szokoplje felé 14.50 órakor indul a gép, amelynek esatlakozása van a bécsi géphez, Szokopljéba 14.50 órakor érkezik, innen 17.30 órakor indul to-

vább és 18.45 órakor érkezik Szalonikibe. Szalonikéből viszont reggel 5.40 órakor indul a gép. Szokopljéba érkezik reggel 7.05 órakor, Beográdba pedig 9.35 órakor.

Az ut ára Beográdtól Zágrebig 440 dinár, Zágrebtől Bécsig pedig 600 dinár.

Balatoni Gyermekeküldő Balatonellen

5-16 éves leányok és fiúk részére.

Gondos pedagógiai és orvosi felügyelet. Bőséges ellátás. Uszás, tánc, tennisz, torna. Zene és nyelvek. Saját strand.

Prospektust küld: Dr. PASZTOR-NEVELŐINTÉZET

Budapest, VI, Délibáb u. 25. Tel.: 191-48. Kedvezményes utazás!

MŰVÉSZET

Ma délelőtt nyílik meg Kaufmann Fülöp hírneves portréfestő noviszádi kiállítása

A kiállítást nagyobb előadással nyitja meg Kaufmann Fülöp

A Reggeli Ujság már jelentette, hogy Kaufmann Fülöp az európai hírnevű portréfestő, aki az európai ghettookról és azok típusairól megfestett képeiről is nevezetes, május elsején nyitja meg noviszádi kiállítását a zsidó hitközség nagytermében. A kiállítás ma délelőtt fél tizenegy órakor nyílik meg, amely alkalommal Kaufmann Fülöp nagyobb németnyelvű előadást tart a zsidóképzőművészetről. Az előadás és kiállítás iránt noviszádi kulturkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Közeledik az anyák napja

Ha a mindennapi élet küzdelmeiben talán keményebb lett is a szívünk s kevésbé fogékony a nemes érzelmek iránt, mégis bizonyos, hogy a legrosszabb ember is őrzi szívbe mélyén az anyja emlékét, akár életben van még, akár halott az anya.

Az „anya” szó szent, az anya a család központja s ő az, aki újra összehozza családját tagjait, ha az élet esetleg szétszaktotta volna őket.

Ennek magyarázata abban rejlik, hogy az igazi, önzetlen szeretet: az anyai szeretet. A nép minden rétegében él az a tudat, hogy az anyai szeretet a valódi, a tiszta, az önfeláldozó szeretet. Ezért nem is fogja elmulasztani senki, hogy az anyák napján örömet szerezzen az anyjának, hogy esekély töredékét viszonzza annak a szeretetnek, amellyel az anyja őt elhalmozta.

Boldog ember, akinek az anyja él. Ha néha különböző okok el is távolítják a gyermeket az anyától, az anyák napján tűnjenek el ezek a nézeteltérések s gondoljon mindenki arra, hogy az anyjának szeretettel tartozik.

Aki ezen a napon átlépi a szülőháza küszöbét, tegye félre a gondokat, hogy megkönnyítse és felvidítsa édesanyja életét.

Az anya mosolygó arca a legnagyobb áldás.

Gondolj május 8-ra!

Senkise feledkezzék meg az anyák napjáról!

A fogkő felnagyítva

Kalodont rendszeres használata eltávolítja a fogkövet, sok súlyos fogfájás okozóját. Egyedül Kalodont tartalmazza a fogkő ellen hatékony Dr. Bräunlich-féle Sulforizinoleat-ot, mely a fogkövet megkötő különféle szerves anyagokat feloldja. A fogkő meglazul, szétesik, leválik a fogról és egy kemény fogkefével eltávolítható.

Használjon állandóan Kalodont. Fogorvosa is ezt tanácsolja, miután tisztában van azzal, hogy fogaira milyen veszélyt jelent a fogkő.

Jugoszláviában is keresik Zajicsek Karol moravszka osztravai igazgatót, aki hét millió csehkoronát sikkasztott

Zajicsek egyelőre nyomtalanul eltűnt

Egész Csehszlovákia közvéleményében nagy szenzációt keltett az a hatalmas sikkasztás, amelyet Zajicsek Karel, a moravszka osztravai Larisch-Mönich uradalom igazgatója követett el. Zajicsek esztendőnk során át nem kevesebb mint hétmillió csehkoronával, azaz 11 és fél millió dinárral károsította meg cégét.

Zajicsek cége az utóbbi időben igen gyengén ment és ezért elhatározták, hogy a cégben nagyobb leépítéseket hajtanak végre. Többek között Zajicseket is le akarták építeni, s nagyobb összegű végkielégítést kívántak neki adni, az igazgató azonban hétről hétre halasztotta az elszámolást, míg

végre eltűnt. Mikor a könyveket felülvizsgálták kiderült, hogy az igazgató nagyarányú sikkasztást követett el.

A csehszlovákiai rendőrség egész Európában keresteti Zajicseket és a körözövelet a jugoszláv rendőrségek részére is megküldte. Zajicsek arca kerek, egészséges színű, szemüveget hord, 180 centiméter magas, kövér férfi. Jól beszél németül, angolul, franciául és magyarul. Habár nincs sok lehetősége annak, hogy a sikkasztó igazgató Jugoszláviába menekült s inkább Amerikába mutatnak a nyomok, csak természetes, hogy a jugoszláv rendőrség is mindent megtesz Zajicsek kézrekerítésére.

A termelők visszavehetik a már eladott gabonát a kereskedőktől

A szubotícai adóigazgatóság felhívása a gazdákhoz

A szubotícai állami adóigazgatóság tegnap felhívást bocsátott ki a termelőkhez, amely szerint a gazdáknak joguk van az április 7-iki gabonaforgalmi törvényrendelet második és harmadik paragrafusa értelmében, hogy visszavegyék az 1932 március másodikától eladott búzát a kereskedőktől és azt szabad kereskedelemben adják el. Ezzel szemben viszont a kereskedőknek nincs joguk, hogy olyan fizetési feltételeket kössenek, amelyek ellentétben vannak a törvé-

nyes előírással.

Ezzel kapcsolatban a szubotícai adóigazgatóság felhívja a gazdákat, akik nem fizették be adóhátralékukat, hogy a legkorábbi időn belül fizessenek, mert ellenkező esetben végrehajtás útján hajtja be az adóhivatal az adóhátralékokat. Azok ellen, akik az adótartozás fedezetéül lefoglalt búzát eladták és még sem rendezték hátralékaikat, bűnvádi feljelentést tesz az adóhivatal.

ODEON, ma

Shanghai express

Főszerepben: MARLENE DIETRICH

Fióközllet:
Novisad
Kr. Petra 25

Megér-
kezett a

98 dináros

térfel
és női

elegáns

tarlós feke-
te és barna

bokszcipő

Astra
ZAGREBAČKA TVORILICA CIPELA

Fióközllet:
Szubotica
Ničin-palota

Hírek

1932
Május
1
VASÁRNAP

Budánovics Lajos püspök jubilál

Az ünnepi hangulatok halkszavu hárfája pendül a szuboticei terézttemplom környékén. Végig fut a bimbóapattanó májusi természetben, körülkerítési Szubotica ősi nagytemplomát. Megkondítja az öreg harang éreszívét, zugásba hozza az orgonát s Glóriát csal ki egy 35 éves pap, 20 éves plébános és 5 éves püspök ajkáról.

Budánovics Lajos püspök jubilál.

Harmincöt évvel ezelőtt indult el papi pályáján, hogy nagy feladatát nagy lélekkel megvalósítsa: Krisztus arcát, „a fényes Isten arcot“, alakítsa ki a lelkeken. Husz évig végezte ezt a munkát mint plébános és öt év óta végzi mint püspök. Az utolsó öt év még nagyobbá tette ezt a feladatot, mert a kormányzása alatt álló papság lelkében meg kellett őriznie a „fényes Isten-arcot“.

Budánovics Lajos püspök csendben jubilál, mert tudatában van nagy feladatának. Jubilál, mert nagy munkát végzett. A malet viharai közt végezni ezt a munkát, ez még csak növeli a jubiláló érdemét s az általa végzett munka értékét.

Ma, mikor barátai és tisztelői körülveszik s baráti tisztelő szóval köszöntik; ma, mikor boldog édesanyja imája boldogan száll a Mindenhatóhoz a fiáért, a papért, a plébánosért, a püspökért; ma, mikor a hívők serege könyörög az ünnepelért, mi is részt kérünk az ujság hasábjain az ünnepből.

Lelkiünk őszinte komoly ihlettségével hajtjuk meg a nehéz idők száz nehéz terhével megrakott ünneplő főpásztor előtt a zászlót. Ráírjuk a költözengte emléksorokat:

„Az Arcnak titka mindent megmutat:
Földindulást, világok rekeségét,
Estére hulló vén századokat,
Ifjú időnek hajnalbakelesét,
Setéten ingó régi falakat,
És a jövődő szárnyarebberését.
És a vajudó világok megett:
Testvérarcokat, testvérszíveket.“ (Sik S.)

(i. r.)

Görög keleti és görög katolikus olvasóinknak, hirdetőinknek és barátainknak kellemes husvétünnepet kíván a Reggeli Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala.

Időjárás: (A noviszádi katonai meteorológiai intézet jelentése) A drávai és dunai bányában boros, a tengermelléki és vardari bányákban derült, az ország többi részében részben borult idő volt. A hőmérséklet az egész ország területén emelkedett. A minimum Plevljen 1, a maximum Kraljevo 24 fok volt. Noviszádon tegnap délelőtt 22 fokot mutatott a hőmérő.

Időjárás: Változó, inkább boros idő várható, helyenként esővel, lényeges hőváltozás nélkül.

— „Hunyadi János“ keserűvíz a legmegbízhatóbb és legideálisabb hashajtószer, kapható mindenütt.

Alpár Gitta és Gusztav Fröhlich filmszínészek nászutjukon a francia Rivierán.

—o—

— **Eljegyzés.** Székely Géza szuboticei városi jegyző eljegyezte Vukov Irénkét, Vukov József városi adófőnök-helyettes leányát.

— **Eljegyzés.** Lenke Kató és Kálói István jegyesek.

— **Házasság.** Blazsek Nusí (Odzsaci) és Lészmeister Antal (Odzsaci) április 30-án házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Fűzőket, melltartókat méret szerint legelőszobában készít: Fischer és Fia, Noviszád.**

— **Frankopán ünnepség Omajorban.** — Tegnap az ómajori plébánia templomban gyászistentiszteletet tartottak Zrinyi Péter és Frankopán kivégzése évfordulója napján. A gyászmisén a noviszádi városi tanács részéről dr. Borota Branislav polgármester vett részt.

— **A prágai Hlahol Noviszádon.** Ma érkezik meg Noviszádra a prágai Hlahol dalárda és este a Szlobodában tart hangversenyt. A prágai dalosokat a noviszádi pályaudvaron a város nevében Boksan Rádiov adóügyi tanácsos h. polgármester fogja üdvözölni.

— **A magyar rádió ma délután Amerikának ad műsort.** Budapestről jelentik: Ma délután nevezetes esemény lesz a magyar rádió életében. A budapesti leadó 5 órakor Amerika számára ad műsort. Az angolnyelvű üdvözlőbeszédet Horthy Miklós kormányzó mondja.

— **Kedden kezdik meg a becskerekai adókövetéseket.** Becskerekéről jelentik: A becskerekai pénzügyigazgatásnál működő adókövető bizottság május 3-án, kedden kezd meg a működését. A bizottság a következő sorrend szerint veti ki a kereseti adót: Május 3-án Banatszki Deszpotovac, május 4-én Mihajlovó és Lukinszeló, május 7-én Ban. Dusanovac és Ban. Dvor, május 9-én Csesztereg, május 10-én Katarina és Klerk, 11-én Tóba és Molm, 12-én Jankovoszt és Martinica, 13-án és 14-én Aradac, 18-án Alekszandrovo, 19-én és 20-án Begejszvetigyragy, május 21-én Botos, 23-án Szrpszkielemir, 25-én Malitorak, 27-én Banatszko Karagyorgyevo és Nemaeskielemer, 28-án Orlovat, 30-án Lazarevo, 31-én Sztaraácska, június 1-én Ecska, 2-án Gornjamuzslja, 3-án Klárija, 4-én Velikitorák, 6-án Crnja 7-én Novacrnja, 8-án Szrpszkaernja.

— **A szombori kereskedelmi kör művésztette.** A szombori kereskedelmi kör pravoszláv husvét második napján beográdi és zagrebi művészek feltevével művésztette rendez, melynek műsora a következő: 1. Balett, előadja Vasziljeva és Zsukovszki (Beográd); 2. a) Fehér árnyak, b.) Hangosfilm egyveleg, e) Nem akarok megősnülni, előadja Klemencics és Zsivojnovics (Beográd); 3. a) Dalok a „Naporszag“ c. hangosfilmből, b) Nemzeti dalok, előadja Zsivojnovics (Zagreb); 4. Csárdás balett Glasanovától, előadja Zsukovszki; 5. Viktoria és a huszár, előadja Klemencics és Zsivojnovics, „Ich küsse ihre Hand“ és hangosfilm egyveleg, előadják ugyanazok; 6. Balett variációk Csajkovszkitól, előadja Vasziljeva; 7. Komikus jelenetek, előadják Klemencics és Zsivojnovics; 8. India fantázia, balett Rimski Korzakovtól, előadja Vasziljeva és Zsukovszki. Konferál Klemencics Klemens. A művésztette a Szokol Domban tartják meg.

— **Kijelölték a második számú szuboticei adókövető bizottság hivatali helyiségét.** A szuboticei állami adóigazgatóság tegnap a második számú adókövetőbizottság hivatalhelyiségét is kijelölte. A bizottság, amely szintén 9-én kezd meg munkáját, a városháza félemeleti 21. számú szobájában tart tárgyalásokat.

— **A noviszádi adókövető bizottság tagjai.** A noviszádi városi kereseti adót követő bizottság elnöke Mirkov adóigazgató, helyettese Knezsevics Milutin, előadója Petrovics Dragisa, helyettese Trkulya Nikola, a bizottság tagjai: Lázics Sztánkó nagykereskedő, Ing. Weiss Vilmos gyáros, Nikolic Nikola mézáros és Sztevin Sztevan nyug. vasutas, helyettes tagok Malesevics Ivan nyugdíjas, Dragics-Mijatovics iparos és Ivkovic Arsza nyomdatulajdonos. A noviszádi járási adókövető bizottság elnöke, előadója és helyettesei ugyanazok, akik a városi bizottságban vannak, míg a tagokat minden falu részére külön nevezték ki.

— **A noviszádi villám torna tegnapi eredményei:** PAK—Vojvodina 1:0 (1:0), Rád-nieski—Gradjanszki 2:1 (1:0), Trgovacska—NAK 0:0.

— **Nem azonos vele.** A Reggeli Ujság április 17-iki számának, Mi Irodalmunk rovatában „Az adós, az adós“ címen elbeszélés jelent meg, amelynek hőse Kósa Pista telecskai lakos. Sajnálatos véletlen következtében tényleg él Telecskán egy Kósa István nevű tekintélyes gazda, akinek természetesen semmi köze sincs az elbeszélés Kósa Pistájához. Eppen ezért szükségesnek tartjuk kijelenteni, hogy az elbeszélés hőse és tárgya egyáltalán nem vonatkozik Kósa István telecskai gazdára.

ÉRTEKTŐZSDE ZARLATOK

Szombat, április 30

A dinár árfolyama. Budapest 9.89—10.01, Prága 58.30—58.70, Berlin 7.31—7.35, London 210.

Zürich. Beográd 8.95, Páris 2029.50, London 1886, Newyork 514.37, Brüsszel 72.15, Milanó 26.55, Madrid 40.60, Amsterdam 208.80, Berlin 122.60, Szófia 3.73, Prága 15.26, Varsó 57.70, Bukarest 3.07.

Csikágó. Buza: Tartott. Május 54.50, július 57.5, december 63.375. Tengeri: Tartott. Május 28.875, július 32.875, szeptember 35.375, december 36. Zab: Tartott. Május 21.50, július 22, szeptember 22.75, december 24.75. Rozs: Tartott. Május 36.75, július 37.75, szeptember 41.875, december 44.

Winipeg. Irányzat: Tartott. Buza május 59.875, július 62.25, október 65.

Liverpool. Irányzat: Nyugodt. Buza május 5 sh 1.625, július 5 sh 3.625, október 5 sh 6.625.

APOLLO, május 2—3—4-én

Sok hühó semmiért

Frank Bruno „Sturm im Wasserglas“ c. bohózata, mely elejétől végig folytonos nevetésre kényszeríti a nézőt. Rendezte Georg Jakoby. Főszereplők: Paul Otto, Hansi Niese, Renata Müller, Herald Paulsen. Kezdet 5, 7, 9 $\frac{1}{2}$ óra

— Egyházi hírek. Negyven kormány-párti román képviselő indítványozta, hogy a kormány mondja fel a Szentszéknek a konkordátumot, melyet 1927. május 29-én kötött. Az elégedetlenkedő képviselők szerint a kormány nem gondoskodott eléggé az állami érdekek megvédéséről Besszarábiában. Azt is emlegetik a képviselők, hogy a konkordátum keretein belül irredenta mozgalmakat fejtenek ki a katolikus papok. A román képviselők naiv megállapításait valóságos lehurrogták a józan gondolkodású román képviselők. — A Szentatya Lorenz Lauri kardinális nevezte ki delegátusává a dublini eucharisztikus kongresszusra. A kardinális nagy ír barát, aki mindig különös figyelemben részesítette az irországi papnövédeket, akik az örökvárosban végezték tanulmányaikat. A kongresszusra eddig jelentkezett 11 kardinális, 33 érsek, 130 püspök és 16 tényleges apát. Kinából jön egy püspök, Afrikából kettő és a Fidzsi szigetekről egy.

— Beszakadt a noviszádi Mátyás király és Szibinyanin Janka ucca sarkán álló kut. A noviszádi Mátyás király és Szibinyanin Janka ucca sarkán lévő kut, amelyet az elmúlt évben bezártak, mert megállapították, hogy vizét tífuszbacillusok fertőzték meg, tegnapelőtt délelőtt beszakadt. Mivel a kut nincs elkerítve, könnyen az a veszély fenyeget, hogy a járókelők, vagy az uccán játszó gyermekek közül valaki beleeshetik.

— Japán hajók karambolja a nyílt tengeren. Tókióból jelentik: Hirosima magasságában összeütközött két japán gőzös. Az egyik hajó, melynek száz utasa volt, néhány perc alatt elsüllyedt, az utasok közül harmincheten eltűntek. Eddig tizenhárom holttestet találtak meg.

Beograd, Odszaci és Noviszád teniszszőkeinek találkozója. A noviszádi sétatéri teniszpályán játsszanak ma egész napon át a Beograd, Odszaci és Noviszád teniszszőkei. Beogradból Seljketinszki, Cser nojarov, Kumanudi és Radovanovic, Odszacirol dr. Ertl, Flaman, Mihajlovics, Radovanovic és Matheisz Lenke, Noviszádról Uzelac, Mogin, Uzelacné, Frank Terus és dr. Haimné neveztek be a versenyre. A játék délelőtt 9 órakor és délután 2 órakor kezdődik. Beléptidij nincs.

— Princessfüzők, melltartók, gyógyfüzők raktáron és mérték után Barth L. Noviszád, Petra Zrinjskog 17.

A MAI MODERN ÉPÜLETEKBE.

modern bútor való, mely meglegő dús választékban, izléses kivitelben csakis **HEMLER PÉTER** utóda cégnél, Novi Sad kapható.

— Tizenötezer ingyen ebédet kaptak a csantaviri szegénysorsu iskolásgyermekek. Megirtuk, hogy a csantaviri elemi iskolák tanítói kara Velics Dragomir iskolaigazgató vezetésével az elmúlt tél folyamán ingyenkonyhát állítottak fel a szegénysorsu iskolásgyermekek részére. Az ingyenkonyhán 1931 november elsejétől az idei év április tizenötödikéig tizenötezer ingyen ebédet osztottak ki a szegény gyermekek között. Az ingyenkonyha részére a következők küldtek adományokat: Vöröskereszt, Faragó Sándor kereskedő, Pásztor Mátyás kereskedő, Gucunski Ljubomir kereskedő, Kirchemmayer Gyula malomtulajdonos, Dvoracko Jovan községi bíró, Lokajsek Szófia, Zuklan Blagoje ügyvéd, dr. Oszvár Vilmos ügyvéd, Horváth István és Kalmár Máté. Az iskola igazgatósága most állította össze az adományozók névsorát és ezután is köszönetet mond nekik a küldött adományokért.

— Május 5-én lesz a szubotici katolikus Legényegylet premiérje. A szubotici katolikus legényegylet műkedvelői, mint már jelentettük, több évi szünetelés után ismét a nyilvánosság elé lépnek, még pedig Csiky Gergely „Nagymama” című háromfelvonásos vígjátékával, amelyet Szedlák Lajos hozzáértő rendezésében kitűnő szereposztásban hoznak színre. Az előadást az eredeti tervtől eltérően nem május elsején, hanem május 5-én fogják megtartani, május 8-án délután 4 órakor pedig megismétlik. Kopunovic Petar előadás előtt szláv dalokat énekel, a zenét pedig Kovács Kornél karnagy vezetésével kitűnő zenekar szolgáltatja. Az előadásra, amely iránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, jegyek a Krécsi féle könyvkereskedésben előre válthatók.

—
Wilhelm Sörensen fiatal svéd író, akiről az a hír kering, hogy Greta Garbot feleségül fogja venni. Sörensen ezt a hírt megcáfolta ugyan, Greta Garbo azonban nem adott cáfolatot. Állítólag Greta Garbo májusban Berlinbe utazik és ott esküszik örök hűséget Wilhelm Sörensennek.

Kiss Márton 73 éves tornyosi gazda, aki unokaöccsénél Prisztál Ferenénél lakott, fia gyógyíthatatlan betegsége miatt buskomor lett és felakasztotta magát.

Csizmár Mátyás főtéri garázstulajdonos feljelentést tett a rendőrségen, hogy benzinkútjából péntek éjszaka 33 liter benzint ismeretlen tettesek elloptak.

A eszéki dohánybevéltő hivatal megkeresése alapján Szentá város polgármestere figyelmezteti a dohányültetőköt, hogy csak annyi mennyiségű dohányt ültessenek, amennyit engedélyeztek a részükre, mert ellenkező esetben büntetésben fognak részesülni.

Ösz Szabó Lukács gornjibregi gazdálkodó tanyáján április 26-án este elégett egy nagy kazal szalma, hét öl pelyva és három kup kukoricaszár. A rendőrségi nyomozás szerint valószínűleg a gazda kis fia gyújtotta fel a szalmát, aki a szalmakazal körül gyufával játszott. A kár biztosítás révén megtérül.

Özvegy Piatér Károlyné Kosicsa ucca 13. számú faszindelyes háza péntek hajnalban kigyulladt. A szomszédok, akik rögtön észrevették a tüzet, mielőtt a házbelleket felébresztették volna, eloltották.

A szentái szőlőtulajdonosokat felhívta a polgármester a dunai bántás rendelete alapján, hogy azok, akiknek hibrid-fajta szőlőtökükük van és pedig Otello, Herbemon, Zsakez, Noe, Izabella, Delaware, Jorkmade, tőkénként 20 para illetéket kötelesek fizetni vagy pedig a tőküket kötelesek kiszéni. A bejelentés május 31-ig kötelező. Azután bizottság fog kiszállni a szőlőbirtokosokhoz s akik nem jelentették be a hibrid tőküket a gazdasági hivatalban, azokat szigorúan megbüntetik.

A szentái főkapitányság rendelete szerint ma, pravoszláv husvét napján az összes üzletek zárva tartandók, az élelmiszerüzletek délelőtt 9-ig tartathatók nyitva. Hétfőn délután szintén be kell zárni az üzleteket.

A belügyminiszter Dorogi Gábor báni titkár, aki hosszú időn keresztül volt szentái szolgabíró, visszahelyezte újból a szentái főszolgabíróvághoz, viszont Micsin Vladimir szolgabírót Velikakikindára helyezte.

VRBÁSZI HÍREK

A vrbászi egyesület vasárnap délelőtt gyűjtést rendeznek az árvízkarosultak javára. — Mivel az első idej vrbászi vásár a nagy hó miatt teljesen eredménytelenül végződött a község e hó 7-én, szombaton pótvásárt tart. — Pénteken fényes nappal eddig ismeretlen tettesek kirabolták Lotz Henrik vrbászi lakos lakását. A rendőrség kóborló cigányasszonyokra gyanakszik.

— FERENC JÓZSEF keserűvíz tiszta fejet és nyugodt alvást teremt.

Új helyiségbe költözik a noviszádi Hajdu Sport magazin. A tágas, új helyiség a Kralja Petra ucca 20 szám alatt lesz, melyet a cég a legkényesebb igényeket is kielégítő, felkészültséggel és izléssel rendez be.

MÁJUS VÉGÉIG VETHETŐ!

SZUDANFŰMAG MUHARMAG KÖLES

LEGJOBB BESZERZÉSI FORRÁS:

MAUTHNER ÖDÖN

JUGOSLÁV
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI R. T.

SUBOTICA
CARINSKA UL. 19.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

— Egy zagrebi kisfiu szörnyű vége. Zagrebból jelentik: Zagreb külvárosában a Nova Csesztán rendkívül elhanyagolt és piszkos házak vannak. Egyik ilyen házban lakik Konsztantinovic Zora munkásasszony, akinek kisfia, Zseljko tegnap az egyik illemhely nyitott gödrébe esett s habár még élve huzták ki, nem lehetett már rajta segíteni és a szerencsétlen kisfiu hamarosan kiszüvedett. A rendőrség szigorú vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy a kisfiu haláláért terhel-e valakit felelősség.

— Ovomaltine a Déli sarkon. A „Discovery” angol gőzös, amely most ismét a déli sarkvidékre indult, nagy mennyiségű Ovomaltinet is visz magával. Sir Douglas Mawson a délsarki expedíció vezetője elindulása előtt a következőket mondta: Az Ovomaltinéről eddig csak jót hallottam és meg vagyok győződve róla, hogy mostani expedíciónk alkalmával — amikor erős hidegre számíthatunk — nagy hasznunkra lesz. Az utóbbi időben minden sarki expedíció vitt magával Ovomaltinet, mert ez a tömény élelem csak a legjobb természetes terményekből: tojásból, tejből, kakaóból és malátából készült olyan formában, amit a test teljesen ki tud használni, mert az Ovomaltine gyorsan átmegy a vérbe és új energiát és életerőt teremt.

CIPŐT a legújabb divat szerint, olcsón és jó minőségben
MOCKO I DRUGNAL Noviszád, Jevrejska u. 13. Ugyanott talpalások ér. amerikai Brockman talppal

— Keresztretjvény megfejtés. A helyesen megfejtők között, sorsolás után a következők részesülnek jutalomban: Józsa Ilus Noviszád, Adv. Komora, utalványt nyert egy pár selyemharisnyára a Klein Jenő céghez. Becker Sári, Noviszád, Jovana Aranja u. 4, utalványt nyert egy kabinet fényképre Vajda fényképész műterméhez. Patai Béla, Noviszád, Laza Koszticsa u. 20, utalványt nyert egy boríték levélpapírosra Abrahám János céghez. Keck Irén, Crvenka és dr. Fernbach Péter Temerin, könyvjutalomban részesülnek. A kisorsolásnál csak azok vehetnek részt, akik a kitöltött ábrát küldik be. A szelvények a szerkesztőségben vehetők át. A helyes megfejtés: Vízszintes sorok: 1. Aristide Briand. 14. Is. 16 Lakonia. 17. Rigoletto. 19. Alpár Gitta. 19a. Kitk. 20. Hirt. 22. tua. 23. Habar. 24. Izu. 25. Apis. 27. Av. 28. Iha. 29. Mestern(i). 32. Blas. 34. S. T. 35. Ilze. 36. Ur. 37. Ráró. 38. Ze. 39. St. 40. Beethoven. 44. Mais. 45. Mussolini. 46. Al. 47. Ap. 48. Krem. 49. Lerakat. 53. Ker. 54. Ós. 55. Mar. 57. Anyuka. 58. H. B. 59. Heu. 61. Löl. 62. Beka. 64. Tartini. 67. Pile. 68. Alamuszi. 70. Pir. 71. T. N. 72. Korso. 73. Atlasz. 75. Ót. 76. Plus. 77. Ek. 78. Szel. 80. Leonardo do Vinci. Függőleges: 1. Alchi misták. 14. Itt alszik a költő. 15. Sokrates. 26. Praeses. 30. Tebuk. 47a. Penelope. 58. Hamsun. 62. Bak. 46. Arno.

— **Orvosi hír.** Dr. Muesalov Szima nőgyógyász-szülész és nőgyógyász-sebész, a zágrebi kir. egyetemi nőgyógy. és szül. klin. több éves asszisztense megnyitotta rendelőjét Szuboticán, Iván Antunovics uca 5., I. emelet (dr. Székely volt rendelője). Telefon 555. Fogad 11—12 és 15—17.

— **A szuboticei nyugdíjasszövetség közgyűlése.** A vasuti és egyéb nyugdíjasok szövetsége ezúton értesíti egy a helybeli mint a vidéki tagjait, hogy az évi rendes tisztújító közgyűlést ez év május 16-án délelőtt 9 órai kezdettel fogja megtartani. A tárgyszorozatot a következő: 1. Elnöki megnyitó; 2. Elnöki beszámoló; 3. Két jegyzőkönyvhitelesítő megválasztása; 4. Pénztárnoki jelentés és beszámoló; 5. A jövő évi költségvetés megállapítása; 6. A pénztár-ellenőr beszámolója; 7. A felügyelő bizottsági tagok jelentése; 8. Egyéb indítványok letárgyalása, melyeket a közgyűlés előtt 8 nappal terjesztettek be az elnökségnek; 9. A tisztviselő és választmányi tagok felmentésének megadása; 10. A korelnök kijelölése a választás lefolytatására. Egyben értesítjük a helybeli tagjainkat, hogy személyesen jelenjenek meg szavazatuk leadása miatt, kivételt képeznek a vidéki fiókok és csoportok tagjai, akiket a fiók vagy csoportvezető képviseli, minden 50 tagot egy tag képviselhet. Értesítjük még egy a helybeli mint a vidéki tagjainkat, hogy szavazati joggal csak azok a tagok bírnak, akik nincsenek három havi tagdíjhátralékban. Ha az alapszabályban előírt taglétszám nem lenne meg a határozatképességhez, akkor fél óra múlva a közgyűlést, — a tagok létszámára való tekintet nélkül — megtartják.

— **Uj helyiségbe költözik a Reggeli Újság szuboticei szerkesztősége és kiadóhivatala.** A Reggeli Újság szuboticei szerkesztősége és kiadóhivatala május elsején az Alekszandrova uca 7. szám alatti házból a Kralja Petra park 10. szám alatti Rudics (azelőtt Vermes) palotába (vasúti állomás előtt) költözik át. Telefon 670. Hivatalos órák fél kilenctől fél kettőig és délután négytől hétig.

— **Szerencse a szerencsétlenségben.** Beeskerekéről jelentik: Pénteken délből könnyen súlyos kimenetelűvé válható szerencsétlenség történt a beeskereki Kralja Alekszandra uccán. A keskenyvágyú személyvonat elütötte Eckstein Samu kenyérgyáros kocsiját és kevésen mulott, hogy a kocsi a kerekek alá nem került. A kenyérszállító kocsit egy parasztszék mellett haladt el, amelynek lovai a vonat zajától megriadtak. A megvadult lovak Eckstein kocsiját a sínparra szorították. A legkritikusabb pillanatban elesett a ló, a vonatot azonban sikerült idejében lefékezni, úgy hogy a mozdony nagy erővel ellökte ugyan a kocsit, de különösebb kárt nem okozott és a kocsi sem szenvedett sérüléseket.

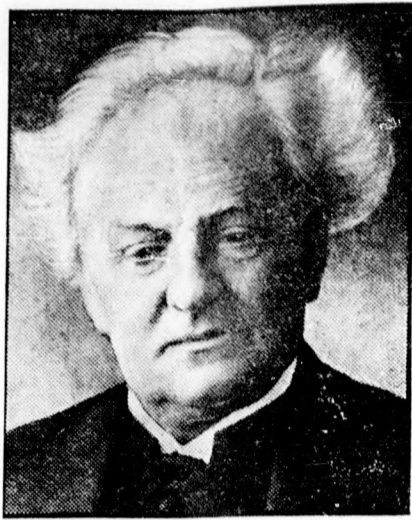
VIGYÁZZON AZ EGÉSZSÉGÉRE:

Olvia gyomrát és idegeit, igyon csak **TÜKRÖS** cikória kávéit, mert az nem savanyú, tehát nem okoz székrekedést.

— Tizenöt év után bevallott gyilkosság. Mali-igysóról jelentik: Berkec János szegényházi ápoló, halálos ágyán bevallotta, hogy 1917-ben ő gyilkolta meg Nyirónét és elrabolta néhány megtakarított koronáját. Akkoriban le is tartóztatták Berkecet, de bizonyítékok hiányában felmentették. Két évvel ezelőtt résztvett egy lopásnál, amelyet Kormos István házában követte el, akkoriban bosszúból egy jóhírű gabonakereskedőt akart belekeverni az ügybe, de annak ártatlansága csakhamar kiderült.

— **A betegségek egész sora, így: az epe betegség és epehólyagbántalom, gyomorbagajok, csalánkiütés, az asztma bizonyos esetei, vérpangás a hasban és különösen a májban, köszvény, vesemedencebetegségek, alkati kövesség stb. stb. eseteiben a Hunyadi János keserűviz biztosan megszünteti a székrekedést, szabályozza a bélműködést, azt nemre és korra való tekintet nélkül mindenki kiváló eredménnyel használhatja. Az orvosok ezrei írják elő betegeiknek és a betegek ezreire írták róla elismerő nyilatkozatot. Ügyeljünk a vörös középmezőjű címére. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és minden jobb üzletben.**

— **A maliigysói ipartestület műkedvelői a községi nagyvendéglőben ma táncal egybekötött előadást tartanak.**

Gerhardt Hauptmann, aki az idén előreláthatólag Frankfurt a. Main Goethe díját el fogja nyerni. A díj augusztusban kerül kiosztásra. Irodalmi körökben bizonyosra veszik, hogy ezt a díjat Hauptmann nyeri el.

— **A Polgári Magyar Dalaskör felkéri összes énekeseit, hogy ma délután fél 3 órakor az egyesület helyiségében, szép idő esetén fehér sapka és fehér nadrágban jelenjenek meg.**

— **Szerb színtársulat Beeskereken.** Beeskerekéről jelentik: Ma kezd meg egy hónapra tervezett vendégjátékát az oszijek—noviszádi szerb színtársulat. Konyovics Petar igazgató harmincöt főnyi művészi és tizenöt tagot számláló tehnikai személyzetével már megérkezett Beeskerekre. A társulat ma Vojnovics Ivo Dubrovnik trilogiájával mutatkozik be. Hétfőn Nusics Branislav szindarabját a Miniszternét adják.

— **Beeskereki diákok Beogradban és Zagrebben.** Beeskerekéről jelentik: A beeskereki kereskedelmi akadémia növendékei most tértek vissza zagrebi és beogradai tanulmányutjukról. A kereskedelmi iskolai tanulók Zagrebben a mintavásárt és a gyárakat, Beogradban pedig a fontosabb középületeket tekintették meg.

— **A volt lengyel légionisták figyelmébe.** Azokat, akik 1914—1918. években, rövidebb vagy hosszabb ideig szolgáltak a lengyel légiókban Poputh Arpad, Muntyán Gábor, Frideczky Alfréd felszólítják, hogy címeiket közöljék a Lengyel Légionisták Egyesületével, Budapest, Szabóky uca 58. Ezen felhívásnak annál inkább tegyenek eleget, mert a volt lengyel légionistákat megillető keresztek igényelhetőségének nemrég meg hosszabbított határideje rövidesen lejár.

— **Uj utak a munkanélküliség leküzdésére.** Utalunk a „Regentin” hazai cégnek mai számunkban található hirdetésére. A cég tulajdonosa J. Kalisch, Maribor, Trubarjevo 2. s gépe, a Regentin, minden munkát keresőnek új, tartós és magas havi keresetet biztosít, amit a mai súlyos viszonyok között mindenkinél örömmel kell üdvözölnie. A cég kívánatra pontos prospektust küld.

— **Fűszerüzletekben a szalicil árusítása titos.** A szociálpolitikai és népegészségügyi miniszterium 17294 sz. rendeletével a szalicilnak fűszerüzletekben való árusítását betiltotta, minthogy a szalicil károsabb és erősebb hatású, mint az acetilozalicilsav, amely pedig a méregtartalmu cikkek forgalmáról szóló rendelet 3. pontja szerint a gyógyszerek közé van sorolva. A közigazgatási hatóságok utasítást kaptak a rendelet végrehajtására.

— **Egy gonddal kevesebb.** Ezekben a nehéz időkben, amikor minden para megbecsülendő, a gummitalp lényegesen olcsóbb lett a bőrtalpnál. Ezek az új talpak képszer—háromszor olyan tartósak, mint a bőrtalp s ruganyos, kényelmes és zajtalan járást biztosítanak. Kérjen a cipésztől Palma Okma gummitalpat s bizonyosan meg lesz elégedve.

— **Háromszáz dinár egy hold bérösszege Maliigysón.** A maliigysói községi képviselőtestület most tárgyalta le az 1932. évi költségvetést, amely szerint a községi pótdadó 120 százalék lesz. A pótdadót azért kellett annyira leszállítani, mert a községi földért holdanként csak 300 dinár bért fizetnek a bérlők.

— **Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a béltartalmat kiméletesen távolítja el.** Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a **Ferenc József** viz számos féloldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okozott. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Átadták az ügyészségnek Sándor István soffőr, aki Veterniknél autobusszal halálra gázolta Dimitrovics Náda öt éves kisleányt.** Pénteken délből Noviszád közelében Veternik mellett halálos autóbélgázolás történt. A noviszád—palánkai autóbussz, amelyet Sándor István soffőr vezetett, halálragázta Dimitrovics Náda öt éves kisleányt. Az autó kerekei a kisleány gyomrán mentek keresztül és formálisan szétnyomták a szerencsétlen kisleány törzsét, aki nyomban meghalt. A rendőrség Sándor Istvánt kihallgatása után átadta a noviszádi ügyészségnek.

— **Ezernégyszáz kiállító a budapesti nemzetközi vásáron.** Budapestről jelentik: A május 7-én megnyíló nemzetközi vásárra 1.400 kiállító jelentkezett. A jelentkezők között igencsak a külföldi, még Dél-afrikából, Perzsiából és Braziliából is. A tavalyi kiállításon 1.126 kiállító szerepelt.

— **Csődöt kért maga ellen egy szuboticei üvegkereskedő.** Bergl János szuboticei üvegkereskedő, akinek a Jelascisceva uccán van az üzlete, tegnapi délelőtti kérvényt intézett a szuboticei törvényszékhez, amelyben a csődeljárás megindítását kérte maga ellen. A vagyonbukott cék aktiváinak és passzíváinak pontos összegét a csődeljárás során fogják megállapítani.

STIL és MODERN BUTORT

legfinomabb kivitelben készít

URBAN GREGEC

MŰASZTALOSSÁGA

NOVISAD, Futoski put 29.

— **A nép öröme minden hétfőn délután a Sibality-féle lepény (Szubotica). Öt órakor kapható.**

NAK kerékpáros hírek:

Ez év június 29-én kezdődik Magyarországon az öt napig tartó „Tour de Hongrie” verseny. Első napon 196 km., a másodikon 205 km., a harmadikon 235 km., a negyediken 202 km. és az utolsó, ötödik napon 187 kilométer a táv. Meghívást kapott tíz nemzet: Jugoszlávia, Ausztria, Bulgária, Románia, Svájc, Csehország, Németország, Franciaország, Lengyelország, Olaszország. Jugoszláviából a multban Erdélyi képviselte színeinket. Ezidén Pavlik János esetleg, még 1—2 kerékpáros fog indulni, feltéve, ha tréningjükkal elérik azt a tudást és kondíciót, amely egy ily hosszú utnak a lefutásához szükséges. A komoly reflektánsok tréningje már megkezdődött. Utasításokat szívesen ad, Fojt, a NAK kerékpáros csoportjának ülésén.

A NAK kerékpárosaival ezúton közöljük, hogy a szerdán tartandó tagértekezleten, minden kerékpáros szigorú vizsgálat alá jön. Az orvosi vizsgálaton minden kerékpárosnak jelen kell lennie, különben semmiféle versenyben nem indulhat. Ez szigorú rendelet és kérem a kerékpárosokat, hogy ezt komolyan vegyék.

Hétfőn érkeznek a temerini kerékpárosok városunk és a környék megtekintésére. Délután a tréningmérkőzést is végig nézik. Értesítem a kerékpáros hölgyeket és a kerékpárosokat, hogy reggel 8 órakor a pályán gyülekezünk és onnan a Vaskapuig a temerini kerékpárosok elé megyünk, ahonnan együtt vonulunk a városon keresztül. Kérem a kerékpárosokat, fogadjuk őket époló szeretettel, mint ezt ők tették és éreztették velünk.

Vasárnap délelőtt 9 órakor minden kerékpáros legyen a pályán, hogy a másnapi versenyre a nevezést leadja és hogy a verseny sorrendjét, mineműségét megbeszéljük. Hétfői nevezéseket nem fogadjuk el. A verseny május 2-án, hétfőn lesz, 3 órai kezdettel. Belépődíj nincs. Hogy mily sokat fejlődtek kerékpárosaink a téli oktatások után az most fog csak igazán láthatóvá lenni. Személygyő, nyöröküdtető izgalmas futamokra van kilátás.

Fojt

— **FERENC JÓZSEF keserűviz könnyű székletet biztosít.**

— Operett előadások Noviszádon. A noviszádi operett társulat holnap hétfőn este Strauss Oszkár Terezina című nagysikerű operettjét fogja bemutatni. A darab most kerül először előadásra Noviszádon és így érthető érdeklődés előzi meg. Kedden este a Tatárjárást ujtják fel, ebben Klemen-esciesnek lesz ismét alkalma megnevetetni a közönséget. Mindkét előadást a Szloboda szálló nagytermében tartják meg este nyolc órai kezdettel.

Közgazdaság

Megjelent a segédi vizsgáztató bizottságok kivézéséről és segédi vizsgák letételéről szóló báni rendelet

A rendelet felsorolja a noviszádi kereskedelmi és iparkamara területén azokat a helységeket, amelyek mellett ipartestületi vizsgáztató bizottságokat alakítanak

Megírta a Reggeli Ujság, hogy nemrég megjelent a minisztériumi szabályrendelet a segédek vizsgáztatásáról és ennek alapján a Dunabánság bánja most nevezte ki az egyes helyeken a vizsgáztató bizottságokat, úgy hogy a közeljövőben már megkezdődnek a Dunabánságban a segédi vizsgák. Az új ipartörvény előírásai szerint a jövőben csak azok a személyek üzhetnek kézműves ipart, akik szakképzettségüket igazolják s ez alkalommal úgy a segédi, mint a mesteri vizsgák letételéről szóló bizonyítványt be kell mutatni.

A bán a noviszádi kereskedelmi és iparkamara területén a következő községek részére nevezte ki a segédi vizsgáztató bizottságokat: Apatin, Bácska Palánka, Bácspetrovác, Bácskatopola, Dárda, Zsabalj, Kula, Novivrbász, Noviszád, Odzsaci, Szentá, Szombor, Szrbobrán, Sztaribecsej, Sztarakanizsa, Sztáriszivác, Szubotica, Temerin, Tital és Crvenka.

Mindazok az iparosok és gyáriparosok, akiknek tanonca (inasa) előírás szerint elvégezte a tanoncidőt, tartozik ezt a helyi iparosgyűlésnél bejelenteni.

Ha az illető községben nincsen iparosgyűlés, akkor a községi eljárásához, vagy a kereskedelmi és iparkamarához is fordulhatnak, amely az illető munkaadót értesíteni fogja, hogy a tanonc melyik egyesületnél teheti le a segédi vizsgát. Ha ezt a munkaadó már megtudta, akkor a megje-

lött egyesülethez be kell adni a tanonc kérvényét, amelyben a vizsga kifizetését kéri. A bejelentéshez a tanonckodás időtartamáról szóló bizonyítványt és ama általános iparskola bizonyítványt kell csatolni, amelyek látogatására a tanonc kötelezve volt. A bizonyítványok kiadása illetékmentes.

A segédi vizsgák letételére a segédjelöltnek semmiféle illetéket nem kell fizetnie.

A segédi illetéket a jelölt iparosgyűlés a munkaadóval együtt tartozik fizetni. A vizsgadíj ügyében az iparosgyűléseknek egymásközt kell megállapodniuk,

míg a munkaadó annál az egyesületnél tudja meg a vizsgadíjat, amelynél a tanoncot bejelentette. Azokban a helységeken, ahol nincsen iparosgyűlés, a munkaadó köteles a vizsgadíjat fizetni. Ugyancsak egymaga fizeti a vizsgadíjat a gyáripar tulajdonosa, akinél a jelölt tanoncoskodott. A tanonc csakis az illetékes egyesületnél teheti le a segédi vizsgát, más egyesületnél semmiesetre sem. A jelölt más egyesületnél csak abban az esetben teheti le a segédi vizsgát, ha a részére illetékes egyesületnél nincs vizsgáztató bizottság. Ebben az esetben azonban a kamarát előzetesen értesíteni kell.

Ha a tanonc sikerrel leteszi a segédi vizsgát, erről segédi bizonyítványt kap. Erre a bizonyítványra 10 dináros okmánybélyeg ragasztandó.

—o—

Vasárnap éjfélkor életbelépnek a budapesti nemzetközi vásár utazási kedvezményei

A május 7-én kezdődő budapesti nemzetközi vásár utazási kedvezményei vasárnap éjszaka lépnek életbe, tehát a vasárnapról hétfőre forduló éjszakának 0 órájától (május 2. éjféltől) kezdve lehet a jelentős utazási kedvezményekkel olcsón Budapestre utazni.

A kedvezmény a jugoszláv és a román vasutakon 50 százalékos és csak visszautazásra szól, a magyar vasutakon pedig 50 százalékos áll rendelkezésre úgy az oda, mint a visszautazásnál.

A vásár látogatói május 2-án, hétfőn 0 órától (vasárnap éjféltől) kezdve ülhetnek vonatra, utazhatnak bármilyen és bármelyik vonaton, bármelyik kocsiosztályon, de május 16-án déli 12 óráig Budapestre kell érkezniük. Jelentékeny kedvezményekkel lehet utazni a dunai hajókon is. Az utazási és egyéb jelentős kedvezményeket csak azok vehetik igénybe, akiknek „vásárigazolvá-

nyuk“ van.

A vásár látogatói vizum nélkül utazhatnak, a vizumot utólag a vásár területén váltják meg, még pedig mindössze három pengőért.

Érdekes és bizonyára sok vásárlátogató által örömmel üdvözölt újítás, hogy a vásárigazolvány alapján a vásár közönsége tetszés szerinti időben és 33 százalékos jegykedvezményrel szabad választására bízott három magyar vidéki városba vagy községbe is utazhat.

A vásárigazolvány, amelyhez mindenféle kedvezményes színház, mozi, fürdő stb. utalvány van mellékelve, a vásár területére való háromszori ingyenes belépést biztosít és még két darab kedvezményes áru belépőjegyét is tartalmaz. A Vásárigazolványt a magyar külképviseleti hatóságoknál, a magyar külképviseleti hatóságoknál, a külmenetjegyirodáknál és a vásár tb. képviselőinél lehet szerezni. Az igazolvány elő-

A házban, kertben, uccán és sporttéren

legalkalmasabb a tartós és olcsó

„VIKTORIA“ vászoncipő

DETAILLÁRAK 24.-
22-27 sz. nagyság din. 30.-
28-34 sz. nagyság din. 38.-
35-41 sz. nagyság din. 46.-
42-46 sz. nagyság din. 46.-

Kapható minden idevágó üzletben.

Kényelmes fazon, ruganyos járás!
Szürke, fehér és fekete színben!
Hazai gyártmány!

Nagybani eladás:

SEMPERIT, ZAGREB

Nikolléva 6-8.

Kérje a „Wimpassing“ jegvő strand- és sport-cipőt

zetes lakásfoglalásra is jogosít.

Nyilvánvaló ebből, hogy ilyen olcsó utazási alkalom, mint aminőt a vásár nyújt, akad majd egyhamar. Csak természetes tehát, hogy mindenki most igyekszik Budapestre, májusban, amikor legszebb a magyar metropolis és amikor Budapest vásárt tart. De érdemes is, mert gyönyörű lesz a vásár, annyira új, hogy még csak nem is emlékeztet az eddigiekre.

Amerre csak nézünk, mindenütt csak hatalmas, masszív, egymással fedett sétányokkal összekötött kiállítási csarnokok, uccákra, terekre osztott igazi vásárváros, tele színnel, élénkséggel, zsufolva árucikkkel, soha nem látott ritkaságokkal, a legújabb divat csodáival és az újítások meglepő hosszú sorával. Magyar udvar, a magyar népművészet, háziipar és iparművészet híres kincseinek teljes felvonulásaival, a vidéki városok: Eger, Szeged, Szolnok, Gyula, Kalocsa, Sátoraljaújhely speciális külön kiállításai, továbbá most is nagy, közép és kisipar minden új alkotása, szórakozások, sport és társadalmi események, nagy kongresszusok tömege a vásár ideje alatt. Színház, mozi, hangverseny, Margitsziget, állatkert, fürdők, mind-mind kedvezményeket nyújtanak a Vásárigazolványok tulajdonosainak.

Akár három hetet is tölthet most mindenki Budapesten a vásár rendkívüli kedvezményeivel, de ez az idő is kevés lesz ahhoz, hogy mindent ki lehessen élvezni.

Budapest rendkívül olcsó most, mert a pengő belső vásárlóereje erősen emelkedett, olcsó tehát minden, szálloda, vendéglő, kávéház és főként az árucikkek, amelyek a vásárra adott jelentős devizakedvezményekkel a lehető legelőnyösebben szerezhetőek meg.

Maga a budapesti nemzetközi vásár május 7-én nyílik és május 16-án zárul.

—o—

A magpiac állása. A Jugoszlavenszko Szemenarsztvo, Noviszád, magpiac jelentése

A vetőmagvak piacán e héten még elég élénk forgalom mutatkozott, mivel a vetés egyes cikkeiben az ez évi kedvezőtlen időjárás folytán 4-5 héttel kitolódott. Muharmagban, továbbá az összes kölesfajtákban igen nagy kereslet mutatkozott, sőt az árak erősen emelkedtek, különösen muharmagban, mert az árvíz által borított területeket részben fenti magfajtákból, részben pedig különféle fűmagvakból akarják a gazdák bevetni. Tavaszai búkkönyben még mindig van érdeklődés, különösen Szlavonia részéről mutatkozott kereslet. Takarmányrépa magvakban a vetés vége felé közeledik, úgy látszik az itt levő készletek teljesen elegendők lesznek a szükséglet kielégítésére. Sudánfű mag iránt óriási érdeklődés mutatkozik, különösen a Bánát és a Szerémség részéről és jó áruért magasabb árakat is megfizetnek, mert igen sok gyenge csiraképességű, rozs-szul csévelt mag van forgalomban. Vetőbur gonyában és dughagymában igen élénk a forgalom, vetőburgonyából különösen a tavaszai korai rózsát nagy tételekben vásárolják. A tengerifélékben igen nagy kereslet van a sárga lófogu fajtáknak, továbbá a nagy „Silo“ tengeriknek, mert a „Silo“ eljárást az utóbbi időkben igen széles körökben vették be.

Sport

A London melletti Wembley óriási stadionjában a királyi család jelenlétében játszották le az angol kupa döntőjét. A mérkőzés a New Castle United és a híres Arsenal legénysége között zajlott le izgalmas pillanattal.

és ezt nem kevesebb, mint 100.000 ember nézte végig. A mérkőzést a New-Castle nyerte 2:1 arányban. Baloldali képünk: György angol király kezét fog az Arsenal legénységével, jobboldalon: egy izgalmas pillanat.

Vasárnap délután 4 óra 45 perckor Noviszádon:

Oszijeki Gradjanszki — Rádnicski, barátságos

Rádnicski pálya, bíró: Bánics

Az oszijekai Gradjanszki ritkán látott vendége a noviszádi futballsportnak, mai találkozója a Rádnicskival tehát méltán számíthat a közönség érdeklődésére. Oszijek egyesületei, kedvező földrajzi fekvésük folytán azok közé a csapatok közé tartoznak, amelyek intenzív összeköttetést tartanak fenn a jóképességű külföldi egyesületekkel. Játéktudásuk és versenyrutinjuk fejlődése ilyenformán biztosítottak látszik, játéku sok vonatkozásban ki is domborítja a nagy nemzetközi rutint.

A Rádnicski átigazolás alatt álló játékosaival megerősítve áll ki a mai mérkőzésre, de véleményünk szerint csak nagyon jó játékkal győzheti le a Gradjanszkit. Valószínű eredmény, a Gradjanszki egyik gólos győzelme.

A mérkőzés előtt, délután 3 órai kezdettel a noviszádi Szlavia a Vasutasokkal játszik barátságos mérkőzést.

A NAK Sabácon

A noviszádi elsőosztályú bajnokság legfontosabb

Hétfő délután 4 óra 45 perckor Noviszádon:

Oszijeki Gradjanszki — Vojvodina, barátságos

Karagyorgyee pálya, bíró: Rossier

Az oszijekai Gradjanszki arról értesítette noviszádi ellenfeleit, hogy csapatában vasárnap és hétfőn azok a válogatott játékosok is szerepelnek, akik multvasárnap Pécs válogatottjai ellen kiváló játékot mutattak. Ez a körülmény természetesen nagymértékben növeli a Gradjanszki győzelmének esélyeit és minthogy a csapat bőséges tartalékanyaggal rendelkezik, hétfői játékát sem befolyásolja hátrányo-

san az előző napi játék. A Vojvodina jól előkészített csapattal áll ki a hétfői mérkőzésre. A két csapat jól ismeri egymás játékmódját, a Gradjanszkinak nehéz dolga lesz a Vojvodinával szemben. Döntetlen eredményt, vagy kiscsigós Vojvodina-győzelmet várunk.

Előmérkőzést a Postások játszanak a Trgovacsikkal, délután 3 órai kezdettel.

állásának 5 éves jubileumát, mely alkalommal serlegmérkőzéseket rendez a Vojvodina, a Schwaebische és a Borac részvételével. Első nap a Schwaebische a Boraccal és a Vojvodina a Jedinstvoval, második nap pedig a győztesek és a legyőzöttek játszanak egymás ellen. A győztes díja a serleg.

Ligaselejtező, barátságos és serlegmérkőzések a Bánátban

Becskerekéről jelentik: Rég tapasztalt élénk sport program lesz ma a becskerekai alszövetség területén.

Becskerekén mindkét pályán nagyszabású programot bonyolítanak le. A Borac pályán a legifjabb becskerekai egyesület, a Jedinstvo ünnepli fenn-

állásának 5 éves jubileumát, mely alkalommal serlegmérkőzéseket rendez a Vojvodina, a Schwaebische és a Borac részvételével. Első nap a Schwaebische a Boraccal és a Vojvodina a Jedinstvoval, második nap pedig a győztesek és a legyőzöttek játszanak egymás ellen. A győztes díja a serleg.

A ZsSK pályán a beográdi ZsAK vendégszerpel. Első nap a Rádnicski, második nap pedig a ZsSK lesz az ellenfele. Az érdekesnek ígérkező mérkőzések előtt a Rádnicski és ZsSK tartalékcsapata illetve az Obilics és Rádnicski kombinált csapatai mérkőznek. A féldőben a Buducnost kerékpárosai lassúsági propaganda versenyt rendeznek. Mokrinban döntőfontosságú ligaselejtező mérkőzés kerül lejátszásra. Ugyanis az Obilics látogat el a Delia ellen, s győznie kell, ha részt akar venni az országos bajnokságban.

Sportcsónakot és regattát

készít 1557

URBAN GREGEC műszertalossága NOVISAD, Futoški put 29.

A noviszádi Zseljeznicsár hírei. A második csapat ma Kátyon játszik a következő csapattal: Babin, Fléger, Molnár, Komadina, Gertner, Farkas, Milotic I, Pörge, Redli, Varga I, Sztanojlovics, Milotic II. Az első csapat pedig a Szlavia ellen: Spiesz, Ruszko, Bakos, Tikvicki, Valent I, Bálint, Fülöp, Petrovics II, Messmann, Sáfrány, Kriksz, Berko, Kovács. Az első csapat az öltözőben pontosan 2 órakor jelenjen meg, a második csapat pedig a vasútállomáson 12.20 órakor. — Csütörtökön, a második csapat Buljeszre megy és felkérnek azok a játékosok, akik csütörtökön szabadok, hogy a szerdai szakosztályülésen este fél 8 órakor a Koleszár vendéglőben megjelenjenek. — Intéző.

Nagy érdeklődés előzi meg a vrbászi derbit. Vrbászról jelentik: Ma délután játszik le a VSC és Dulcisz csapatai ösziől visszamaradt bajnoki mérkőzésüket. A két csapat a következő felállításban veszi fel a küzdelmet: Dulcisz: Molnár, Simonyi, Hauslohner II, Schmidt, Hauslohner I, Finta, Polyvás, Gvozdenovics, Lerch, Rapp, Breitvieser. VSC: Mornau, Strunk, Michel, Hermez, Erlemann, Póth, Schmidt, Bajac, Bauer, Möriz, Jóvics, Kemény. Nyílt küzdelem várható.

A kikindai Szloga Becskerekén. Becskerekéről jelentik: A kikindai Szloga jóképességű csapata, mely a mult vasárnap eldöntetlenül mérkőzött az elsőosztályú becskerekai Boraccal, áldozócsütörtökön Becskerekén mutatkozik be, amikor is a ZsSK látja vendégül.

— Husvétii sportprogram Szomborban. Pravosláv husvét első napján, mint ismeretes, a Szentai AK játszik a Szlavia ellen ennek pályáján kvalifikációs mérkőzést. Hétfőn délután fél 5 órai kezdettel a Sport a szubotici SzMTC-t látja vendégül, míg negyed 4 órakor a SzAND hazenacsapata mérkőzik a Sport csapatával.

Vasárnap a topolai JAK a szubotici SzMTC csapatát látja vendégül Bacskatopolán, ahol az SzMTC csapata mindig nagy sportesemény volt és nagy közönséget vonzott a pályára. A topolai csapat teljesen új felállításban veszi fel a küzdelmet. Az SzMTC-nek, ha győzni akar, kemény küzdelmet kell vívnia.

Bánati sporthírek:

Az alszövetség bizottságai legutóbbi ülésükön a következő határozatokat hozták: Az igazgatótanács a botrányos Bánát—Obilics mérkőzéssel kapcsolatban Turinszki Sztévan alszövetségi másodtitkár küldi ki a szemtanuk kihallgatására és felhívja a Bánátot, hogy játékosait utasítsa a kihallgatásokra melyek vasárnap, május 7-én lesznek a Beograd szálló helyiségében. A kihallgatásra felhívták még Arsenov Petart és Molnár Károlyt a Jadran és Zsilkin Igort a PSK játékosát, akik szintén szemtanúi voltak az eseményeknek. — A Schwaebische kérvénnyel fordult az alszövetséghez, melyben kérte hogy az alszövetség engedje meg, hogy a vasárnapi serlegmérkőzéseken szerepeltethesse a Vojvodinából átigazolt Mavrak Bélát. Az igazgatótanács a Schwaebische kérését elutasította. — Ötven dinár pénzbüntetéssel sújtották a Pancsevói SK-t, az Amatört, a becskerekai Schwaebischét, a Kovini SK-t, valamint a vrsaci Dusan Szilnit, mert az alszövetség által hozzájuk intézett levelekre nem válaszoltak. — Az intézőbizottság elhalasztotta a péntekre ki-sorsolt Schwaebische—ZsSK és a Vojvodina—Jedinstvo bajnoki mérkőzéseket, melyeket a Schwaebische kérésére sorsoltak ki, mert a másik három egyesület nem fogadta el a terminust. — Az április 24-éről elhalasztott Delia—Bánát ligaselejtező mérkőzést május 15-ére sorsolták ki. A fegyelmi bizottság felfüggesztette Celebics Milan, Lazarevics Miodrag, Zsurzsuly György, Lalic Ljubisa és Jelkics Milorad játékjogát.

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy **tavaszi úruink** raktárra érkeztek. Különösen nagy választék **zefir, kanavász, vászon, delin, és egyéb mosó anyagokban.** Garantált jó minőség! Szolid árak!

Veco M. Vidaković i Sinovi kézműárúüzlet, Szubotica, Jelačićeva ulica 10.

Szubotical csapatok ünnepi programja

A szuboticei csapatok ezen a héten a pravoszláv husvét és áldozócsütörtök alkalmából igen gyenge programot bonyolítanak le. Szuboticián a husvét ünnepk alatt csak a rendes másodosztályu bajnoki küzdelmeket és a Bácska-Szand osztályozómérkőzést bonyolítják le, míg a vasárnap nem szereplő csapatok nagyrésze tétlenségre van kárthatva. Más években a szuboticei sportegyesületek erősen kihasználták az ünnepi terminusokat és beográdi, zagrebi, oszjeki és más városbeli jobb csapatokat köölttek le vendégszerelésre, most azonban a leromlott gazdasági helyzet az egyesületeket óvatosságra készíteti és így nem hozhatnak Szuboticiára csapatokat. Néhány szuboticei egyesületnek sikerült vidéken lekötni mérkőzést és így a Zsak ma Odzsacén játszik a Schwerer-serlegért, amelynek favoritja a Konkordia Bajmokra rándul, az SzMTC Bácska-topolán vendégszerel, a Konkordia egy másik csapata Szentán játszik a Rádnieskival, hétfőn az SzMTC Szomborban a Sport együttesével méri össze erejét, esütörtökön pedig a Bajmoki AK csapattal.

A gyenge ünnepi sportprogram hatása különösen Szuboticián lesz érezhető, mivel itt husvét másnapján és valószínűleg csütörtökön sem lesznek mérkőzések, a szuboticei csapatok vidéki szereplése elé azonban helyenként élénk az érdeklődés.

A szuboticei alszövetség hírei. A kulai Hajduk késon mondotta le a turijai Rádnieskival lejátszandó bajnoki mérkőzést és ezért az alszövetség igazgatótanácsa 100 dinár pénzbüntetésre ítélte. — A szuboticei alszövetség felszólítja az alszövetség egyesületeit, hogy három napon belül nyújtsák be azoknak a klubtagoknak a névsorát, akik bíraskodásra alkalmasak. — A szuboticei alszövetség hivatalos órái a következők: I. titkár csütörtökön 6-7, a II. titkár kedden 6-7 és a pénztárnok hétfőn 6-7 óráig tart hivatalos órát az alszövetség irodájában.

Teniszezők! Sportolók!

Átköltözés miatt, úgy a tenisz reketek, mint a többi sportcikkekből

10 olcsó kiárusítási nap

Sportmagazin, M. Hajdu, Noviszád
Kraljica Marija bulevar 2. 1624

A Bácskogradistei AK vasárnap, május 1-én a Moli SK-val játszik másodosztályu bajnokit, a Jugoszlavia SK pedig a sztaribecsei Rádnieskít látja vendégül barátságos mérkőzésre. A mérkőzés a BAK pályán lesz.

A bácskogradistei bevonuló katona-futballisták ma este a Benz-féle vendéglőben rekrutabálat rendeznek. Belépődíj 5 dinár.

Az oszjeki Gradjanszki bejutott a ligába. Az oszjeki alszövetség igazgatótanácsa legutóbbi ülésén hitelesítette a Gradjanszki-Szlávia 1:0 arányban végződött bajnoki mérkőzés eredményét, az intézőbizottság megsemmisítő határozatával szemben. Így az oszjeki csapatok közül a Szlávia és a Gradjanszki jutott be a ligaküzdelmekbe.

A Szentai AK és sztaribecsei Granicsár pravoszláv husvét hétfőjén barátságos mérkőzést tartanak Szentán. A becei csapattal a SzAK kombinált csapata áll ki.

A szentai Rádnieski ma, vasárnap a szuboticei másodosztályu Konkordiát látja barátságos mérkőzésen saját pályáján vendégül.

Ma, vasárnap a Csantaviri AK futbalcsapata a Napredna ifjusági csapatával tartja meg bajnoki mérkőzését.

Hétfőn a Postások és a Zsak játszik a szuboticei elsőosztályu serlegért. A mult évben abamaradt elsőosztályu serlegmérkőzéseket hétfőn folytatják. A Zsak a Postások csapatával kerül össze. A mérkőzést délután 4 órakor játsszák le a városligeti pályán.

Nyilttér*

A nehéz gazdasági viszonyok kényszerítő hatása alatt és arra való tekintettel, hogy a gyáripár teljesen beszüntette a hitelezést, alulírott szuboticei kézműárúkereskedők elhatározták a hitelezés beszüntetését, azzal, hogy a gazdasági viszonyok javulásával újból készséggel állnak e tekintetben is a t. vásárlóközönség rendelkezésére.

Vujković Pero, Sár Sándorné, Ivics Alekszandar, Koch Árpád, Baeslija et Vuković, Jovics et Miloszavljevics, Poljaković et Zomboresevics, Vuković Martin, Veco M. Vidaković i Szinovi, Reich Karlo, Csóvics Vince, Peeserics Danika, Pansics Maria, Schill Jakob, kulai szöveterakat.

Szubotica, 1932. április 30.

*E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Fájdalomtól megtört szívvel jelentjük, hogy a felejtethetlen apa, nagypapa, dédnagypapa, após és rokon

Jelenik Márkus

életének 93 ik évében rövid szenvedés után elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait május hó 1-én, vasárnap délután 4 órakor fogjuk a helybeli Izs temető halottas házából örök nyugalomra helyezni.

Emlékét megfogjuk őrizni!

Noviszád, 1932. május 1.

A gyászoló család

Ma, május elsején

okvetlenül a Milata-féle vendéglőbe kell elmennie, ha családjával együtt jól és kellemesen akar szórakozni. Ma és minden vasárnap reggelig tánc! Szives pártfogást kér

Milata János vendéglős

Noviszád, Futaki ut 105. (Korházal szemben)

kiadó

Adamovics telep III. csoport 1. sz. (Fu-aki uton) teljesen külön álló ház nagy kerttel azonnalra

Nincs cselédmizéria!

Házhoz szállítok elsőrendű

házikosztot

mérsékelt áron. Szubotica Senoe ulica 21. Telefon 514. 218

Utazó urak!

55. dinárért teljes pénzt (meleg szoba) kapnak a noviszádi

„KÉT ANGYAL“

szállóban. Város központjában. Kajašiće Zorka tér 15. 948

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy

asztalos műhelyemet

a Laza Koszticsa uccából a Futoski put 70. (az udvarban) helyeztem át. Tisztelettel: **Kuszli Péter** asztalos mester.

KÖZPONTI FŰTÉSI VIZVEZETÉKI, GSATORNÁZÁSI ÉS GÁZBERENDEZÉSEKET

legjobb kivitelben és legolcsóbban készít

„HYDROTHERMA“

JAHN PÉTER műszaki vállalata NOVISAD, Kralja Aleksandra ul. 3. Javitásokat legpontosabban elvégzek!

Aréna-Ton-Mozi-Szomber

Május 2-3-4 Hétfő, kedd, szerda Ünnepi műsor

GRACE MOORE

A newyorki Metropolitan opera művésznőjének parádés filmje

HENNY LIND

„A fekete angyal“ testvérfilmje. Főszereplők: Grace Moore, Reginald Denny és Wallace Beery.

Kísérőműsor: hazai kulturfilm

Eladó

szép családi ház, mely négy szoba és négy konyhából, valamint több melléképítményből, azonnalra tágas udvarral és gyönyörű kerttel. A ház a város központjában a közelében van. Bővebbet Papp János kereskedőnél, Denkova ul. 42

Modern épületben elsőosztályu 3 szobás hallos lakás minden konyhával, városi vívezetékekkel és dísz kertetel együtt azonnalra

kiadó

Érdeklődni a tulajdonosnál J. Černákánál Noviszád IV. (Petrovaradin) Strossmayerova ul. 18. (Közvetlen a hidnál)

ÜZLETHELYISÉGEK

Zeljeznica uccában, a Srpski Kralj szállodával szemben, alkalmas vendéglőnek büfének stb. kiadó, esetleg az egész ház együtt kiadó. Érdeklődni Schmolka hirdetőirodában, Noviszád, Jevrejska 13. 1383

Forgalmas, élénk ucca sarkán, a város központjában levő 24 év óta lenálló **BÁDOGOSMŰHELYEMET** jókárban levő gépekkel és szerzőmunkával együtt

ELADOM

Törekvő fiatalembernek biztos megélhetést nyújt. A műhely és lakás saját házában van. Greiner bádogos Noviszád Ustavska ulica 5. 1718

Alsós diákok előkészítését

jutányos áron vállalom. **GARANCIA.** Címekét a noviszádi kiadóba kérek. 1725

200.000- dinár

kaucióval rendelkező kereskedő képviselőt vagy vezérképviselőt keres a Vajdaság területére. Ajánlatokat „1616“ jeligére a kiadóhivatal továbbít. 1616

Fűszert

legjobban és legolcsóbban

Gausz Viktor-nál

vásárolhat (Noviszád, Hal-tér)

Megjelent a

„HIPNOTIZMUS EGYSZERŰ TANÁ“

finom papíron, karton kötésben, szép nyomás és izléses kivitelben. 16 oldal.

Irta: **KOLLÁR MATIJA**

A szerző megbizásából mindenkinek ingyen küldjük, csupán hirdetési és posta költség fejében kérünk 10.— dinárt előlegezve beküldeni az alanti címre

KOLLÁR FRANYO
Bankarska Radoja, SENTA

Szombattól—szordáig
 1. Kísérőszám: **PARAMOUNT JOURNAL**
 2. Megérkezett az év legnagyobb sikerű filmje, amelyben a fészerepet a tündökölő **MARLENE DIETRICH** játsza:
SHANGHAI EXPRESS
 A viharos, felkavart Kínán megy át az expressz... A vonaton néhsny után, mindenik a sorsával... Közöttük **Anna May Wong, Clive Brook és Warner Oland**. A véres Kínán át rohan a shanghai-express és...
 Előadások kezdete 6, 1/7 és 1/1 9 órákor
 Bélyérek: 6, 8, 10 és 12, páholy 14 dinár. Számozott helyek

Csodálatosan szép új — modern — **kaukázusi dió hálószoza** (iparművész által tervezett) és egy gyönyörű **altdeutsch** stílusban dolgozott komplett **hálószoza** és egyéb butorok eladó. Érdeklődni: Holländer Zoltán furnérkereskedő Novi Sad Šafarikova 15. 1550

Használt jó állapotban levő kerékpárt vennék, ugyanott egy hétsarkos Philips hangszóró eladó Weiser, Futoski 51. 1591

Középnagyságu Wertheim kassza eladó. Megtekinthető Vinkovics faterlepen Noviszád. 1599

Egy négy üléses csukott **RENAULT AUTÓ**, kiugrástalan állapotban sűrűsen eladó. Cim Kardos hirdetővállalatnál, Noviszád, Vilsonov trg 7. 1611

ELSŐRENDŰ VOIGTLÄNDER („Bessa”) fényképezőgép (6 1/2 x 9) teljesen új azonnal jutányosan eladó. Kíváncsi alkalmas amatőröknek, rendkívül egyszerű kezelés. Alkalmi vetell! Érdeklődni: Iljje Vučetića u. 4. II. emelet, balra. (A „Croatia” palota mögött) Telefon: 29-83. 1618

Komplett rádió „Saba” 4 lámpás netzanschlussal olcsón eladó. Zseljeznicska u. 32. 1740

Olcsón eladó keveset használt legújabb mintájú előnyomó sablonok. Érdeklődni Magyar ucca 20. 1730

Fiat auto 509-es nyitott olcsón eladó Cim a kiadóban. 1747

Ház nagy udvarral és nagy kerttel mely gyárnak is alkalmas eladó. Noviszád, Obor ucca 390. 1737

FOGLALKOZÁS
 Henger furásokat helyszínen is végzek felelősséggel, hegeszték motorfejeket, készítek új tűzszekrényeket lokomobil és stabil kezánokhoz. Berényi Miklós gépműhelye, Csantavir. 1372

ALLAST KERES
 Könyvelésben jártas tisztviselő önműlő levelező, német, magyar, szerb nyelvtudással allást keres. Szívet megkereséseket: „Lelkiismeretes” jelgére Schmolka hirdetőbe kérek. 1720

Fiatlásszony állást keres mint felelő, orvos melé vagy hasonlót. Cim a kiadóban. 1620

APRÓHIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap
 egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár
 a legkisebb apróhirdetés 10 dinár

LAKÁSKÖZVETÍTŐ

Egy cím kétszeri meghirdetése hat dinár, egyszeri meghirdetése 10 dinár. Képv. betűs címek ára kétszeres. Ez a rovatunk hetenként háromszor: keddi, csütörtöki és vasárnapi számunkban jelenik meg

- EGYSZOBÁSOK:**
 Noviszád
 Masarikova ul. 13
 Szubotlcán
 Jukicseva ul. 34
- KÉTSZOBÁSOK:**
 Noviszád
 Laza Koszticsa 19.
 Uspenzsca 3.
 Magyar ucca 23.
 Gyogye Magarasevicsa 8
- HÁROMSZOBÁSOK:**
 Noviszád
 Sokolska ul. 7.
- BUTOROZOTTAK:**
 Noviszád
 Laza Koszticsa 18 (uccai)
 Loncsarszka 4.
 Petra Zrinjska 3.
 Bratya Vrbnikera 19.
 Wilsonov trg 7. I.
 Uspenzsca 18.
 Vojvodjanszka 19.
- ÜZLETHELYISÉGEK:**
 Noviszád
 Zseljeznicska ul. 74.
- RAKTÁRHELYISÉGEK:**
 Noviszád
 Jovana Suboticsa 9.
 (Schotten ház)

GYORSIRÓ-TISZTVISELŐ
 német, francia és szerbhorvát nyelvtudással, levelező és könyvelő, napi 2 óra szabad idejére megfelelő alkalmazást keres. Spaić, Noviszád, Duna-ucca 3. I. 1693

Lakás, szoba, konyha, speiz, pince és istálló azonnal kiadó. Darányi telep III/129. 1723

Uj házban uccal szoba, előszoba, konyha, éléskamra kiadó. Tone Hadzicsa ucca 26. 1728

Kétszoba, konyha, éléskamrából álló lakás kiadó Magyar ucca 34 alatt. 1736

Noviszád legforgalmasabb helyén, Jovana Suboticsa ul. 20 szám alatt egy szép tágas üzlethelyiség kiadó. 1714

Modern sarok ÜZLETHELYISÉG Temerin ucca 6 alatt olcsón kiadó. Kuzsli Gyula Noviszád. 1719

Kiadó pékműhely, esetleg házzal együtt eladó. Noviszád, Jovana Aranjeva 10 sz. 1706

Különbejáratu csinosan butorozott szoba kiadó. Noviszád Szibinjanin Janka 8. 1710

Szép uccai lakás, két szoba, konyha speiz kiadó. Noviszád, Orosz ucca 44. sz. 1607

VESZÜNK jugoszláv használt bélyeget, forgalomban levőt, valamint előbbi kiadást kilóra vagy leáztatva. Jó árat fizetünk. Garamszeghy könyvkereskedés, Novivrbász. 1734

KÖLÖNBÉJARATU uccai butorozott szoba fürdőszoba használattal a város központjában kiadó. Schwarz Vilim Wilson tér 7. II. 1738

26-os típusu Felteher FORD-autó üzemképes állapotban, csinos fekete kisebb Steyer kocsii egy és két fogatra olcsón eladó Pomikacsek Massarykova ucca 6. 1732

ELADÓ vagy bérbeadó vendéglő fűszerüzlettel, kis tőkével rendelkezőknek jó lehetőség. Schütz Imre, Temerin. 1748

UJ EGYEMELETES ház 5 lakással, egy családi ház és két telek eladó. Érdeklődni Jonke Peternél Noviszád, Futoski put 23. 1749

BUTOROZOTT szoba villában különbejáratu azonnal olcsón kiadó. Vojvodjanszka 19. Mali Lipan). 1755

Fizessen elő a Reggeli Ujságra
 A szerkesztésért felel: TOMÁN SANDOR
 A kiadásért felel: BLAZSEK FERENC

LIFKA TON KINO

Hétfőtől—szerdáig
 kimagasló eseménye a szezonnak
BRIGITTE HELM
 GUSTAV FRÖHLICH ezidei egyetlen németül beszélő film ujdonság a

GLORIA
 Szenvedélyes szerelem története.
 2. Hazai filmfelvételek.
 Előkészületben: Nagy Kató és Hans Albers minden eddigig felülmuló tökéletes filmalkotása
A győztes

KERESLET

TELEK vagy **HÁZHELY** a város belterületén megvételre kerestetik. Cim Schmolka hirdetőirodában. 1721

JÓMEGJELENÉSŐ LEÁNY fényképezési műterembe felvétetik: **RÓZSA** Futoski put 6. emeleten. 1722

Jóházból való fiu pikkolónak felvétetik Bauer vendéglőben Noviszád, Zseljeznicska ul. 107. 1724

KEZDŐ HIVATALNOK-NŐ azonnal alkalmazást nyerhet Kertész Mór férfidivat kereskedésében Noviszád, Kralja Petra 30. 1726

Tanulóányok varrodába fizetéssel felvétetnek. Futoski put 18. (Schlotter palota) 1729

KÜLÖNFELE

WOLF ANTAL szabómester készit elsőrendű öltönyöket 250—300 dinárig. Futoski put 38. 1716

Kölcsönkönyvtár
 állandóan új könyvek. — „Kultura”, Noviszád, Futoska 5. 4483

Dobozokat
 kereskedelmi és ipari célokra legolcsóbban gyárt, lemezeket raktárról szállit „Pax”, Noviszád. Telefon 27-69. 5378

AFUZ—ALI Európa legkedveltebb szőlőfaja kapható Milics Jovannál, Noviszád, Grckaskolszka ul. 5. 1384

Uj hivatás
 férfiaknak és nőknek a házi szövőgép bevezetése. Garantiált havi 1500— dinár jövedelem. A gép szállítja a feldolgozáshoz szükséges fonalat, átveszi a kész árut a magas szövőbért fizet. Irón még ma díjtalan prospektusért a következő címre: Domaća Pletarska Industrija, No. 15, Josip Kalis, Maribor, Trubarjeva 2. 516

Kisebb üzlethelyiséget keresek a Kralja Petra uccában. Cim a kiadóban. 1536

KERESÜNK HELYSÉGET két szép nagy kirkattal Noviszád főuccáján. Ajánlatokat „Helyiség” jelgére a kiadóba. 1594

ÜGYES SZÖVŐNÖKET felveszünk. Jugosvila, Futoski 27. 1606

PERFEKT VARRÓNŐ alkalmazást nyer Roth Manó főinál. 1617

ÜZLETI SZOLGA (katonaviselt) biciklivel rendelkező azonnalra kiadó. Bővebbet Kr. Aleksandra u. 11. szám alatt az üzletben.

Jégszekrényt

bármilyen használatra jó állással készit, árjegyzéket ingyen küld — Ujvári Ferenc, Temerin. 1590

+ MŰLÁBAK +
 műkarok és gyógyfűzők, betegtolóköcsik Schöubrunnál, Szubotica, Karadzicsseva 14. 085

Ha kifogástalan fordítást akar szerbhorvát-szlovén, magyar, német, olasz vagy francia nyelvre, forduljon a noviszádi Forditó irodához, Iljje Vučetića ulica 4. II. em. balra, a Vörös Kereszt palotával szemben. Telefon: 29-83.

Szabotcai k adóhivatalunk minden nap reggel 1/9—2-ig és délután 4—7-ig tart hivatalos órákat.

HIRDESSEN a Reggeli Ujságban

A Kuzsli cég raktárának egy részét átvettem:

Drótkerítés, tűzhelyek
 méiyeen gyári áron alul

GYURKOVICS J.
 vaskereskedésben Noviszád, régi Buzatér 11

A MI IRODALMUNK

A Reggeli Ujság irodalmi melléklete — Szerkeszti: Szenteleky Kornél

MILKO IZIDOR

Elment a Mester, a vajdasági magyar irodalom doyenje, ez a nagy és jó lélek, aki nagy szeretettel és nagy tudással oktatta, szórakoztatta és nevelte olvasóit. Irásmodorát, könnyű, friss stílusát csevegésnek is szokták nevezni, de ez a csevegés nála sohasem jelentett felületességet. Ez csak játszi, csalóka külsőség volt, mely mindig nemes és mély szándékot takart.

Multja a mult század utolsó évtizedének irodalomtörténetét jelenti. Alig volt korabeli író, akit ne ismert volna, aki nem fogadta volna meleg, meghitt barátságába. Levelesládája kifogyhatatlan volt: Totl. Bélától, Vadnay Károlytól kezdve a nyolevanas és kilencvenes évek valamennyi számottevő írójával levelezésben állott, mindenki megértő és megbocsájtó barátnak érezte és tisztelte. A régi Pest szellemi életében sokkal nagyobb szerepe volt mint ahogy azt ma már meg lehetne állapítani, mert szerepét nem irodalmi munkássága jelentette egyedül, hanem roppantul rokonszenves, embereket formáló tehetsége, az az elbűvölő báj, amelynek mindenki rabja lett, aki valaha érintkezett vele.

Az a kor, amelyben Milko Izidor írónak indult langyos levegőjű, majd nem problémátlan világ volt, mely főleg az epikának kedvezett, a kis, francia-izű epikának: a tárcáknak, a krokiknak, az ötletes csevegéseknek, aze sti leveleknek, a kedves, kurta adomázásoknak. A nagy történelmi regényeknek épügy lealkonyult mint a hatalmas történelmi vásznaknak, a polgárság nemzetközivé lesz, bécsi- és párizsi minták szerint igyekszik egyhangú életet berendezni. Degré Alajos francia „társalkodó regények”-kel kísérletezik, Beöthy László könnyedén és közvetlenül mer beszélni az olvasóval. Vadnay Károly a rendet, a magasabbrendű nemzetközi izlést hozza az írásművészetbe és a lapszerkesztésbe. A Fővárosi Lapok „szalonképes” lap volt, amelyben a nivó époly fontos volt, mint a finom hang s az általános irodalmi műveltség. Milko Izidor ennek a kedves, nyugodt, uri ésfinom kornak volt az írója s ez mindvégig megérződött rajta. Durva, zord idők zugtak őszülő feje felett, de Milko Izidor mindig ugyanaz a finom, uri egyéniség maradt, mint abban a derűs gondtalanságban, amikor lóvasut csilingelt a Kerepesi uton, amikor Tisza Kálmán csinálta az ország eseménytelen történelmét s amikor még Milko Izidor nem ismerte az anyagi gondokat. Valami csodálatos fegyelmesség és fölény uralta lelkét. Sohasem érezünk epés gonyt vag ykeserű szándékokat írásaiban, pedig gyakran teremt olyan alakokat, — mint például Spekulanét vagy a gazdag embert — akikre bárki több epét íröcsentett volna. Milko Izidor szerényen gunyolódik, megbocsájt az ostoba, ellenszenves embereknek, az élet igazságtalanságának. Nemesak kívül, de felül is áll alakjain. Noha elbeszélő modora roppant meleg és kedves, ő mindig kívül áll a történeten s láthatólag ne mál, nem érez alakjaival, csupán a történet szándékaival és erkölcsi tanulságával azonosítja magát, sőt sokszor ug yérezzük, hogy csupán ezért írta történetét. Tárgyilagosan regél, mint a mult század nemes franciái, akiknél az impassibilité szigorue ly és művészi hitvallás volt. De míg azok az életet akarták adni teljes személytelenséggel, addig Milko Izidornak mindig

célja van elbeszélésével: az olvasót meg akarja győzni valamiről. Legtöbbször arról, hogy szenvedélyeken és kicsinyességeken túl van más valami is, valami nagy harmónia, redőtlen, mosolygó lélek, amelyben sohasem tükröződnek vissza az élet gomolygó, piszkos felhői. Talán egész elbeszélőművésze ezt a hitet szolgálja.

Sohasem drámái, kerül minden szinpadí hatást vagy fordulatot. Csak elbeszélő akar maradni, lágyan, finoman, mindig érdekesen és mindig tárgyilagosan beszéli el történetét, az elbeszélés ug yömlik belőle, mint nyugodt forrásból mindig ugyanazzal a sebességgel, mindig ugyanazon a hőfokon. Minden írásában az olvasóra gondol elsősorban s talán azért olyan egyforma és finom írásmodora. Nem akarja elfárasztani az olvasót. Legértékesebb könyve a „Ketten” sok tudást, előtanulmányt igényelt, de ez nem látszik meg a sima, kedves és szellemes párbeszédében. A mosolyunkat keresi. Megvigasztal. Tanít. Javítgat rajtunk. Mesemondó hangja megsimogatja lelkünk. Nagy jóakarónk, aki mindig azt a nagy, redőtlen összhangot villogtatja felénk, amely mindennek vigasza, amely felemel bennünket pro-

fán harcok és mulandó keservek fölé. Az igazi, a végső abszolútum nem az, ami van, hanem az, aminek lenni kell. Bánálisan azt mondhatnók róla, hogy idealista volt. Szerette az életet, de az élet az ő szemében, az ő lelkében mássá változott, különös értelmet kapott. A legboldogítottabb érzés Milko Izidor írásaiban nem az öröm, a gondatlanság, a szerenese ujjongó derűje, hanem az öncélú jóság. Néhány ezer aforizmája — amelyek sajnos eddig nem jelentek meg könyvalakban — ezt a magos, szelidmosolyu és mindig a jóságban gyökeredző világszemlélet hirdeti.

A mai világ természetesen idegen volt számára, de korjntsem érthetetlen. Aki az utóbbi vek során hasznosabban beszélgetett vele, csodálkozva láthatta, mennyire megérti az új problémákat, sorsunk halmozódó szomorúságát és bágyadtfényű bizakodását. De azért sohasem képeselődött bele a mába, a harcba, az utkeresésbe. Finom, lágy írásmodora nem lehetett fegyver a csunya viaskodásban. De azért aggódó szívvel és friss érdeklődéssel figyelte vágyainkat, vergődéseinket, a vajdasági irodalom viszontagságos sudárba szökkenését.

Amit szellemiekben ránk hagyott, az örök érték és vigasztalás, de jóságos meleg szívének kihülését nem pótolja semmi. Hüvösebb lett, mint nyirkos, őszi alkonyatkor, amikor a nap leáldozik.

Szenteleky Kornél

A mindennapokból

Sokat szenvedtünk mi, gyerekek a háboru alatt. Mé gazok is, mint én akiknek az apjuk idehaza maradt állami vagy egyéb fontos szolgálatban, vagy sikerült hamisságok eredményeképpen.

Zabból, árpából, kukoricából vagy vöröslisztből ettünk kenyeret.

— Ug yélünk mint a lovak, vag ya disznók, — állapítottam meg akkoriban. Szüleim könnyeseppet töröltek ki maradt szemgödriükből tehetetlenségük miatt. Azóta se tudom megenni a málét, a gancát, se az érett főtt kukoricát.

Pedig de sokat rágogatták beszélgetés télen, külvárosunkban az asszonyok. Csodás ügyességgel fogaikkal lehámozták a kukoricaszemek emészthetetlen héját. A nyulak esznek ilyen szájmozdulatokkal. És megindul a mese, hog yismét meghalt ez és megszökött valamelyik lány, ki nem bírta el a leányság terhét és az első égőszemű legény hálójába esett. S a nagy nyomorról, mely átfogja a vidéket és halkabbá teszi az emberek beszédét.

Es közben elfogy a főtt kukorica.

Mondom, sokat szenvedtünk a háboru alatt. Nehezen akadt ruha vagy harisnya. A külföldi gyárak ellenségesek voltak és nem szállítottak. S a hazai ipar csak a háboru esztelen pazarlásainak dolgozott.

Cipő mé csak jutott, ha rossz bőrből is és telistele szegezve disznósajt alaku apró bőrvédőkkel a talpa, póttalppal, hogy tovább tartson.

De járhattunk iskolába. Tanulhattuk anyanyelvünk szépségeit az elhanyagolt, férfitanítóknélküli iskolákban.

Am unokatestvéreim a tiszaparti nagyközségben nagyon szerenestlen módon maradtak analfabéták. És rajtuk kívül is sokan, szegényebb, vagy teljesen nincstelen gyerekek neveltek fegyelem és betűvetés nél-

kül. Kellettek a gyerekek a kis gazdaságban mert az anyjuk hiába öltötte fel ura bekecsét, csak asszony maradt. Meg aztán a férfimunkát és az asszonyit is elvégezni, csak két személyre van szükség. Nem volt ember a háznál, a gyerekeket is segítségül fogták. Messze is volt az iskola, boeskorra se telett; nyáron a dolog, télen a ruhahiány miatt maradtak távol a gyerekek az iskolától.

Pedí gesaládfánk törzsén élő özvegy nagyanyánk segíthetett volna a gyatra sorsu unokákon. Ne msokat törődött velük. Önmagával volt elfoglalva: kérője volt. Es földje minden jövedelmét kelengyére költötte. Férjhez ment a község leggazdagabb magyar parasztjához, ki évtizedek óta sorvadozott és hü feleség-ápolóra volt szüksége. Valószínűleg ifjúkori duhajkodásaiból szerzett betegsége emészttette. Nekünk, gyerekeknek nem nyilatkoztak róla. Apámékat bántotta az öregasszony férhezmenetele. Felkeresték anyjukat.

— Apánk meghalt, most már anyánk se lesz, ha maga férjhezmegy...

— Jaj, fiam, nem tudok én így egyedül, támasz nélkül élni.

Férjhezmenetele után szégyelte szükölködő gyerekeit és rongyos unokáit. Bár pénzt rakott bankba, türte, hogy vérszerinti leszármazottjai elmerüljenek a háboru nyomor posványába. Azelőtt is imádták a földet, de most szinte állandó áhítattal gondolt a vagyonos életre. Es soha ki nem látogatott községi főuceai házukból a szélső uccába, hogy megismerje gyerekei, unokái életét.

Csak templomba ment találkoztak.

— Mért nem látogat ki, édesanyám, felénk is már egyszer?...

— Nem mehetek fiam, a lábam is fáj,

meg apátokat se hagyhatom. Csak úgy tud elaludni, ha lábait a mejjemre veszem.

Sorvaat az öreg paraszt. Nagyanyánk pedig fölfúvódottan kövér lett. Úgy rengett a hájtól és a sok szoknyától.

Nagynéninket az undor fojtogatta. És a keserű szegénygőg.

— Apánk, az a gazdag gazember? Apánk? Nekünk?

Ritkult sorokkal hazajöttek a katona parasztok a háborúból. És a fogságból is szállingóztak. Nagybátyáink, sógoraink is hazajöttek. Kemény kézzel, erős hittel fogták meg az ekeszarvát. Dolgozták lankadatlan. Az ifjabb gyerekeket iskolába adták. Petróleumot, cukrot szereztek és új eszimat. Ami nem volt a világeszedelemben a falun. Addig zsírmécesekkel világítottak az asszonyok. Istállólámpával.

Most egy kicsit jobbra fordult a parasztok sorsa. Némelyik gazda egy-kettőre földet is vett, a meglévő mellé.

Es az analfabéták felkamászkodtak.

— En is tudok olvasni, ha valaki előttem elolvassa, — dicselkedett egyik unokatestvérünk.

— Szegény, szegény lányaim, fiam, — sóhajtott egyik nagybátyánk, aki bár nagyon nehézkesen, de tudott írni.

Meghalt az összeaszott kis öreg: a község legzsirosabb magyar parasztja. Nagyanyánkat kidobták az örökösök a nagybátyáinktól. De pénzei voltak bankban és a régi földje termett.

— Anyám, majd én gondozom, ne legyen egyedül öreg korára — dörgölődött egyik nagynénink s a leghízlelőbb gyerekekkel összeköltözött ujonnan vett házába. Itt imádkoztatott az öregasszony és simogatta a takarékkönyveit.

— Püta i maeska szu bili prijatelj... — tanulta az óvodás szerb verset a kis unokák. Ezt megütödvé hallgatta nagyanya. Ez az árva szerb szót sem értett. Pedig a község jórésze szerb. De a vallási és nemzeti különbség miatt elkülönülnek és a két népség nem érti egymást.

— Magyar verset nem tudsz, fiaeskám? — Simogatta meg a gyerek buksi fejét.

— De tudok, nagymama!...

— Nekik már jó lesz anyám! Nem fognak értetlenkedni, mint mi, ha szerb szót hallunk, összehozza őket az óvoda, az iskola, — szölt a gyerek apja.

Egy nagybátyánkat a gal-dléreg megölte. Nagyon kedvelte a kutyákat. Összefogdosta a kóbor ebeket és simogatta, ölelte, hizlalta őket. Tőlük szerezhetette a galandterget ifjabb korában.

Tizenegy gyerek maradt apátlan. Négyöt analfabéta köztük. Abbamaradt a repaegyelés és a baraparti és réti szőlőtelepítés.

Eddig is kegyetlen nyomorban élt a család. A szélső ucca cigányai voltak, a gyerekekre még ing is alig jutott. Most az apa halálával fokozódott az inségük. A kórház, az operáció, a temetés sok pénzt felemészített.

De a többi unokák is, a pestreszakadtak és egyebütt nagy nyomorral küzdöttek. Főleg a kisebbségi viszonylatokban.

Nagyanyánk csak hizott. Ragászkodva földjeihez és a takarékkönyvekhez.

— Ugyan, ugyan, Verka néni, hogy nézheti az unokái nyomorát, mért nem ad nekik valamieskét a pénzből, — szölt a szomszédasszony, kinek férje járt a munkásotthonba, de nem kerülték el azért a templomot. A keresztényi megértés szölt most is az asszonyból. A nagyanya szinte göresösen megrándult és a szoknyája aljához kapott. A szoknyaszegben őrizte a betétkönyveket és a költőpénzt.

— En is alig élhetek, fiam. Ilyen szegény még sose voltam... Veszem a kenyereket...

— Könnyű annak, aki veszi, mért veheti, az árendák summájából, — mérgelődött a szomszédasszony a felebaráti tanács sikertelenségén.

Megbukott két bank a községben. Nagyanyánk pénzt elvesztette. Egy hidegszemű sváb ügyvéd és egy pupos-csipás zsidóban kár ügyes elkezései eltüntették a község pénzeinek minden dinárját.

Az unokák felsírtak!

A betétkönyvek értéktelenek.

Az a negyvenezer dinár is eluszott, többek között, amit a vén gazdag hagyományozott nagyanyánk temetésére. Ellopta a bankár, elszámolta az ügyvéd.

Nagyanyánk belesoványodott.

— No, Verka néni, jobb lett volna kiosztani az éhes, rongyos unokáinak! — nevetett a szomszédasszony.

Nagyanyánk összeszedte magát. Jellemesnek mutatkozott.

— Ha kiosztom, akkor is eltűnik!... — csattant fel bosszusan a hangja.

A háborus analfabéták katonáknak mentek. Délre. Keserves volt nekik, egyhelytől községiéknak, idegen környezetben a kilenc meg a tizennyolc hónap.

Nagyanyánk helyett Debárból egy közönséges szerb fiú írt, aki véletlenül tudott magyarul is írni. Telve volt a levél helyesírási hibákkal, mért a líu sokhelyütt összekeverte a magyar nyelvű és mássalhangzókat a szláv nyelvű latin-betűkkel. De jó volt így is. A fiú elsírták magukat.

Ilyesfélét diktált a Pali:

„Jaj, édes szülő, jó is annak, aki

Mindig lesz tavasz

Az ünnepnap dicső bányadtsága ülte meg a szobát. Az egyszemélyes ablakokra a júniusi nap zuhogott; a kihajlított ajtón pedig a város feletti várhegy vetett árnyékot. Ma eleinte zöldbe és barnába változtottn nézett le a hegyre ez a síkságon díszelő védőfal és még a csucson a vár szét esett toronyjai is élni látszottak.

Nagyanyánk nézett egy percre az olvasmányára, s a szöveg végeig kuszott a lejtőn. Semmi újat nem szokott már hozni ez az eléjétaruló kép. Hisz annyiszor látta. Minden kanyarodóját, minden kiszögellését ismeri. Láttá már ködösen, sárosan, hóval borítva, vagy nekizöldülten. Hányszor örült hervadózó vagy virágos ruhájának. Hányszor várta, hívogató, esalगतó üzenetét. Sokszor közömbösen síkolt el róla, de ma mint ha agyonnyomná az a sok hozsanázó szépség, ami felőle jön.

Pedig a nyárba szökött tavasz örömet zengetett minden kis fűszálból. A levegőben a kisarjadt természet éltető lehellete áramlott, s a láthatárt puha színekbe burkolta. A várhegy mögött a hegylány többi eszesai aranyosan esillogtak a napban, s a legtávolabbt a legmagasabbat a kudrici tetőt lilapáris látvolba burkolta a me-szeség.

A hegyekről gyenge szél húzott le a városra, s magával hozta a virágzásban levő szállék üzenetét. Megesörgette a keites házakban a esengetyű virágokat, besettenkedett a nyitott ajtókon, fellapozta a kézben levő könyveket, meglebbentette a függönyöket, az ágyterítő túll fodrait. Mintha mondaná: „Megint eljöttem. Itt a nyár. Csillag az élet kint. Ünnepet ül a hegy, az erdő. Jöjjetek rözsét gyujtani a tiszteletemre, fenn az erdőn. Jánosnap van.”

— Nincs tavasz és nincs nyár — gondolta Barabásné — és hazugság az a fiatalság is ami rajta látszik. Csak szükség van, amit minden évvel szorosabbra fon körülötte az élet. Hiába szép az erdő és hiába üzenget a hegy, ha nincs az a fiatalos kedv, amely tüzön vizen keresztül tudta volna vinni egyszer.

Az alkonyatban sűrűsödött a melegség Villamos szikrákkal volt telítve a levegő. S az erdőn itt is ott is kigyuladtak az örömtűzek. A fiatal asszony megérintette az ura karját és kimutatott a hegyre.

— Felkellett volna nekünk is menni.

Barabás hátára fordult a diványon és ironikusan nézett a feleségére.

irni tud, ha messze van. Ezek a roszszagu arnautákból is tud némelyik és a századba mindenféle népségből. És a magyarok mind gazdagyerekek itt velem és nem irnak, hanem egy szerb legény ir, akivel odahaza is jóba lehettem volna, de maguk otthon sose mentek a szerbek közé és külön vannak a szerb uccák meg a magyar uccák otthon, az nem jól van. Itt mindenki egyformán közlegény akárki fia is és akár magyar vagy sváb vagy szerb vagy zsidó. De akik irni-olvasni tudnak, magyarok, azok mind könnyebben tanulnak szerbül mint én... Itt hó van és nagy szél már pedig otthon csak most lehet az őszi szántás. Nagy a hideg és ninesen erre szántóföld. Nagyon idegen itt minden. Ha nem volna itt ez a szerb legény, nagyon rossz volna. Lehet, hogy tanulok tőle írni magyarul és ha már tudok, megtanít szerbül is írni. Azt mondja, az könnyebb mért úgy irnak, ahogy beszélnek... Sok jó egészséget kívánok mégegyszer szüleimnek. Tiszteljek meg odahaza a Morgyanovékat, améirt helyettem irt a Rádó“...

Es megtanult a Pali írni! Magyarul is meg szerbül is! A többi unokatestvér most is analfabéta. De fogadkoznak, hogy a gyerekeik már nem lesznek azok. A gyerekeik művelésére és anyanyelvük ápolására és a népek közti barátság megteremtésére áldoznak szent paraszti verejtékkel szerzett pénzüket. Nem a betétkönyv imádására.

Laták István

— Csak nem akarsz tüzet ugrani? — Azt nem — mosolygott az asszony elmélázva — csak fiatalokat nézni, boldogokat, szerelmeseket. Olyanokat mint amilyenek mi voltuk.

Tüzön átmenni valakiért, akit szeretünk? Milyen szent volt ez a szimbolum előttük. S, ma kisebb fáradtságtól is visszariadnak. Pedig valaha ők voltak a legbuzgóbb rözseshordók. Hét évig járták a hegyet, míg egymásé lettek. Fialat diák és diáklány voltak, mikor először raktak rözsémáglyát fenn a hegyen Jánosnapkor. S a felesapódó lángok elől összefogva a szoknyáit átugrott a tüzön. Ma már kettőt sem ugranak egymásért. Pedig a házasságuk nyugodt. Sehol egy zökkenő. Csak a szürkeség, ami lassan közjük ereszkedett az taszitja őket olyan messze egymástól; hogy néha ha egymásra néznek, olyanok, mint két idegen.

Ki kellett volna menni ma legalább a kápolnáig. Vagy csak az ördögárokig; amelynek a mélységén annyiszor borzongtak. Hányszor kószáltak a kápolna körül, részegen a tavasztól, részegen a saját fiataláguktól és attól a szerelemtől, amely hét évvel, hét boldog, vágyakozó esztendővel ajándékozta meg őket.

Házások, boldogok, s lassan mégis mullik minden. A szerelem meghal. Az égig törő lángolások kihunynak, s jön az élet megszokott egyforma arca. Minden elmúlik, csak a szürke egyforma napok maradnak meg. A legszebb érzések is elhalálnak. Csak így tavasz és nyár esteken sziporkázik fel a régi lény. Ilyenkor, ha az este illatos meleg levegőjének minden áramlata emlékekkel van teli. Mikor díszbe öltözik a hegy, s az első rözséket tördelik az erdőn; mikor kigyuladnak a tavaszi máglyák; ilyenkor futja be a szemet valami homály. Ilyenkor fullad el a lélek. De szép is volt, ami volt...

— Meg kellene gyujtani a lámpákat — dobta félre a férje az ujságlapot.

— Ne még, — tiltakozott az asszony — hisz kint még világos van. S, oly jó így a félhomályban ülni; arra gondolni ami volt... a fiatalokra...

— Azok okosabbak, mint mi voltunk — akasztotta meg a szavait Barabás. A mai fiatalok nem kerülgetik hét évig a tüzet, talán egy hétig sem. Azok nem vágyakoznak, hanem élnek. Verekednek és esőkolóznak; pajtáskodnak vagy vetélkednek. Esznek, szerelmeskednek. Élnek!

— Lehet, hogy igazuk van; én mégis sajnálom őket. Mert akkor nem tudják mi a szerelem. Nem tudják mi az vágni arra, akit szeretünk. S ilyenkor nyár este annak az oldalán lenni, akié még nem voltunk és talán soha sem lehetünk. Akkor nem ismerhetik azt az ittasságot, ami a levegő minden atomjában ott rezeg, ami minden idegünket a legesodálatosabb érzésekre felhurozza. Emlékszel, hányszor jöttünk le a hegyről nyárestéken, a keskeny ösvény lépcsőin bukácsolva, s sápadtak voltunk egymás közelségétől? Alattunk feküdt a város felszökő kéményeivel és templomtornyjaival, teletüzdelve fényes villanylámpacsillagokkal. Emlékszel a bucsunkra, hogy beszélni sem tudtunk azoktól a határtalan érzésektől, amelyek elfogtak bennünket? Kinevethetsz, gunyolhatsz, mi mégis nagyon boldogok voltunk. S a szerelem mégis csak a legszebb valami a világon. Vitathatják, mégis a vágyakozó szerelem adja az igazi erőt, az igazi hitet, s a lendítő akaratot.

— Nincs szerelem — folytatta a férfi a vitát. Nem kell szerelem. Élet kell és sietni kell, mert holnap talán az sem lesz. Ma égig szökik a vágy, holnap nem ismerjük egymást. En egy külön ember, te egy külön ember. Nem egymásért küzdeni, hanem mindenki saját magáért. Van ebben valami józan, valami igaz... A mai fiataloknak talán igazuk van.

A bódult melegségben forrósodtak a szavak, s a vita hevében nem látták, hogy közben fekete felhők sűrűsödtek a város felett, s még sötétebbé tették a szürkületet. Az ünneplők menekültek le a hegyi uton a vihar elől. Barabásék csak akkor ocsudtak fel, mikor az első szélroham lerántotta az asztalterítőt és meglendítette a képeket a falon. Nyomában nagy villámsattanások közt megindult a nyári zivatar.

Nem tartott negyedóraig sem, de itéletidőnek tünt. Szünet nélkül dörgött, villámlott, s felhőszakadésként ömlött az eső. A lejtős uton, mint folyó áradt lefelé a városra, az összegyűlt víz. A csatornák percek alatt színültig teltek, átesapott az uttestre, s a keramitkockás kövezeten hőmpölygött tovább.

Barabásék előtt a rácsosított levezető medencébe zuhogott az eleven folyam, hogy a város alatt kifolyjon. A házaspár kikönyökölt a fiókos ablakba (mely itt a bánati városokban annyira kedvelt az épületeken) és onnan nézték végig a vihar színjátékát. Negyedóra múlva szétszakadtak a felhők; az eső csendesebb szemerkélésbe ment át. A levegő itt benn a házak közt alig hült le, s az ucca felett nedves meleg párák uszkáltak.

A járda megtelt menekülő ázott kirándulókkal, akik csatakosan, csapzottan mérgeződve siettek haza az elrontott mulatságról. Legelőször férfiak, fiatalemberek jöttek siralmasan, piszkos, felgyűrt fehérnadrágokban. Akik délután még hetykén kicsipve vágtak a hegynek, s három-négy leányt is kísérttek. Most egyedül és legelsőként rohantak, s bravurosán lendültek át a csatorna tengerén. Mindenki féltett valamit, ki a ruháját, ki az egészségét és senki sem törődött a másikkal.

Csak később jöttek a leányok, csapatosan, kísérelés nélkül. Sikongva torpantak meg a feltorlódt csatornánál. Egyesek elszántan szaladtak neki a víznek, hogy átugorják, mások beletaposva siettek tovább. A világos cipők elcsufultak, a fodros pillés nyári ruhák számalmasan tönkretétel. Szép időben öt-hat fiu is kísérelte volna őket; most egyet sem lehetett látni körülöttük.

— Látod — intett feléjük fejével Barabás — mindenki magával törődik.
— Emlékszel — mondta az asszony — mi is megáztunk egyszer? Te a kabátodat adtad rám, s magad ingujjban szaladtál melletttem... te fáztál meg, nem én.

— Azóta józanabb lett a világ, megváltoztak a fiatalok.

Később a férfi elment az ablaktól. Az asszony még ott maradt egy kicsit. Az ucca közben megriktult a menekülőkötől. Itt-ott egy elkésett gyengeiramu leány, vagy gyerekes család haladt el az ablak alatt, az-

utánkiürült az ucca. Barabásné elszomorodva futotta még egyszer át a kihalt esőpöngős uccát. A ház előtt a medencébe még egyre zuhogott a víz, de a járdáról már lefolyt a csatorna medrébe. Eppen elakarta hagyni az ablakot, mikor egy kis imbolygó pontot látott az ucca végén feltűnni.

Egy ernyő közeledett, de oly lassan mozgott, hogy kíváncsiság fogta el és visszakönyökölt. Ugyan ki szórakozik azon, hogy az esőben sétálgat? Egyszer egynek lát szott a közeledő, azután kettőnek. Hol a ház falánál, hol a járdaszélén botorkált. Az asszony haragosan furta előre a tekintetét a szürkülettel küzködve. Mit bolondozik ez? Most az uccailámpa alá ért az ingadozó ernyő. Kettőn voltak, egy fiu és egy leány. Megálltak a lámpánál, megint tovább mentek. A leány fehér horgolt kendőt viselt, amit megosztott a fiuval. Atkarolva jöttek s egymást takargatták a kendővel.

Ernyő volt ugyan felettük, de az oly bizonytalanul mozgott egyikük kezében, hogy az összegyűlt vízeseppek az ernyő széléről lecsurogtak a hátukon. Barabásné óvatosan kinyitotta a keskeny oldalablakot. Kedves hangzavar jött felőlük, de a semmitmondó, egymásnak tetszelgő apró-cseprő szavak oly kedvesek voltak, hogy Barabásné boldog örömmel fogta meg az ura karját és odahuzta az ablakba.

— Nézd szerelmesek...

Az ingadozó ernyő közelükbe ért.

— „Ugye jó így esőben járkálni“ „jól jött a vihar“ „s jó így egyedül“ „mi kettőn,

egymagunk“ — botorkáltak, csilingeltek, összefüggés nélkül, az elmosódó szavak.

S az egész viharból, ézengésből, felhőszakadásból csak az a boldog gondolat ragadta meg őket, hogy „jól jött az eső.“ Ré gotthon kellene lenniök, vagy a kirándulók közt. S a vihar ime külön sodorta őket a többiektől. Hogy ez az eső milyen nagy jötevő, hogy most egyedül boldogan sétálhatják keresztül-kasul az üres uccákat. Körülöttük, szürke küzködések, mögöttük talán egy színtelen szegényes gyermekkor. Elöttük, talán még több szürkeség és még színtelenebb sebesre horzsoló kövek az uton. Az ő szemük mégis szépnek látja ezt az utat, s csillogásokkal rakja ki kövek helyett; a szívüket bizóvá teszi ez az érzés, a karjukat erőssé...

Az asszony elérékenyülten nézett sokáig utánuk, s felfénylő szavakkal suttogta:

— Van ebben valami megnyugtató, hogy az élet mindig ismét. Hogy semmi sem mulik el, s a szerelem nem hal meg soha. Nekünk talán elmúlt. Talán csak sziporkákat kapunk, amelyeket melengethetünk, mi már ismerjük az elcsigázó holnapokat. De ha mi el is fásulunk, ha az önzések és ridegségek megkoptatják, megjőzanítják a mai fiatalok elindulását; lesznek mindig újabbak, akik újra kezdik. Hiszek a fiatalokban — hiszek a vágyakozó igaz szerelemben, s annak minden vihart felülmuló, megtisztító erejében. Tűz el nem emésztheti, víz el nem mossa. Amíg itt a várhegyen a fákat kizöldülni látom, mindig lesz tavasz.

Böresök Erzsébet

Az Úr előtt

Ott álltam hátul, magam, sután
ajkamon kibuggyant az ima
ahogy az akkordok szálltak
lelkem apró harangjaira
s magasságába a szürkülő égnek
ezer meg ezer gyermekkorú ének
szakadt fel a szívem
könnyező palástján.

Ott halkan hátul magam, sután
beleroskadtam búsmagamba
s ütött-kopott, itt-ott átkövert
fénytelenül búvó szavamba
belezsongott ifju akarásom fénye
ismerős melódiák ütemére
mint egy régi álom
megtérő szárnyakon.

Ott kértem hátul, magam, sután
a Nagyurat, hogy miért szeret
s apámtól hozott dalok utján
neki ajánlottam lelkemet
s mindent, ami kicsi koromból maradt
egy álmat s örömet a szemem alatt
furesca kis köveit
zengő emlékháznak.

Ott álltam hátul, magam, sután
könnyes lett mindkét komoly szemem
s amint indultam kifelé
láttam, hogy otthagyt helyemen
furesca fény ég, az Ur kísérelő lángja
ami nekem a hitet muzsikálja
örökkön-örökké
Volt és Lesz-időben.

Adorján András

—o—

Készülődés

Ó micsoda zenebona, készülődés!
Zárt ablakim résin mily ígérőn
Lopózik be az eső hajnal fénye,
Zuhog de fénye van, csillog mert tavasz.
Tegnap még alig rikkantott egy madár
Ma erdeje a csipogó selymes életneknek
Trillázik, csapong, kérdez, felel, felharsan.
A tő körül már friss kis békahangok.
Villamos sikong, vonat dübörög
És a fekete föld beissza a telet
Lehullt leveleit beágyazza a mélybe.

És a jó humuszról sarjad most az élet.
Az erdő milliónyi hangja alatt milliónyi apró lény

Lázás munkába. Csak fényre várt
Jó termékenyítő tisztító esőre.
Itt minden dolgozni akar, mert kell
És ösztönösen érzi a parancs szavát
A teremtorő valami szent egyesülésbe
Hajt minden nagyszerű serkenő csirát.

Ó ha minden kis emberi jóindulat
Igy érezne a kötelesség, a hivatottság
Meggzehetetlen nagy parancsát.
Ó ha minden kis emberi szeretet
Egymásbafonódva csak egy kis szépet akarna
Teremteni, csak kissé nemeset.
Ó hogy kapcsolódna egybe millió csira
E kis magokból világmegváltó fákká
Terebélyesedne a ragyogó erdő.
Tisztító esők után is kiszáradna
A fény mosolyától minden mocsár
És a leggyönyörűbb nyár serkenne fel az égig!

Stadler Aurél

—o—

Akarás

Mindig az elő sorban lenni,
Mindig csak előre menni.

Ölelni akarok ballal, jobbal,
Száguldani sebbel-lobbal.

Szívetem a napnak tárnai,
Mindig a szépet, jat várnai.

Hajtson, üzzön lobbanó vágy,
Soha ne legyek puha vagy lágy.

Legázolni a gyöngét, gyarlót,
Felszántani a gazos tarlót.

Soha, soha egy könnyet sirni,
Aakarattal szívemet törni birni.

Sorsom merészen előre vinni,
Az egekkel párbaft vinni.

Fagyban, viharban mereven állni,
Csókos ágyban álmatlan hálai.

Pusztuljon minden fatyűzés,
Ne látszon sohasem a vérzés.

Nem akarok soha, egy bókot,
Csak egyetlen lánytól egyetlen esókot.

Nem törődni semmi bajjal,
Továbbmenni kacagva, zajjal.

Őszkor ha fejemre hull a dér,
Löktesse tovább a vér.

Akarjak mindent. Legyek mindent végigverő,
Egy az élet: mindent merő Erő.

Aranyady Magyar György

Szép András egy dinárja...

A fegyház hideg, feketeesendű munkatermének fázó magasságát az alig felderített tavasz szívárványos fénykévei csirátlanul dermedt, időtlen barázdákká hasogatták fel.

Ez a terem a soha sem szabaduló munkaterme volt.

Az embernél magasabba ékelt acélrácok ablakokon nehéz, kitapinthatatlanul mély fájásként nyilalott be a tavasz friss indulása, életderengő, rügymelég ígérete. A rabok vastag, kemény darócán úgy akadt meg egy-egy rácson felhasítva az életszemű, pihegő, pihés fénykéve mint kifosztott, megölt fészken elfelejtett, csodálkozó, anyátlan, apró madárfióka, ami az anyai sző simogató világossága nélkül mindjárt sötét, halott mélységbe hull. A kemény vastag, tüskés szálu darócba pólyált szívek jégforró reszketését elnyelte a néma szintelen idő. Az évek végtelen során megsápadt a szívverés is, mint az arcok, amelyekről lepergett a nézés színe, az élet melegsége. Egy-egyyszám jelöli az arcot. Az ítélet komorságában egy árnyat... amely már senkihez se tartozik... egyyszám lett az életből: a sötét pillanat vak bélyege!

A számozott árnyak fekete esendjét mégis mintha láthatatlan bimbók feszegetnék...

Sóhaj tiszta kékmadara?... Vagy jaj fekete galambja?...

Itt-ott egy-egy hangrügy nyílott ki a lehajtottfejú magányban. Nem szó, csak a szó meghatározhatatlan melege, mint ahogy a rácson között felhasogató tavasznak is csak a fényből hullott valami a darócok tövisre... Maguk az életkévek kint maradtak!

A kijelölt munkájuk fölé görnyedt rabok a fény alatt meg-megtévedt kézzel dolgoztak. A kint sugárzó élet megbénította gépiesre akaratlanított bűnös kezüket, amiket betanult mozdulatok acélsulya tett nehezzé, nem szabaduló rabba.

A készülő munkák egyforma arca maga volt a reménytelenség. A bezárt élet dermedt szobra. A megmért nagyság. Kialudt lámpák, amelyekből soha sem hintődik szét a látás fénye. Nem volt bennük semmi a szív ritmusából. Rabmunkák voltak. Kivágtott szívű emberek naptalan létezés.

A rab munkafelügyelő meg-megesukló lépésekkel, tétován ténfergett a terem közepén kimért uton. Az innen-onnan felesukló sóhaj, vagy elfojtott jaj felverte benne a már megfagyottnak gondolt megnyugvást. A rámeredő falak egyre rövidebbre zárták neki-nekilendülő lépései előtt az utat.

Mit akar ő? Hiszen vége mindennek! Eletfogytlan...

Szép András, a 63-as, aki mellett a munkafelügyelő elfojtott nyögések ólomnehéz reszketésével megállott — nem látta a munkafelügyelő száraz, életfogytlanra ítélt arcán a reménytelen esenden ütött rést: a szenvedést. Mert a munkafelügyelő szenvedett... Oh, ha egyszer kimehetne, ha egyet léphetne a sugaraktól árnyéktalan uton! Máskor a munkájába temetkezett ő is. Ma nem tud. Megzavarta az első napsugár melegsége. Rabtársai arcától is fél. Minden arc újabb börtön, amik igazolják az ő bűnhődését. Már épen újra akarta kezdeni a távolság nélküli futást, amikor megállította egy szó...

Szép András, a 63-as most is, mint mindig, serényen dolgozott. A többi rabok gyűlöltek a 63-ast, aki nem úgy dolgozott mint ők. A munkáját valóságos becélte. Hibákat talált rajta. Számtalanszor megtette, hogy a hibáért, amit megtalált, gyorsan lerontotta órák eredményét és újra csinálta. De akárhogy is sikerült a munka, neki soha sem tetszett. Többször büntetést kapott az elpazarolt anyagért, mégis újra vállalta a felelősséget, hanem neki nem tetszett, amit csinált. Most is ringó, boldogranvilít fürgeséggel fonja össze a vesszőket. Valami egész van a munkája színében. Letört mozdulatu társai a testükkel dolgozva. Ő, mintha építene, egyik vesszőt ráerősítették a másikra, csak

vigyázva megy tovább. Lesi, kutatja, hogy megbirja-e az, amit eddig megépített, azt, amit csinálni szeretne. Amint a nap meleg kévéje eléri őt is, sápadt ajka szokat bimbózik: célt, értelmet!

Igy, suttogja, így!...
A munkafelügyelő riadtan néz a 63-asra. Így?!... Mintha itt lehetne valamit más-kép? Itt, ahol minden lépést kimértek, hogy soha se találjanak el önmagukhoz. Hogy meg ne szökhesse!... De amint a munkára néz, mintha halálos csapást kapott volna, megrokkant a meglátás szépsége előtt...

Bölcső... Böcsőt fon!
Megsimítja a homlokát: eh, a rabok közül néhányan állandóan böcsőt fonnak. Hiszen ő tanította őket. Ezt is. A 63-ast. Tizenhét év alatt sok-sok rabot tanított meg De ez más...

Dermedt hidegség szökik a nézésébe. Ez mindig mást csinál! Gyűlölettel nézte. Ez nem olyan mint a többi, mint ő... Egy pillanatig úgy látszott, hogy felemelt öklével megüti. Arcán a szenvedés fájdalmas vonaglását, napsugártól fénylő, izzó, vágyakozó nézését letörte a düh tehetetlen, céltalan, sötét rángatózása...

Nem értette ezt a munkát! Megfenygette: nem jó!

A 63 mellett a 37-es is böcsőt font. Az is gunyosan, röhögve nézte Szép András böcsőjét.

András, aki eddig fel sem nézett, csak dolgozott munkába szédült boldog elbujással, most megremegett. Nem szólt semmit, csak rámutatott a böcsőre... mintha attól várna igazolást, védelmet.

Közte és a munkafelügyelő között a rácsmegtörtött fényesóva mintha ringatná a böcsőben András remegését...

A munkafelügyelő felnyögött:
— Ártatlan?!...

A sötét esendben, az ítélet kerges tenyere alá hajlított rabok, az ítélet mélységét átlátszón sápadt homlokukon hirdető tavasz talanok felkapták fejüket. Mintha valaki megleste volna őket, mintha egyetlen reggeltelen éjszakába markolta volna össze az ő elhullajtott sóhajait, kimondani nem tudott reménytelenségüket...

A kialudt életű emberek felett a rács darabolta fényben porszemek milliárdja ragyogott. A fény alatt és fölött mintha semmi sem lenne... Ezek ők: a fényből kihullottak... káprázás, fénytelen, pislogó szemek nézik a munkafelügyelő vonagló arcát, ahol most az időtlenség jaja reszketett:

És a termen átborzongó nyögés fekete jajsákalja alatt különös valami történt. A rabok teste lassan felemelkedett... egyre feljebb... és a számozott bélyeges árnyai a sugárkévékig emelték sápadt homlokukat és lecsukott szemmel mintha mosolyogtak volna... mint ahogy a porszemek csillogtak, a föld pora a napfényben...

A munkafelügyelő didergett a fénybeomlottak között: talán ők is hisznek ártatlanságuk valami kis parányában?... Van valami melegségük?... Mindnyájan felemelkedtek... Csak ő áll és nem tudja behajítani a fejét a fénybe... a böcső fölött... ahonnan irtózatossá izzik feléje...

Egy kis gyerek örökre kialudt arca!
Rekedt, elvászott hangja hideg késként furódott az életderengő pillanatba:

Dolgozni!!

És megindult ő is a munkahelye felé. De nem tudott dolgozni. És érezte, soha többé nem tud. A munka az, amit a 63-as csinál. És csak nézte, nézte egyre üresebb nézéssel a 63-as böcsőjét.

A napfény lassan megsápadt. A porszemekre világító csóvák kialudtak. Homályba zártak a csillogó sugarak, amelyeken a pillanat záporozta a megbimbózott időt: a reményt. A terem menyezeten reszkető, nyugtalan, szürkülő foltok remegtek, amik egyre közelebb esusztak a rácson ablakokhoz. A

lemez nap fáradt, sárga lepkéi, amikkel el-suhan a ma. A fénytelenné lett ablakok üres szemén a fogház másik szárnyának néma magassága nőtt elő...

A rácson szembenéztek egymással!

Ártatlan, azt mondja, hogy ártatlan! — gondolja a munkafelügyelő. Voltak már mások is, akik azt mondták. De azok úgy végeztek a munkát, ahogy itt megtanulták. De az a böcső, amit a 63-as fon, az más. Hogy mi van benne?... Más!... Erőlködve nézi, de hiába. Nem találja a szokat. Rálekke mozdulatlansága nyugtalan csodálkozásba melegedik, amint Andrást nézi, aki szívós, rendíthetetlen biztonsággal fon, egy percre se néz fel. Még csak néhány vessző és kész lesz a böcső. Úgy látszik siet, hogy készen legyen. Mindig az övé van készen legelőbb. Most feszíti föl az utolsó vesszőt... a keze remeg... és remegő kezét ráteszi a böcső peremére...

A munkafelügyelő megérti... iszonyu döbbenet szorítja el vadul dobogó szívét.

A 63-as meg akarja ringatni a böcsőt! A böcsőt, itt?!

A rácsokkal tüzdelt esendbe a fogház őrmestere lépett be. Egyenesen odament a munkafelügyelőhöz:

15-ös! — ezt az írást az igazgató ur küldi!

A megnőtt homályban alig tudja kibetűzni... Nagy Sándor fogházőrmesternek kitulok egy böcsőt...

Fiam született! Most még csak a böcső hiányzik — áradt ki az őrmesterből a tavaszcsóvás boldog életláz. Szép böcsőt adjon. A legszebbet, ami van!

A munkafelügyelőt halálos sápadtság hideg láza didergette... A legszebb böcsőt?... Szemei rámerednek a kezére. Ő, hogy remeg a kis papír irtózatossá sulya alatt.

Olyan szép a fiam! — lelkesedett az őrmester. No, siessünk, hadd ringassam már!

A munkafelügyelő csak nézi a kezét... A sápadt, vértelen kezét... A papír sulya alatt megrozsanó, átlátszó kezét... Akkor milyen erős volt ez a kéz... és látja azt a böcsőt is, ami azóta nem ring...

15-ös! — kiáltott az őrmester, aki a böcsőt fonó rabok között állott már — ezt a böcsőt akarom! Ez a legszebb!

A 63-as böcsője! — néz Andrára a munkafelügyelő, a 63-asé, aki azt mondja magáról, hogy: ártatlan... Az őrmesternek nem az a böcső kell, amire ő tanította a rabokat! Ők úgy dolgoznak, ahogy az ő keze fonta a vesszőket... A 63-as soha se font úgy!... inkább elszenvedte a büntetést. Hirtelen megérezte az előbb megringatott böcső szívzellős libegését: az őrmesterből esőt találó örömeiben...

Szép András ártatlan!

Szép András kosárfonó mester egy dinárt visszaadott a kifizetett böcső árából.

Tegye csak el az egészét! — mondta neki Kis Mihály. Megdolgozott érte. Olyan szép böcsőt font a kis fiának, hogy még a király fiának sincs szebb!

A kis földes padlatu szobába besüthet az aranyosolyu tavaszi nap. A fiatal anya fehér melléhez szorította a kis gyerek göndörfürtű fejcskékjét. Az alig butorozott szó bácska megtellett a gyereket szoptató anya mosolyával, boldogságos örömeivel: vegye el mester!

Szép András nem nyult a dinárért. De amikor látta, hogy az anya napsugaras örömebe a neheztelés szomorúsága árnyéklék, mert mintha nem értené meg az egy dinár kínálásának tiszta erejét, amellyel ezek a szegény emberek az ő naggyá lett életükből kínálnak neki részt — elmondta a történetét...

Es... mikor az őrmester odakiáltotta a munkafelügyelőt, hogy az a böcső kell neki, amit én fontam — rettenetes volt nézni, hogy hogyan jött... támolygott... az ember azt hitte, hogy ez már nem is ember... hanem valami iszonyu árnyék.

No, ugye, hogy szép? — kérdezte az őrmester a munkafelügyelőt. De az nem (Folytatás a 33. oldalon.)

A rejtvényeket egészben vagy részben megfejtők:
 Takacsy Árpád, Gesztli Pál és András, Szakáll Géza és III. József, Barczal Mihály, Szantay Valéria, Bartha Katica, Idey Manika és Incike, Viczko József és Ferike, Fodor Lajos, Varga Sanyika és Lidike, Papp Gyurika, Sanyika és Árpádka, Maksa Manika, Fekete Janika, Szeiler Manika és Józsi, Leczki Erzsike, Fülöp János, Jakab Irénke és Janika, Forgó László, Rumpi Ottó.

Betűrejtvények: 1. Kétségkívül, 2. Börtönd, 3. Retek, 4. Sovány, 5. Lencse leves, 6. Megható.
Fogyórejtvény: 1. Borsó, 2. Bors, 3. Bor, 4. Bo, 5. B.

REJTVÉNYEK, JÁTÉKOK, MÓKÁK

és egyéb humorcsúszások

Azok, akik szorgalmasan dolgoztak a Tündérországban, de jutalmat nem kaptak, ne csüggedjenek, hanem maradjanak továbbra is szorgalmasak. Előbb-utóbb rajuk mosolyog a szerencse, mert jutalmuk nem fog elmaradni.

Azok, akik életbiztosítási kötvényt nyertek, azok szerdától kezdve bírtnak jövevényekkel, vagy édesanyjukkal, esetleg olyan hozzátartozókkal, aki szüleit és egyéb adatokat pontosan tudja. A szerkesztőségben utalványt kapnak, amellyel elmennek a Jügoszláviai Biztosító Társasághoz, ahol kiállítják számukra a biztosítási kötvényt.

Azok, akik életbiztosítási kötvényt nyertek, azok szerdától kezdve bírtnak jövevényekkel, vagy édesanyjukkal, esetleg olyan hozzátartozókkal, aki szüleit és egyéb adatokat pontosan tudja. A szerkesztőségben utalványt kapnak, amellyel elmennek a Jügoszláviai Biztosító Társasághoz, ahol kiállítják számukra a biztosítási kötvényt.

A Jügoszláviai Biztosító Társaság noviszádi igazgató-ságának életbiztosítási kötvényt, az iraspályázatot alábbi nyertesekben átvehették, a vidékieknek postán megküldjük.

Viszádi nyertesek a könyvjutalmat keddtől kezdve a szerkesztő-riska (Tudora Paulovicsa 25.) és Velez László (Sztobran). A no-

TUNDERORSZAG	27
TUNDERORSZAG	30

Betűrejtvények

1. Móricz Mátyás SÁG	2. Raffay István C fer	3. Gesztli Pál és András zsia
4. Fekete Jani Piros ÉSZ	5. Forgó László Fü X	6. Vögyi Mariska AT AT $\frac{1}{2}$
7. Gábel József és Feri S $\frac{is}{TE}$	8. Göttel László 125 LA	9. Molnár Ilonka TT $\frac{1}{o}$

Keresztrejtvény (nagyobbaknak)

Közli Czifrusz Miklós

1	2	3	4	5	6	7
	8					
9	10	11			12	
13	14			15		
16				17		
18			19		20	
21		22		23		24
		25				

Vízszintes sorok: 1. Hazugnak mondják te... 8. Ravasz állat névelővel. 9. N. F. 11. Szabó szerszám (helyesírásihibával) 12. Zeg másathangzó 13. Ital. 15. Ike betűi összekeverve. 16. Leány név. 17. Régi hangszer. 18. Jég államnyelven. 20. Nyílás. 21. Jozsivü teszi 22. Kopasz. 24. A befőtt úszik benne. 25. Francia főváros.

Függőleges sorok: 1. Akinek nincs hazája. 2. Visszaí. olv. mindent elsodor (ékezetihiba). 3. Jókai Mór is ez volt. 4. Leány név becézve. 5. Régi mérték (56 l). 6. Nógató szócska. 7. A veszedelemben forgó kiáltja. 10. A gyermek könnyen... 12. Muzsikál. 14. vissz.

olv. jutalom. 15. Végtag 19. Haragos állat teszi. 22. Duplán így is mondják a szülőnek. 23. Sir,

A pasztoriu a dombon ült és a nyáját legeltette. Mikor delel harangoztak, egyszerre nagy lármát hallott a domb alján levő faluból, ahol ezen a napon nagy ünnepség volt. Ahogy jobban odafigyelt, ismételtén megütötte fülét ez a kiáltás: »Hol van a kalapom, hol van a kalapom?»
 Olyan furcsán hangzott ez a kérdés, hogy ő is visszaküldte a kalapom, hol van a kalapom?»
 Olyan furcsán hangzott ez a kérdés, hogy ő is visszaküldte a kalapom, hol van a kalapom?»
 Olyan furcsán hangzott ez a kérdés, hogy ő is visszaküldte a kalapom, hol van a kalapom?»
 Olyan furcsán hangzott ez a kérdés, hogy ő is visszaküldte a kalapom, hol van a kalapom?»

A büvös kalap

(Folytatjuk)

tyolodott a szegény Orgona-királyfi.
 leg palota s ahogy ezekre gondolt, bizony bizony erősen elszon-
 lakodott. Ezredbe jutottak a régi szép idők, az édesanyja, a jó me-
 ellőgött. Leült hát nagy fáradtan egy kopsz fa alá és igen bus-
 lekkel táplálkozva, végre is nem bírta tovább a gyaloglást, erre je-
 Sok-sok ideig bujdosott édes gyökérrel, gyümölcseivel, meg éte-
 nyája, egy pár rongyos saru a lábán, no meg a süveg a fején,
 mi mása nem volt a nagy világon, mint a kopott, szakadozó gu-
 a jó koponyét meg a Nyomorúságországban hagyta. Így hát sem-
 ve, háza, mert a pogácsát szétosztotta már Ehség országában,
 mandegélt tovább. — Megint bujdosott hegyen völgyön át, éhez-
 mennyi jót tett az Ehség és Nyomorúság országában, csak ment-
 A jósivü Orgona-királyfi pedig, aki nem is sejtette, hogy
 a labanyomát is.
 zót dicsérettek az Orgona-királyfi jósivüségét és áldották még
 jósivü tündér járt közöttük és beérték avval, hogy egymás kö-
 belenyugodtak a halálközeli akart emberek abba, hogy valami
 nyelte volna el, úgy elünn a jósivü Orgona királyfi. Végül is
 ajándékozni, de bizony a katonák se találták. — Mintha a föld
 katonaságot, hogy keressék meg a királyfi, mert meg akarta
 koponyában búzkekéket, alarmitozta a csoda koponyában járó
 király, aki maga is rongyos volt s most már egy ilyen csoda-
 gában. Keresték is a királyfi, hogy megköszönjék a jótettét, a

TUNDERORSZAG	22
TUNDERORSZAG	19

A zsiráf és a sakál

A zsiráf »barátai ösztönzésére» elhatározta, hogy kiképez-
 teti a hangját.
 — Lehetetlen — mondotta a zebra, — hogy olyan hosszú
 nyakkal, olyan hatalmas gégevel valaki ne legyen énekművész.
 — Vagy, ha az nem is, hát legalább hangtornász — véle-
 kedett a gnú, — aki ha torkát kinyitja, sokszorosan tulharsógná
 az oroszlánt.
 — Hagyjatok békében, barátaim, boldog volnék, ha leg-
 alább úgy tudnék bögni, mint a ntelén. De sajnos, hangom alig
 erősebb a macskáénál! — szeré ykedett a zsiráf.
 De azok csak nem nyughattak, amíg rá nem beszéltek,
 hogy kísérelje meg a tanulást. Különösen a zebuk, meg az anti-
 lopok sürgették őt napról napra és szinte kétségbe estek, mikor
 időközben egy napon a zsiráf gégehurutot kapott. Hogyne, mikor
 ez olyan sokkal késleltette az énekleckék megkezdését. Mert,
 amíg a hurutos fájdalomak végig és visszavonultak a hosszú gé-
 géjén, az összes állatok éneklési és ordítási tanfolyamai ez évre
 véget értek.

Az új tanévben határoznia kellett: énekelni akar-e tanulni,
 vagy ordítani. Az utóbbit választotta.

A legelső mesterektől akart tanulni. Az oroszlán nem jött
 számításba, — nagy méltóságánál fogva — nem foglalkozott
 óraadással, felkereste hát a sakált. Ez — megvizsgálván hang-
 szálait, rögtön beosztotta a sakáliskolába, a kezdők közé.

Folyt, folyt a tanítás, a zsiráf azonban nem igen volt meg-
 elégedve önmagával, az ordítási próbákon sokszor cserbenhagyta
 hangja. De az udvarias sakál csak egyre nyugtatta, hogy így,
 meg amugy, a hurut után nem tisztultak ki eléggé a hangszálai,
 majd jobban fog az menni, satöbbi mint az afféle előkelő, rek-
 lámantaníványt, akit nem akarunk elveszíteni, biztatni szokás. Sőt,
 hogy jobb kedve legyen, beosztotta a haladók közé. És az öreg
 zsiráf örömmel járt a serdülő sakálakkal együtt az iskolába.

Nagy parádéval ment végbe a vizsgálat. Megtisztelte látó-
 gátásával a farkas is az intézetet, hogy mint szakértő bíráló sze-
 repeljen. A kezdőknél nagyon kielégítette az eredmény, annyira
 fellelkedett ő maga is, hogy szívélyesen együtt üvöltött a fia-
 talsággal. De, amikor a haladókhoz jutott, ahol a zsiráf is volt,
 egy darabig hallgatott, aztán fülét kezdte fájlni. Az öreg sakál-
 mester — vatta hiányában, — kénytelen volt bógáncsot hozatni,
 hogy a farkas fülébe dughassa.

Itt egy sajnálatos félreértés is történt. A farkas — se szó,

Vitek is a romgyos emberek a sok köpenyt, hat nap, het még a kis kutyák is meleg köpenyt viseltek Nyomoruság orszá- jött az egész ország, még az uccasarki koldusember is, végül ejjel hordták a kábáló ember hátáról, jöttek százan, ezren, el- Vitek is a romgyos emberek a sok köpenyt, hat nap, het nyomnak!

— Vigyéltek el a hátamtól ezt a sok köpenyt, jai, jai, vi- gyétek jó emberek, vigyéltek gyorsan, mert mindjárt agyon- a szerencsésen holtas, de izzadva, torokszakadástól kiáltozta: dorodtak, szaporodtak a köpenyek s bezzeg nem didergett már ugyancsak megszaporodott a csoda-köpeny! Es egyre csak sza- mikor látja, hogy az ő hátán mennyi köpeny van. Hat bizony Megezi magát az ember, hat majd leül a csodalakozástól, vállalon, nekem meg egy se? Adj egyet nekem is belőle!

— Elnye bátyó, neked ugyszerre husz köpeny is van a nélkül: egy másik didergő emberrel, de bizony az nem állja meg szo ne ilyen nehéz. Hat amint így zsörtölődött magában, találokzik Dörögött is eleget, hogyha már van köpenyegge, legább ne len- a köpeny egyre nehezebb lesz, végül is már alig tudta cipelni. köpenyben, de bizony egyre melegebbje lett. Ugy érezte, hogy A didergő ember bezzeg nem didergett már a jó, meleg a tutást. A királyfi meg gyorsan jött ám!

a kötötte széllet megcsókolja, próbálta is, de bizony nem bírta me elöl. Uána is futott volna a didergő ember, hogy legább messze jart már és nem sokára el is tűnt a halálkódó ember sze- halálkódással. De az Orgona-királyfi még azt sem hallotta, mert is tudott más egyebet adni a jóságú Orgona-királyfinak a nagy ben és mivel szegény volt, mint a templom egere, bizony nem hogyne halálkódott volna, mikor már majd megtagyott a hideg- Halálkódott is a didergő ember a jó meleg köpenyért, tette a didergő emberre.

kétszer se kellett kérni, levetette felleghajtó köpenyét és ráter- Az Orgona-királyfi, mint tudjuk, igen jóságú ember volt, ordító hidegben.

nyeddel, mert már meg kell fagyvnom ebben az iszonyu, farkas- — Ugyan edes öcsém, melengess meg egy kicsit a köpe- és megszólítja:

allig mozdult a nagy hidegben. Odamegy az ember a királyfihoz királyfi könnyben szemeivel vette észre egy embert, aki már ruhája, a hideg szél kegyetlenül ráta a testüket s a jóságú berek meg hideg rongyokba takaróztak, senkinek sem volt jó kadat és alacsonyok voltak, akár az Ehség országában, az em- Hat bizony itt is szomorú világ volt. A házak itt is ro- fővárosába, de még annak is a kelles közepére.

hogy egyszer csak beért a Nyomoruság országába, annak is a

TÜNDEORRSZAG

21

TÜNDEORRSZAG

20

se beszéd — egyszerre csak neki akart ugrani a zsiráfnak. Az öreg mester sejtette, hogy a hamis hang dühítette úgy fel, hogy fel akarta falni a hosszunyaku állatot, de azután nagy nehezen sikerült kimagyarázni az esetet.

A zsiráf megkapta az oklevelét, boldogan tért haza. Össze- hitta barátait bankettre. A legkiválóbb faleveleket találta eléjük, kinek-kinek kedvenc eledelét, — még a szárnak is — nagy nehézséggel — egy vándormadár által számartövist hozatott Euró- rópából.

A lakoma legjavában folyt, mikor a zsiráf be akarta mutat- ni tudományát. Megköszörülte torkát és egyet ordított.

— Elrepedt egy fazék — kiáltotta a gnu rémulten és kifut- tott a pusztába.

— Félreverik a hottentották a cintányért. Tüz van! — je- gyezte meg a zebra izgatottan és távozott.

A szárnak is szedte lábait, ahogy csak bírta.

Mikor a zsiráf magára maradt, belátta, hogy mégse lehet olyan elsőrangú énekművész.

Mese az Orgona-királyfiról

Irta: Zotyó bácsi.

(Folytatás)

A jóságú Orgona-királyfi pedig bujdokolt tovább, Nem is tudta, hogy a tarisznyájából milyen csodatarisznya lett, amelyből jóllakott egy egész ország, azt hitte, hogy csak néhány ember kapott a pogácsából, mégis valami jóleső érzés költözött a szí- vébe. Utözben maga is megéhezett, de bizony neki egy kis po- gácsamorzsaja sem volt már.

De azért nem kedvetlenedett el, mert a jótétel érzése vig- szágra, jókedvre hangolta.

Ment hat tovább, mendegélt, bujdokolt tovább a jóságú Or- gonakirályfi. Hat amint megy, éri ám, hogy egyre hidegebb lesz, látja ám, hogy a fák mindinkább elhullatják a leveleiket és nagy- nagy hófelhő közeledik az égen. Neusokára már egész kop sz fák alatt bandukolt a királyfi, a szél szabadabban fúrt és havas esőt dobalt az arcába. Végül is már olyan farkasordító hideg lett, hogy a szegény királyfi alig győzte a körmét fujdo- gálni. A hó is egyre sűrűbben esett és végül oly sűrű lett a hópihák hullása, hogy a királyfi alig látott tovább az orránál. A saruja, ruhája is szakadozott, már csak a felleghajtó köpenyege volt jó.

Hat amint így mendegélt a sűrű hóesésben, alig vette észre,

TÜNDEORRSZAG

28

TÜNDEORRSZAG

29

rek, Komlós Laci, Mari és Hédi, Mókus István, Kovács Margit, Ottó, Tatai Margitka, Somogyi Bözsike, Szónyi Pisti és Bandi, Fehér Lali és Jancsi, Vizi János és Kálmán, Sas Teruska, Bün Kamilla, Fürstner Annus, Vukovics Mariska. Pásztor Gizike, Brana Teruska, Mészáros István, Bársony Valika és Dezsőke, Takács János és Mária, Tatai Rózsai és Ilonka, Fekete Mihály és Mariska, Fürjes Margit, Szviderczky Tibor és Bélus, Gaul Já- nos, Gál Mariska, Löschinger Hilda, Mamuzsics Ferike, Szabó István és Imre, Ifj. Brucker Béla és Lidi, Vastagh Rózsika, Pál- mai Péter, Pálkás Klára és László, Székelyi Etelka, Cseliko- vics Emil, Mészáros Pisti, Égető Imre, Tibay Mariska, Vargha Pista és Laci, Göttel László, Jeney Lajos és Jenő, Tandory Pál, Fihcher Erzsike és Aranka, Istók Bandi, Boschán Borisláv, Pál Katóka és Illés, Fehér Karcsi, Putz Ilonka, Begovics Imre, Kuz- man Rózsai, Bus Bandi, Szántó Bözsike, Giricz Pál, Velez Lász- ló, Mutsi Augusztá és Eszter, Jankovics, Kragicsek Klári, Schenk Vera és Öcsi, Doszkocs Etelka, Vámos Testvérek, Radó Irénke, Büchner József, Melegi Jenő, Szelkó Mihály, Nyíró Gyurika, Kovács Babuska, Lázár Péter, Ott Ernő, Faith Tatjana, Filkó Magda, Schubert Magda, Fischer József, Szirmai Endre, Engst Mariska, Maggossy Rózsika, Milodanovics Margitka és Karcsika, Karbiener Norbert, Fischer Konrad és Bözsike, Lehászky Lidike.

A sorshuzárnál Brezozác Mártának (Futoki ut 27) kedve- zett a szerencse. **A noviszádi Union cukorkaüzlet** csokolá- déját a szerkesztőségben vegye át. Kukulidesz Mariska **a szu- boticai Ruff cukorkaüzlet** csokoládéját nyerte, ottani szerkesz- tőségünkben vegye át. Vécsei Franciska könyvjutalmát póstán el- küldjük Temerinbe.

A takaros Juliska kifestéséért Paczik Irénke (Pirosi ut) és Schossberger Trudi (Zseljeznicska 12) a **noviszádi Union cu- korkaüzlet** csokoládéját a szerkesztőségben vegyék át. Mike Er- zsike a **szuboticai Ruff cukorkaüzlet** csokoládéját ottani szer- kesztőségünkben vegye át.

Gyerekek! Olvassátok
a „Tündérorrszag“-ot

dig megszöhitett valakit, az csodálkozva körülnézett és nem vá-
laszolt. Végre is eszébe jutott a fején lévő kalap s azt gyantitot-
ta, ez lehet az oka, hogy az emberek nem veszik észre.
Aliig, hogy ezt kitalálta, már eszébe is jutott az is, hogy jó
 lenne egy kicsit beukukkantani a lakodalmas házba s megnézni
 az ünnepeket. Odament tehát és szabaddon járt ide-oda a ven-
 dégek között s mindent láthatott anélkül, hogy bárki is figyelt
 volna rá. Így látta azt is, hogy az asztaloknál a vendégek között
 rengeteg manó üldögél, akik hatalmasan nekilátnak az ételnek,
 úgy, hogy az emberek nem bírták megérteni, hova tűnt az a
 tömördek emivaló, amit nagy talakban hoztak az asztalra. A
 fiú is alaposan nekilátozott s hamarosan jölközt a legfinomabb
 ételéből, amiket csak találhatott.
 Végül, mikor már semminek sem birt a gyomrában helyet
 szorítani, azt gondolta, öreg edesanyjának sem ártana meg néhány
 jó falat. Megtölte hát zsebeit kálaccsal, hussal, süteménnyel s
 egyéb finom dolgokkal s hazavitte az öregasszonynak. Annak
 persze nagy volt az öröme, mikor a sok, finom ételt meglátta s
 az volt a véleménye, valamint a fiúé is, hogy nagyszerű lenne,
 ha holnapra is maradna valami belőle.
 Visszament hát a fiú s nekilátozott, hogy hazavigye a leg-
 jobbakat, amit csak talált, ahova nyult, úres lett az asztal, úgy,
 hogy a vendéglátó gazda nem győzte pótolni az elfogyott holmi-
 kat; hanem a fiú aival nem törődött, neki csak a maga dolgán
 járt az esze.
 Végül estelele sor került a táncra is. A fiú, akinek min-
 den zsebe, de még a két keze is tele volt, szintén kedvet ka-
 pott táncot nézni s a többiekkel együtt a felső szobába ment.
 Itt vigyázni kellett, nehogy a többiek közé keveredjék, akik
 agyonnyomták. Végül kénytelen volt az első sorba állni, a töb-
 biek elé, mert nem mert közüjük vegyülni.
 Így állott, nézte a táncot s igen jól érezte magát; míg nem
 a táncoló menyasszonynak a vigán hibbeno kendője leröpítette a
 fejéről a kalapot s ezzel az ő láthatatlanságának is vége volt.
 Ott állott előttük ételkeivel megtrákdva s mikor az emberek fel-
 ocsudtak az első meglepetésükből, tövirl-hegyire el kellett me-
 sélnie, mit is jelent mindez. S nem csak jökora adag verest
 volt kénytelen elütni, hanem a lopott ételket is vissza kellett
 adnia s az egész társaságból semmi egyéb haszna nem maradt,
 mint egy jó ebéd, ami már a gyomrában volt.
 A kalapnak meg nyoma veszett, a fiú azóta se látta, pedig
 valahányszor delet harangoznak, ugyancsak körülnez, nem gu-
 gul-e elő valamelyik bokorból.

Az eszkimó kislány meg a pingvin madár

Irtá: Dezső bácsi

Eszkimó országban mindig nagy a hideg,
Nincsen tavasz, sem nyár, a rét kopár, rideg.
Az eszkimó kislány nem játszhat babával,
Virágos mezőkön pattogó labdával.
A szörnyű hidegben megfázna a baba,
A méteres hóban labda elakadna.
A bunda ruhában sétáni nem lehet,
Süvit a hideg szél, megfagy a lehellet.

Csak egy barátja van az eszkimó lánynak,
Kettesben játszanak, bukfenceket hánynak.
Futkároznak vigán — elég nagy a határ, —
Jégország leánya, meg a pingvin madár.
Sosem veszekszenek, megférnek jószágban,
Két kis árva barát, eszkimó országban.

Alszik már a baba

Irtá: Bün Kamilla

Pannika a kis babáját
Bepólyázza, betakarja,
Azután meg szép csendesén,
A bölcsőben elringatja.

Higyték el gyerekek, nehéz munka volt összeállítani azok-
nak a névsort, akik a legszebb iráspályázatot küldték be.
Rengeteg sok szép iráspályázat érkezett, de mint hogy csak
tiz jutalmunk van nem adhatunk belőle mindenkinnek, aki meg-
érdemelné.
Könyvjutalmat az alábbi pályázók nyertek: Bartha Katica
(Detjinnara II. 335), Baksa Sárka (Magyarország 39), Csizmar
Annus (Kölcsöl 18), Fúrtes Margit (Darányi telep III. 129), Le-
hotzky Lidike, Müller Juliska (Bracsa Ribnikara 19), Meleghy
Jenő (Vel. Becskerek), Szelkó Mihály (Vel. Srediste), Tibay Ma-

Kik nyerték a Tündérszág Iráspályázatának Jutalmait és a Jugoszlávia Biztosító Társaság Balcsibiztosítási Könyveit

Soponyai István: A vándor dala.
Szivák Bözike és Szovis Julis-
ka: Páros jelenet.
Kéki Irénke: A fecskéhez tavasz-
kor.
Wengrin Agt: Elmúlt a nyár
(ének).
Dezső bácsi mesél.
Jóság és rosszasság, Előadók:
Sipos Mancsi, Butor Magda,
Budák Anna, és az angyalkák.
Csipő Irénke: Katica.
Kovács Giza, Siket Julis: A gyer-
meksziv.
Dezső bácsi mesél.
Tündérbál, Előadók: Sipos
Csöpi, Budák Bába, Bartha An-
nuci, Sipos Margit, Ott Ernő,
és a tündérek.
Putz Ilonka: Elmúlt idők,
Molnár Tivadár: Pátó Pál.
Darabos Katica: Nádöldeles kis
házikóm.
Pencz Sanyi: Zongora szóló.
Nemes bácsi Paprika Jancsi
színháza.
Braná Teruska: Jón a hajnal.
Soponyai István: A vándor dala.
Szivák Bözike és Szovis Julis-
ka: Páros jelenet.
Kéki Irénke: A fecskéhez tavasz-
kor.
Wengrin Agt: Elmúlt a nyár
(ének).
Dezső bácsi mesél.
Jóság és rosszasság, Előadók:
Sipos Mancsi, Butor Magda,
Budák Anna, és az angyalkák.
Csipő Irénke: Katica.
Kovács Giza, Siket Julis: A gyer-
meksziv.
Dezső bácsi mesél.
Tündérbál, Előadók: Sipos
Csöpi, Budák Bába, Bartha An-
nuci, Sipos Margit, Ott Ernő,
és a tündérek.
Putz Ilonka: Elmúlt idők,
Molnár Tivadár: Pátó Pál.
Darabos Katica: Nádöldeles kis
házikóm.
Pencz Sanyi: Zongora szóló.
Nemes bácsi Paprika Jancsi
színháza.

Találós kérdések

Közli: Meleghy Jenő

Melvik diót nem lehet megenni?
Melyik hó nem esik?
Melyik ló röpül?
Melyik ágnag van két szára?
Melyik ág illatos?
Melyik tó nyílik?
Melyik körnek van lába?
Melyik irka jár négy lábon?

DEZSŐ BÁCSI PÓSTÁJA

Kiss Pista. Öszinte szeretettől áthatott bucsuzóleveledet,
nagy gyönyörűséggel egyben nagy szomorúsággal olvastam. Te-
hát egyelőre megvász a Tündérszágától, hogy tanulmányaidat
külföldön folytasd. Kivánságodra a Tündérszágot oda is elküld-
hetjük, bár azt hiszem, hogy a tanulási évszakban nem igen futja
majd az idődből az olvasásra. Inkább úgy csináljuk, hogy szá-
modra elteszek minden egyes Tündérszágból és ha vakációra
jó bizonyítvánnyal jössz haza, megajándékozlak vele. Nem irtad
meg, hogy most — az iskolaév folyamán — miképpen került
arra a sor, hogy elutazzál? Tanácsomat kéred, hogy intézetben lak-
jál-e, vagy sem. Az ilyen kérdésben nehéz tanácsot adni. Ép-
pen ezért én most csupán a magam véleményét írom meg: Ha
tiz gyerekek volna, bentlakónak soha, semmiféle intézetbe nem
adnám egyiket sem. Többgyermekes, becsületes tisztviselő, ipa-
ros, vagy parasztszaládnál az életbe elinduló fiatalember annyi
egészséges életbölcseletet szerezhet, amit együttvéve száz intézet
sem adhat. Spányi Icu. Kis druszád bizony még nagyban »dú-
dál«, de nem az újját szopja, hanem félig kidugott nyelvét re-
zegteti szörnyen. Kiséretül néha a haját babrálja, vagy »hegedül-
« a két uja közé szorított paplanhuzaton. Hadd dudáljon, hadd he-
gedüljön, ha jól esik neki, nem árt vele senkinek. Hiszen ismer-
rek én egy másik leut, aki már gimnáziumba jár, de azért titok-
ban — ha nem izlik a számtan — bizony szájába dugja a közép-
ső, meg a gyűrűs ujját, sőt a haját is babrálja vigán. Senki sem,
haragszik érte, ső. Manyit néni je sokért nem adná ha láthatná

(Folytatás a 16. oldalról)

válaszolt, csak nézte a bölesőt... emelgette a kezét, mintha meg akarná ringatni... A rabok csodálkozva nézték... Az őrmester gyorsan egy dinárt dugott a kezembe: tedd el!

— Hát téged hogy hívnak? — kérdezett meg aztán az őrmester nagy örömben.

Engem?... Hígyjék el, én mindig reméltem, hogy az igazságom napfényre jő. De ebben a pillanatban, amikor az őrmester tőlem, a 3-as rabtól azt kérdezte, hogy hogyan hívnak, hét évi raboskodás után — tisztán éreztem, hogy itt a szabadulás!

Szép András, mondtam a nevemet.

Szép András?... csodálkozott az őrmester... hiszen akkor te... akkor maga szabad! Az igazgató ur mondta el... hogy jelentkezett az igazi bűnös! Még ma szabadon engedik Szép Andrást!

Alighogy ezt az őrmester elmondta — a munkafelügyelő térdreest a böleső mellé és: vértelen, elfonnyadt kezével megringgatta a bölesőt...

Az őrmester kis fiának én lettem a keresztapja. Annyira meghatotta ez az eset, hogy engem kért meg, hogy vállaljam a keresztapaságot. Többször meglátogattam őket. Hallom, hogy azóta a munkafelügyelő folyton bölesőt fon... de egyik sem tetszik neki. Mindig szebbet akar! Én meg minden böleső árából visszaadok egy dinárt — amiért... érzem: soha se tudok megdolgozni!

Vető György.

Becsüld meg íróidat önmagadat becsüld meg bennük!

GARDONYI GEZA:

A láthatatlan ember

REGENY

(34)

Délben elő kellett vennem az írószereket. Utközben három karóba huzott embert láttunk, de én csak messziről, Priszkosz azt iratta fel velem, meg más apróságokat. A nap heve már akkor nyári volt: az urak e-béd után leheveredtek.

Erdőben ebédeltünk és csak sátor nélkül egy tölgyfa hűvösén ebédeltünk. Én egy szomszédos fa árnyékán ültem. Elöttem papiros és kalamáris. Az uramra néztem. Hanynyattékve aludt. A két karja a feje alatt. Három rabszolga legyezte őket esendően.

Tiszta papirost vettem ki a tékából és ezt írtam reá:

Tisztelettel Csáth urnak

Uram, az uton egyre azon gondolkodom, milyen derék, szives ember vagy te és hogy viszonznom illenék jószágodat. Adtál nekem egy gyönyörű paripát, amelyért engem a császár is irigyelhet. Hát én meg egy rabszolgát adok neked, akiért Attila irigyelhet téged. Még félesztendeje van leszolgálni való: legyen az a félceve a tiéd.

Ez a rabszolga kineset ér. A memoriája olyan, mint a viasz. Száz különféle számot mondatsz el előtte, utánad mondja. Száz idegen nevet mondatsz el előtte, megtartja a fejében. Tud görögül, latinul és hunul. Jártas a történelemben, filozófiában, geográfiában, grammatikában, retorikában és kaligráfiában. A neve Theofil, de én Zétának neveztem s erre a névre szokott. Fogadd őt tőlem ajándékkul.

Tiszteleddel

Priszkosz, rhetor.

Az uram peesétje ott volt a kis tábori íróasztalban. Bepecsételtem a levelet és a keblemben rejtettem.

Az urak aludtak jóízűen. A szolgák is szunyókáltak.

Külvárosi téli koncert

(Mahoray Mihálynak)

Ne vacogj pajtás,
kapaszkodj belém;
rokon-sóhajítás
közös, nagy télen
legjobb ha együtt
ügetünk éhen.
Jaj, ezen a nyűtt,
kopogó télen
jégesap-organát
zugat a nomád
külvárosi szél
az ereszekben.
Elesett lelkek
sorsa kísért itt,
eladó telkek
ölleit mérlik
új temetőnek,
halott fiaknak.
Papírhájogos
törtsemü ablak
dobol a szélben
s esörömpöléssel
szelek vidagnak
az üvegek közt.
Foghijasan a
léckerítések
megszökni hagyják
a törött résen
a hóviharok
fehér kutyáit.

Gyárkémény füstje
epeszin márvány,
gyorsan eloszlik
mint a szivárvány:
nagy inség-járvány
dühöng a nép közt.
Legalább jönne
valaki bátor
ember fiától,
Isten fiától
valami intés:
most már elég lesz!
Valami kivert,
nagy bánat éget
mindannyiunkat:
engem és téged!...
S ha senki sem jó
aki kiáltson,
majd én kiáltok:
elég volt!... Elég!...
S megre meg belé
a milliós város,
aki kiátkoz
mindenkit aki
szólni merészel;
mindenkit átkoz,
kít éhség-páthosz
kihajt a télbe
s iszonyu éhhez
áll és kiáltoz...

Fekete Lajos

Írtam még egy levelet:

Priszkosz rhetornak,
uramnak és atyámnak

Bármennyire szeretlek is uram, el kell szakadnom tőled. Nem mondhatom meg az okát, de igen kérek: ne vádolj engem hálátlansággal. Mert könnyes szemmel gondolok én mindenkor a te jószágos jószivedre és áldom a nevedet.

Száz szoliduszt voltál kegyes nekem ajándékozni. És ezt egy híjján kivettem a tarsolyodból. Kérek, hogy ezért ne haragudjál. Az az egy, a lónak az ára, amelyen eddig jártam s amely nélkül nem mehetek el. Isten veled! Elj boldogul!

Holtig szerető alázatos szolgád:

Zéta

Ezt a levelet belezártam az íróasztalnak a fiókjába s a fiók kulcsát a gazdám ünnepi tógájába rejtettem. Majd megtalálja otthon.

Nem volt szükséges elfancesalitanom az arcomat, mikor a szolgákhoz mentem s azt mondtam nekik, hogy a pénzem elveszett.

— Bizonyosan akkor esuszott ki a zsebemből, mondtam nekik, mikor ittattunk. De azt nem tudom, reggel-e vagy délben?

Láttam rajtuk, hogy örülnek a bajomon. Irigyeim voltak, mindig. Nem neheztelek rájuk.

— Mondjátok meg az uramnak, szóljam a lovamra ülve, hogy ha estére nem térek vissza, ne aggódjék. Meghállok valahol és holnap vagy holnapután utolérlek benneteket.

S elügettem.

Amint tul voltam az ut elhajlásán, belevágtam a sarkantyumot a lovam oldalába:

— Ahogy csak birsz!...

Vigilászékát két óra mulván utolértem. Azt mondtam Vigilásznak, hogy a gazdám valami fontos ügyben levéllel küld vissza és kéreti, hogy engem tekintszen az uton a maga szolgájának, noha én már rabszolga nem vagyok.

Vigilász a fiával utazott, akit világlátni vett maga mellé. Vézna és tudatlan fiu, a gyermekkorát betegágyban töltötte, hebegő is, de becsületes, komoly legényke.

Vigilászt meglepte az odaérkezésem. Jódarabig faggatott, hogy mi dolga az én uramnak Csáthtal? Azután, mikor látta, hogy nem tudom, tünődve tért vissza a tiszthez, aki a szökevényeket kísérte.

Előre kerültem s úgy járt a fejem hátra mint a nyaktekerecsé. Az arcom égett. A szívem remegett, mint a kocsonya. Oh hogysis ne: loptam, esaltam, gazságot követtem el! Soha nem hittem volna magamról, hogy ennyire elaljasadok!

XVIII.

Egy augusztusi estén elértük a Dunát, Attila országának a határát.

A nap már lehajlóban volt s Vigilász azt kérdezte Eszlásztól, hogy nem lenne-e jobb, ha az innenső parton vonnánk sátozt?

Mert a tulsó parton határsértőket és szökevényeket szoktak kivégezni s a holttesteket ott hagyják a fákon intőjelül. Nem estére való látványosság.

Eszlász azt gondolta, hogy Vigilász a határörző hunok alkalmatlankodásaitól fél.

— Dehogysis, felelte. A határörzők lapulnak, ha engem látnak. Gyerünk csak át. Ezzel is beljebb vagyunk.

Fogta a kürtjét és hunosan megfujta.

De negyedóra is beletelt, míg megindult a komp a tulsó parton. Két fedetlen fejű hun hajtotta át, gyorsan kapkodva a kötélhez.

— Az ördög bujjék a hasatokba!, káromkodott Eszlász, nektek mindig itt kell lennetek a réven. Hol a révészgazda?

— Akasztanak, mentegetőzött a fiatalabbik hun, azt néztük.

— Mi a nézni való azon?, dörmögött Eszlász, nektek itt a helyetek!

— Rómaiisan akasztottak: keresztre, mentegetőzött a hun. Ilyet nem mindennap látni. Aztán nem is egyet, hanem kettőt.

Megpöködte a markát és megint szólt: — A rómaiak bezzeg értik, nem hiába művelt nép az, de értik is a módját! Igaz-e Kovács!

— Abizony!, biccentett a másik, az hát megemlegeti a másvilágon is...

(Folytatjuk)

Heti rádióműsor

A rádióműsorban előforduló rövidítések értelme:

Zkhgv. = Zenekari hangverseny
 Átv. = Átvitel
 E. = Előadás
 Gr. = Gramofón
 H. = Hírek
 Hgv. = Hangverseny
 Rzk. = Rádiózenekar
 S. = Sport

Vasárnap, május 1

Beograd. 9.00: átv. a prav. püspöki templomból. 11.00: Népdalok harmonikán. 11.30: Gr. 12.30: Rzk. hg.: 1. Andrejevics: Veszela je Szrbadija, induló; 2. Binieski: Szülőföldemről, nyitány; 3. Dominis: Dalok és táncok; 4. Golemovics: 2. Paraszt tánc; 5. Krsztics: Csocecska igra; 6. Mokranjac: Töredékek „Ivkova Szlavá”-ból. 13.30: H. 16.00: Gr. 16.30: Felolvasás. 17.00: Balalajka jazz. 19.00: Milutinovics népdalokat énekel. 19.30: Cigányzeneátvitel. 20.00: Rádiócevegés. 20.40: Davori Jenko: Djido, kar és rzk. 22.00: H. 22.20: Lulics Radica Zlatka énekghv.: 1. Lulligarg: Passion; 2. Lulligarg: Dorita; 3. Lehár: Cárévícs; 4. Strauss: Cigánybáró; 5. Kálmán: Marica grófnő; 6. Lehár: Cigányszerelem. 22.50: Jazz-zene átv. a Ruzski Cárból.

Budapest. 7.00: Májusi köszöntő (Bodán Margit, Cselényi József, Farkas Jenő és cigányzenekara). 9.00: Hírek. 10.00: Református istentisztelet. 11.00: Egyházi zene és szentbeszéd a királyi udvari és várplébániái templomból. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. 1. Donizetti: Mar., az ezred leánya, nyitány. 2. Massenet: Elzászi szvit. 3. Weiner Leó: Farsang. 4. Weber: Felhívás keringőre. 5. Saint-Saëns: Haláltánc, szimfonikus költemény. 6. Chabrier: España. 7.00: Gramofónhangverseny. 3.00: Dr. Zuckér Ferenc: A baktériumok szerepe a talajban. 3.45: Szalón zenekari hangverseny. Vezényel Bertha István. Közreműködik Weygand Tibor (ének). 1. Losonczy Lajos: Magyar gyász. 2. Demény Dezső: Magyar népdalátiratok (zenekarra alkalmazta Bertha István). 3. a) dr. Garami Béla—Kovács Kálmán: Minek a szív magának, b) Weygand Tibor—Szécsén Mihály: Ma átmulatok minden éjszakát. (Weygand). 4. Poldini Ede: Rózsák. 5. Zimbalist Efreim: Tanc-szvit. 6. a) Carlo de Fries—Kovács Kálmán: Ne törődj sem, mivel, b) Kiszely Gyula—k. Halász Gyula: Pardon uram... (Weygand). 7. Buchner Antal: Szerelmi tánc a Castor és Pollux című balettszvitből. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés. 5.00: A magyar rádió első amerikai átvitele. 5.35: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel dr. Dohnányi Ernő. 1. Liszt: Tasso, szimfonikus költemény. 2. Goldmark: Tavasszal, nyitány. 3. Liszt: XIII. magyar rapszódia. 6.20: Májusfa. Helyszíni közvetítés Kalocsáról. A közvetítést vezeti Paulini Béla és k. Halász Gyula. 7.05: A tavasz kultusza. Csudáky Bertalan előadása. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Cigánybáró. Operett 3 felvonásban. Irta Jókai Mór és Schnitzer Ignác. Németből fordította Gerő K. és Radó A. Zenéjét szerezte Strauss János. Az I. felv. után: Sport és löversenyeredmények. A II. felv. után: Időjelzés. Az előadás után: Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekarának zenéje a Kovacevics étteremből.

Budapest II. 3.00—3.45: Gramofónhangverseny. 6.00—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

Hétfő, május 2

Beograd. 11.00: Gr. 12.05: Gr. 12.30: A rádiózenekar hangv.: 1. Urbán: Táncközben; 2. Frajt: Szerb tánc; 3. Moniuszko: Halka; 4. Smetana: Balettzene „Az elrabolt menyasszony”-ból; 5. Leopold: Echo de Russie, orosz népdalegyveleg. 13.30: H. 16.00: Gr. 17.00: A „Privrednik” tamburazzenekarának hgv. 19.00: Gr. 19.30: Radivojevics M. zkhgv. 20.10: Davorin Jenko: Zaduzsbina dráma (kar és rzk.) 21.40: H. S. 22.00: Séta Európán keresztül.

Budapest. 9.15: A Weidinger szalónzenekar hangversenye. 12.05: A rádió háziötösének hangversenye. 1. Korngold: Előjáték és szerenád. 2. Bartók: Magyar parasztdalok. 3. Takács Jenő: Berceuse orientale. 4. Radnai: Aria és menuett a vonósngyestől. 5. Szerémi Gusztáv: Chanson triste (brácsaszóló). 6. Volkmann: Keringő. 7. Staub: Les aniers.

4.00: Asszonyok tanácsadója. 5.00: A keréken járó betű. Fort Sándor előadása. 5.30: Balettzene. Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. 6.45: Német nyelvoktatás. 7.15: Albrecht főherceg előadása a Gyermekvédő Ligáról. 7.40: A Palestrina kórus és Kreszné—Sztójánovits Lili hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából. Közreműködik a Budapesti Hangversenyzenekar, Rácz Tilda, Laurisán Lajos és Tibor Zoltán. Vezényel Bárdos Lajos. Utána: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának zenéje a Spolarich kávéházból. 11.00: A Malcsiner—Jávor jazzzenekar hangversenye a Bellevue szállóból Vajda Károly énekszámával.

Budapest II. 5.30—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

Kedd, május 3

Beograd. 11.00: Rzk.: 1. Joksimovics: Sztanko, induló; 2. Bosnjakovics: A régi Bitolyból I. rész; 3. Donizetti: Don Pasquale, nyitány; 4. Giordano: Fedora, operaegyveleg; 5. Nedbal: Kavalier-Walzer a Lengyelvér c. operettből. 12.05: Gr. 12.45: Cigányzene. 13.30: H. 16.00: Gr. 16.30: Rzk.: 1. Fucsik: Marinarella, nyitány; 2. Zeller: Der Obersteiger, operettfantázia; 3. Hruby: Bécsi operettegyveleg. 17.30: Tornaóra. 19.00: Cseh nyelvlecke. 19.30: Kozmetika. 20.10: Lengyel est, közreműködnek Sztarkovszka (ének), Hauser Endre (hegedű) és dr. Gerasszimenko D. (zongora): 1. A lengyel követ bevezető szavai; 2. Chopin: Holdas éj, Moniuszko: Aria a „Halka” c. operából, Nowowiejski: Lengyel tánc, Moniuszko: Aria a „Straszny dvor” c. operából; 3. Szymanowski: Op. 30 (Mythes), a) La fontaine d'Arethuse, b) Narcisse, c) Dryades et Pan; 4. Chopin: Impromptu, prélude, valse; 5. Szymanowski: Im Nebel, Ich hörte dich, Rozycki: Aria a „Casanova” c. operából; 6. Szymanowski: Notturmo op. 28, Wienjajsky: op. 6 Souvenir de Moscou; 7. Chopin: Notturmo, Moszkowski: Valse de concert. 21.50: H. 22.10: Gr.

Budapest. 9.15: Gramofónhangverseny. 12.05: Szmirmoff Szergej orosz balalajka zenekarának zenéje. 3.30: Meseóra. 5.00: Magyar nóták. Előadja Moizer Margit Rigó Jancsi és cigányzenekarának kíséretével. 6.00: Az iránysajtó. Dr. Hindy Zoltán előadása. 6.30: Hangverseny. Közreműködik Stranzky Aranka (ének) és Groh Klára (hegedű). Zongorán kísér Polgár Tibor. 7.35: Vitéz Somogyváry Gyula előadása. 8.00: Vidám tavaszi est. Ren. Z. Hegedűs Tibor. Utána körülbelül 10.00: Időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 10.15: Kósa György zongorahangversenye. 11.00: Sovánka Nándor és cigányzenekarának zenéje a Baross kávéházból. Közben 11.15: Somogyi Gyula francianyelvű előadása: Hongrie et Pologne.

Budapest II. 7.35—8.00: Gramofónhangverseny. 8.00—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

Szerda, május 4

Beograd. 10.45: Gr. 12.05: Rzk.: 1. Koszovói tragédia, nyitány; 2. Szerb hangok, egyveleg; 3. Kálmán: Hollandi menyecske; 4. Boieldieu: La dame blanche, nyitány; 5. Leoncavallo: Zaza, operafantázia; 6. Cleridge—Taylor: Cigány-suite. 13.30: H. 16.00: Gr. 17. Rzk.: 1. Lincke: „Casanova”, operett-nyitány; 2. Hervé: Mam'zelle Nitouche, operettfantázia; 3. Kálmán: Cirkuszhercegnő; 4. Lincke: Walzer Gri-Gri. 19.00: Német nyelvlecke. 19.30: Cigányzene. 20.00: Gr. 20.30: Átv. Zagrebból. 22.30: Hangverseny.

Budapest. 9.15: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 12.05: Hangverseny. Közreműködik Rácz Tilda (ének) és Bisztriczky Tibor (hegedű). Zongorán kísér Polgár Tibor. 3.30: Morse-tanfolyam. 4.00: A háztartásról. Vizváry Mariska előadása. 5.00: Autónszerzett menyasszony. Irta: Szilágyi Ödön. 5.35: Gramofónhangverseny. 6.10: Olasz nyelvoktatás. 6.40: Ifj. Sárny Elemér és cigányzenekarának zenéje. 7.40: A Budapesti Hangversenyzenekar hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából. Karnagy Kleiber Erich, a Zeneművészeti Főiskola tiszteletbeli tanára. Közreműködik Rösler Endre és a Budai Dalárda. 1. Liszt: Faust, szimfónia. 2. Ducas: A büvészinas, szimfonikus költemény. 3. Berlioz: Rákóczi induló. Utána körülbelül 9.20: Időjelzés, hírek, ügétversenyeredmények. Majd: Az Ostende-kávéház szalón-

jazz- és cigányzenekarának hangversenye Kalmár Pál énekszámával. 10.10: Időjárásjelentés.

Budapest II. 5.35—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

Csütörtök, május 5

Beograd. 11.05: Gr. 12.05: Rzk.: 1. Auber: Fra Diavolo, nyitány; 2. Massenet: Scènes alsaciennes, suite; 3. Gounod: Faust; 4. Planquette: Les cloches de Corneilles; 5. Waldteufel: Siesta, valcer. 13.30: H. 16.00: Gr. 17.00: Jazz átv. 17.30: Torna. 19.00: Fr. nyelvlecke. 19.30: Jazz átv. 20.00: Orvosi e. 20.30: Átv. Ljubljana. 22.30: H., sport. 23.00: Rzk.: 1. Oppolito—Iwanow: Kaukázusi suite; 2. Artok: Ej uhem, Paraphrase; 3. Nedbal: Lengyelvér, operettegyveleg; 4. Petrovics: Szerb egyveleg. 24.00: Cigányzene átv. 24.30: Jazz átv. 1.00: Gr. (Végződik kb. 2 órakor).

Budapest. 8.30: Hírek. 9.30: Egyházi zene és szentbeszéd a győri székesegyházból. 11.15: Görög-katolikus istentisztelet. Utána: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. Majd: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Vezényel Berg Ottó. Közreműködik Bodó Erzsébet. A hangverseny szünetében: Rádiókrónika. Felolvassa: Papp Jenő. 2.00: Gramofónhangverseny. 4.00: Manchen Mariska gyermekdaldélutánja. 5.00: Gődényházi Tar Gyuláné: Zöltségfélék konzerválása. 5.30: Az 1. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye. 1. Lehár: A mosoly országa, nyitány. 2. Abránd Suppé műveiből. 3. Kálmán Imre: Részletek Az ördög lovasa című operettből. 4. Strauss János: Denevér, egyveleg. 7.00: A magyar—olasz válogatott ökölvívó mérkőzés helyszíni közvetítése a Városi Színházból. 7.25: Az Operaház előadásának közvetítése. Rigoletto. Dalmű 4 felvonásban. Az előadás után: Bura Károly és cigányzenekarának zenéje a Metropól szállóból.

Budapest II. 5.00—5.30: Gramofónhangverseny. 7.25—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

Péntek, május 6

Beograd. 11.05: Rzk.: 1. Zatlókal: Örmesteri induló; 2. Szedlacsek: Csuburától Kalimegdánig, egyveleg; 3. Jenko: Srpkinja, nyitány; 4. Golemovics: 1. Paraszt tánc; 5. Csizsek: 1. Nemzeti levelek; 6. Krsztics: 2. sz. Szerb tánc. 12.05: Gr. 12.45: Cigányzene. 13.30: H. 15.00: Népiskolások órája. 15.45: Gr. 16.30: E. 17.00: Zsivkovics zenekar népdalokat játszik. 17.30: Grujics Bozsida népdalokat játszik harmonikán. 19.00: Cseh nyelvoktatás. 20.30: P. Sztójánovics trió. 21.10: Köser Blanka és Tomics Zsika operaénekesek hangversenye. 21.50: Rzk.: 1. Zajc: Dubravka, nyitány; 2. Leopold: Jugoszláv Gyöngyök; 3. Mokranjac: Hajduk Veljko — VI. Rukovet; 4. Krsztics: 3. sz. Szerb tánc. 22.30: H., sport. 22.50: Kávéházi zene.

Budapest. 9.15: Hangverseny. 12.05: Ungvári Szalay Lajos és cigányzenekarának zenéje. 4.00: Orgonahangverseny a szegedi Fogadalmi Templomból. 5.40: Goethe városában. Megyery Ella előadása. 6.10: Uray Margit magyar nótákat zongorázik. 6.40: Magyar Pál, a Nemzetközi Vásár tanácsa alelnökének előadása. 7.10: Az operett fejlődése VII. rész. 9.10: A Győri Trió hangversenye. 10.10: Időjárásjelentés. Majd: Magyar Imre és cigányzenekarának zenéje a Hungária szállóból.

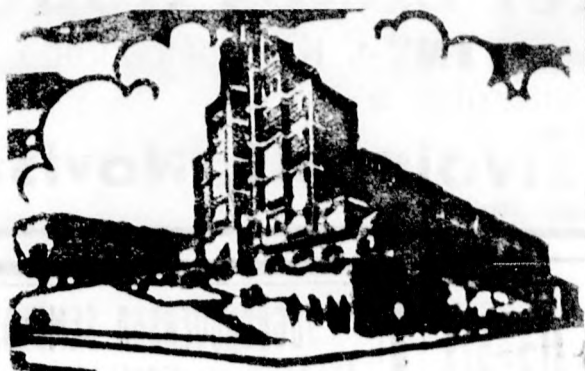
Budapest II. 7.00—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

Szombat, május 7

Beograd. 11.05: Gr. 12.05: Rzk.: 1. Prins: Jugoszláv induló; 2. Szedlacsek: Beograd éjjel, egyveleg; 3. Verdi: Traviata, operaegyveleg; 4. Czubulka: Hamburgi Gavotta; 5. E. Bach: Hamlet, nyitány; 6. Kálmán: Csikágói hercegnő; 7. Ziehrer: A hegység gyermekei, valcer. 13.30: H. 16: Istentisztelet átv. a Szaborna Crkvából. 16.30: Gr. 17.30: Alekszandrovics Nada nemzeti dalokat énekel. 19.00: Német dialóg. 19.30: E. 20.00: Operaelőadás. 20.45: Dráma. 21.30: H. 21.50: Gr. 22.30: Táncczene.

Budapest. 9.30: Hírek. 10.00: A Nemzetközi rumintavásár megnyitása. 12.05: A rádió háziötösének hangversenye. 5.00: A Szociális Missziótársulat előadása. Farkas Edit alapító főnökasszony: Missziós üzenetek. 5.30: Telekí Sándor magyar nótákat énekel Kurina Simi és cigányzenekarának kíséretével. 7.30: Az Operaház előadásának közvetítése. A mosoly országa. Regényes operett 3 felvonásban. Az előadás után: Időjárásjelentés. Majd: Radics Jóska és cigányzenekarának zenéje a Vadászúrt szállóból.

Budapest II. 7.25—12.00: Azonos Budapest I. műsorával.

HIRDETMÉNY

Közhirre tesszük, hogy a beográdi Szt. Vince Egylet
KATEDRÁLIS-SORSJEGYEINEK
 1932. május 1-ben megállapított

HUZÁSÁT

a Földmivelés- és Vízügyi Minisztérium ez évi április hó 22-én kelt 23242/I. sz. engedélye alapján

!! 1932 AUGUSZTUS HÓ 31-IG !! halasztja el!

Az eddig elért szép eredmény dacára, kénytelenek vagyunk a huzási határidőt elhalasztani, mert:

1. A nemzetközi devizakorlátozások folytán a külföldön elhelyezett sorsjegyek hatalmas ellenértéke eddig be nem folyhatott
2. Az idő rövidege miatt sorsjegyárusítóink nem számolhattak el idejében
3. A folyton növekvő érdeklődés folytán számos árusítóhely a huzás elhalasztását egyenesen kérelmezte.

Az eddigi eredmény a huzás feltétlen megtartását biztosítja és annak elhalasztása csak a **maradéktalan eredményt** fogja hozni!

Ilyenképpen módot nyújtunk mindazoknak, akik eddig nem voltak abban a helyzetben, hogy **KATEDRÁLIS-SORSJEGYEINKET** megvásárolják, ezen nemes akcióhoz, amely az **enormis nyeresési esélyekre kapcsolatban az igazi jótékonytságot** jelenti, immáron csatlakozhassanak!

**A BEOGRÁDI SZENT VINCE EGYLET
 SORSJÁTÉKÁNAK
 KÖZPONTI IGAZGATÓSÁGA**

MINDENKI KERESHET
 de senki sem talál jobb és tökéletesebb **JÉGSZERÉNYT**
 mint a Braća Goldner cég sokéves tapasztalattal gyártott és szabadalmazott jég szekrénye.
 Higiénikus, nem rozsdásodik, mert a belső burkolat nincs szegveze. Gyárja és a legolcsóbban szállítja
Braća Goldner
 Subotica, jég szekrény, fabutor és fémrugógyár.

NE GONDOLKODJON!
 A legszébb és legújabb tavaszi bécsi és párisi kalapudonságokat **"STYLE"** kalapszalobban
 Kralja Petra u. 7. szeresheti be. Férfi és női kalapok festése és átalakítása. 957

HÁME FERENC
 szobrász
 Subotica, Sokolaka ul. 2. Előragad mindennemű bútorok, szobabüszkók, építési és portál munkák készítését és javítását. Olcsó, pontos kiszolgálás. Meghívásra hárhoz megyek.

Szíves tudomására adom Noviszád és n. é. közönségének hogy ma, május 1-én a Futaki uca 60 szám alatt levő **"ARANYHORDÓ"** vendéglőt átvettem. Szolid árak és pontos kiszolgálás mellett elsőrangú ételek és italok. Utazóknak olcsó napi panzió. Szíves pártfogást kér
 1596 **Weber Antal** vendéglős

Rózsák magról nevelt, többe oltott magas és alacsony, mezel és legújabb futórózsák, minden színben, sokvirágú ibolyák (viola tricolor) színekben és sortáblában, nefelejtsék, szegfűk, epek és más virágok **L. KEGL** kertészetében, Subotica, Markovičeva 16-18.

Drótkerítések
 legjobb minőségben **Kovácsnál**
 Subotica, Líka-mozi épület. Ujjonnan cinezett transzport tejszárkánkat kaphatók. 179

KELIM TERITŐK
 szőnyegek, falvédők, párnák, gobelinkepek, székkek, hozott minták szerint és rendelésre fest és előhuz **KLEIN MARGIT** kézműkaüzlete
 Noviszád, Kr. Petra 11. Szmyrnaszonveg nyírását és szakszerű javítását pontosan készítem. Párna-montírozás 35 dtn. kezdve

Az Apatini Sörgyár R. T.
 ajánlja elsőrendű **Salon, Vojvodsko és Porter söreit**
 Kapható Apatinban és a noviszádi, szombori és kulai fiókoknál. 533

Eladó ház
 3 szobás lakással, negyed hold kerttel a Darányi telepen, főút mellett. Cím a noviszádi kiadóban. 1540

Nyersolaj motorok
 ÁTALAKÍTÁSÁT fatűzelésű generátoros SZIVÓGÁZ MŰTORRA, garancia mellett vállalom. Közvettem gépi berendezések vételét és eladását. Nyersolaj motorok eladását nyilvántartom képpontos adatok feltűntetésével bejelentést.
 „Audion“ Ing. N. Kun, Noviszád, Cara Nikolaja II. ul. 60. Telefon 29-36. 1443

GABEL KÁROLY
 Noviszád, Kralja Aleksandra 20. Gallér- és kérelő-tisztítás villanyárammal. Minden darab garantáltan hóhéher és fényes. 885

Modern
2 szobás lakások
 kaphatók június 1-re **Petra Zrinjska u. 66.**
 Érdeklődni lehet **BADER MAKSIM**, Futoski put 11 1596

ROBING-ATLAS
 kerékpár szaküzlete
 Nagyban és kicsinyben 1347 Noviszád, Jevrejska u. 9.

Drótkerítés
 kukorica-ültető, mezőgazdasági gépek és vas árúk olcsón kaphatók **MÜLLER PÉTER** vaskereskedőnél Sombor 850

A nyereség csak akkor biztos Önnek
ha téli és gyapju ruhájába még idejében tesz „MOTIN“-t. Kipróbált kitűnő szer a molyok ellen. Kapható kizárólag a „Hygiea“-drogériában. **K. Živojnović, Novisad**
A Srpska Matica épületében, a beltéri kath. templommal szemben.

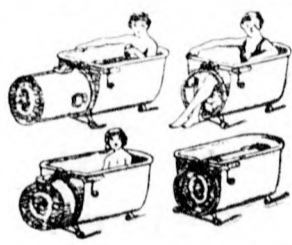
PALICS-FÜRDŐ

Subotica mellett a legkellemesebb és legolcsóbb nyári üdülőhely

Szép és egészséges tókvás a palicsi sótó partján. Szabadfürdő a strandon 700 kabinnal. Iszap- és melegfürdők, kitűnő gyógyhatással ízületi betegségeknek és emésztési zavaroknak. Vízisport, kilenc teniszpálya, ping-pong, horgászás. Naponta térszene. Estéknél tánc. Mozgósínház a szabad levegőn. Modernül berendezett három szálloda. Nagy vígadó étteremmel kávéházzal. Teljes pensión napi 45-70 dinárig. Földény június 15-től augusztus 31-ig. Elő- és utóidényben 10% kedvezmény. Fürdő-orvos. Gyógyszertár. Posta- és távírdahivatal.

Visszatérési kedvezmény a jugoslav vasutakon.

Prospektus az utazási irodáktól vagy a fürdőintézetektől kapható. 175

Összerakható Patent fürdő kád

utánvétellel 900,- dinár

Vízszeladókak árendéjéért.

Kérjen ismeretlőt

Deutsch Károly Starakanjiza, Tvornica ogleđala, metalne i limene robe. 1348

LEHRER VILMOS ÉPÍTÉS

TERVEZŐ ÉS VÁLLALATI IRODÁJA NOVISAD
Braće Ribnikare 28 • Telefon 22-38

ELVÁLLAL:

Épületek tervezését, kivitelét, ellenőrzését, beton és vasbeton munkákat és minden a magas építésbe vágó munkákat 1530

Válasszuk a legjobbat -

a legjobbakból.

A VILÁGHIRŰ

„His Master's Voice“

gyártmányu eredeti amerikai 8 csöves R. 7. egyetlen minden igényt kielégítő RÁDIO

Truppel Béla Novisad

Duna ucca 10. Telefon 26-69.

Nagy raktár mindennemű hangszerekben zongorák és pianóknak.

Allandó nagy választék tánc sláger kottákban

Látogassa meg a

Budapesti Nemzetközi Vásárt

május 7-16

Több mint ezer kiállító, 200 szakma!

Ételmiszer, textil, butor, építőipari, bőr, vas és gép, turisztikai és számos egyéb csoportok.

Kézműipari és háztipari csoportok.

Rádió üzemi hazai! 1354

Utazási kedvezmények:

50% a magyar vasutakon és hajóstársaságoknál oda- és a visszautazásnál, a jugoszláv vasutakon a visszautazásnál.

33%-os külön kedvezmény a magyar vidék látogatására.

Vízum nélküli határátlépés, utólagos vízum 3 pengőért kapható Budapesten.

Utazási kedvezmények igénybevehetőek mindenki által, aki május 3-tól 15-ig utazik Budapestre.

Nagymérvű kedvezmények gyógyfürdőkbe, színházakba és szórakozóhelyekre.

Vásárigazolvány és felvilágosítás kapható:

NOVISADON: a Kereskedelmi és Iparbanknál, valamint Patalk-nál.

Jugoszláv központi képviselő: M. kir. kereskedelmi képviselő, Beograd, Vuk. Karadžica u. 11

Eladó új ház

egy ötszobás teljes komforttal ellátott

1539

Cím a noviszádi kiadóban.

Nagy üzlethelyiség és raktár kiadó

Gausz János, Noviszád, Fufaki ut 68.

Női kézimunkák

kész diszsebkendők, monogram, aszurozás, aplikálás. Előnyomda, kézi- és géphímzés, plüss gombáthuzás, csipke, pamut és mindennemű kézimunkakellékek olcsó árban

NAGYFEJEŐ

KÉZIMUNKAÜZLETÉBEN

NOVISAD, KRALJICA MARIJA UT 2.

JUGOSLOVENSRO SEMENARSTVO

TELEFON NOVISAD Sörgőnyom: 28-11 JEVREJSKA UL. 2. JUGOSEME

Vetőburgonya

Kulturált külföldi burgonya Legkorábbi rózsza — Legkorábbi sárga

HOLLANDIÁBÓL IMPORTÁLT

Virággumók

Dahlia - Begonia - Gladiolus - Gloxinia - Cannaz összes színekben kaphatók

Az összes **vetőmagvak** a legolcsóbb napi áron.

Kérje főárjegyzékünket, díjmentesen küldjük. Tiszteljen meg egyszer látogatásával, mi a Bánszka Uprava-val szemben vagyunk.

A szubotikai vasuti váltóüzlet

vesz és elad mindentféle valutát a legjobb, továbbá Agrárbank-részvényeket és mindentféle Állampapírt. — A váltóüzlet nyitva van:

d. e. 5-630 óráig

d. e. 11-1330

d. u. 16-18

A papírok eladásánál legfőbb szükség. 168

MÉG CSAK ÖN NEM TUDJA, hogy reklám áron:

167 dinárért

kaphat garantált szintartó, tiszta gyapju-szővetet a kulai posztógyár noviszádi lerakatában. KRALJA ALEKSANDRA 20.

Halottaink emlékének megőrzése a legjobb emberi erény!

„Golgota“

temetkezési vállalat a legmesszebb menő igényeknek megfelelően elsőrendű új f-l-szereléssel, villanyvilágítással és falvédő szerkezettel (a falakba nem verünk szeg), nagy raktár érc és saját készítésű fakoporsókban, szemfedelek és koszorúkban, exhumálást és szállítást bárholonnan bárhová vállalunk. A legolcsóbb kiszolgálás.

LENKEY IMRE ÉS FIA

„GOLGOTA“ TEMETKEZÉSI

VÁLLALATA

Noviszád, Uspenszka ul.12. Telefon 26-90

ingyen kap egy új kerékpárt

Tartós újrendszerű zománcozás

Hozza el lerongált kerékpárját csekély díjazásért átadjuk és 200 fok melegségű zománckályhában

tűkőrfényesre lakozzuk

JÓTÁLLÁS MELLETT

T e s s é k a c i m r e ü g y e l n i

Elsőrendű kerékpárok és kerékpár gummik és az összes alkatrészek gyári raktára:

EXPRESS I. HORVÁTH

Novisad, Pasiceva ulica 19.